

II.

INFORMACE
O POKLADNÍM PLNĚNÍ
STÁTNÍHO ROZPOČTU ČESKÉ REPUBLIKY
ZA 1. AŽ 3. ČTVRTLETÍ 2022

Obsah

I. Pokladní plnění státního rozpočtu	1
1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	1
1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2022.....	1
1.2 Rozpočet po změnách.....	4
1.3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu	4
2 Příjmy státního rozpočtu	9
2.1 Příjmy z daní a poplatků	10
2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.....	17
2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	18
3 Výdaje státního rozpočtu.....	20
3.1 Běžné výdaje.....	23
3.2 Kapitálové výdaje.....	33
4 Tabulková část	36
II. Zpráva o řízení státního dluhu	41
1 Vývoj a stav státního dluhu.....	41
1.1 Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2022.....	41
1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček.....	41
1.2.1 Státní pokladniční poukázky	42
1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydávané na domácím trhu.....	42
1.2.3 Státní dluhopisy pro občany	44
1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydané na zahraničních trzích.....	45
1.2.5 Státní dluhopisy celkem	45
1.2.6 Přijaté úvěry.....	45
1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky.....	45
1.2.8 Nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti	46
1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky	46
2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh.....	48
3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. – 3. čtvrtletí roku 2022	50
4 Tabulková příloha	53
III. Situační zpráva státní pokladny	54

Seznam zkratek

ACRA	Analytical Credit Rating Agency
bps	Bazické body
CEB	Rozvojová banka Rady Evropy
CHF	Kódové označení švýcarského franku
CZK	Kódové označení koruny české
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPFO	Daň z příjmu fyzických osob
DPPO	Daň z příjmu právnických osob
EIB	Evropská investiční banka
EU	Evropská unie
EUR	Kódové označení eura
GŘC	Generální ředitelství cel
HDP	Hrubý domácí produkt
FM	Finanční mechanismy
FNM	Fond národního majetku
JCR	Ratingová agentura Japan Credit Rating Agency
JPY	Kódové označení japonského jenu
Kč	Koruna česká
MF	Ministerstvo financí
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OP	Operační program
OSFA	Operace státních finančních aktiv
OSS	Organizační složka státu
p. a.	Per annum
PRIBOR	Referenční úroková sazba Prague Interbank Offered Rate
R&I.	Ratingová agentura Rating and Investment Information, Inc.
SD	Spotřební daň
SDD	Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy
SFA	Státní finanční aktiva
SFDI	Státní fond dopravní infrastruktury
SPP	Státní pokladniční poukázky
SR	Státní rozpočet
SSD	Spořicí státní dluhopisy
SURE	evropský nástroj finanční pomoci (Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency)
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
UV	Usnesení vlády
ÚSC	Územně samosprávné celky
VAR	Variabilně úročený
VPS	Všeobecná pokladní správa
ZP	Zdravotní pojišťovny

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (leden 2022)	2
Tabulka č. 2: Rozpočet 2022 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2021 (mld. Kč)	3
Tabulka č. 3: Základní přehled o výsledcích hospodaření SR v 1. až 3. čtvrtletí roku 2021 a 2022 (mld. Kč)	8
Tabulka č. 4: Příjmy státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)	9
Tabulka č. 5: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření (mil. Kč)	12
Tabulka č. 6: Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení za 1. - 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)	17
Tabulka č. 7: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)	22
Tabulka č. 8: Vývoj registrované nezaměstnanosti dle MPSV	26
Tabulka č. 9: Čerpání kapitálových výdajů v 1. - 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)	34
Tabulka č. 10: Vývoj státního dluhu v 1. - 3. čtvrtletí 2022 (mil. Kč)	41
Tabulka č. 11: Měnová skladba státního dluhu	41
Tabulka č. 12: Přehled aukcí státních pokladničních poukázek v 1. - 3. čtvrtletí 2022	42
Tabulka č. 13: Přehled aukcí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v 1. - 3. čtvrtletí 2022	43
Tabulka č. 14: Ratingové hodnocení České republiky	47
Tabulka č. 15: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)	48
Tabulka č. 16: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. - 3. čtvrtletí 2021 a 1. - 3. čtvrtletí 2022 (mil. Kč)	51
Tabulka č. 17: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)	55

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí (mld. Kč)	4
Graf č. 2: Faktory meziroční změny příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)	5
Graf č. 3: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč)	6
Graf č. 4: Vývoj hlavních složek příjmů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč), spojnicový graf meziroční změna (%)	6
Graf č. 5: Vývoj hlavních složek výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč), spojnicový graf meziroční změna (%)	7
Graf č. 6: Vývoj salda systému důchodového pojištění od roku 2013 (kumulativní údaje, mld. Kč)	8
Graf č. 7: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2022	10
Graf č. 8: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení k 30. září (mld. Kč)	11
Graf č. 9: Meziroční srovnání inkasa DPH k 30. září (mld. Kč)	11
Graf č. 10: Struktura spotřebních daní za 1. - 3. čtvrtletí 2022	12
Graf č. 11: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z minerálních olejů k 30. září (mld. Kč)	13
Graf č. 12: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z tabákových výrobků k 30. září (mld. Kč)	13
Graf č. 13: Meziroční srovnání inkasa DPPO k 30. září (mld. Kč)	15
Graf č. 14: Meziroční srovnání inkasa DPFO k 30. září (mld. Kč)	16
Graf č. 15: Meziroční srovnání inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)	18
Graf č. 16: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. - 3. čtvrtletí let 2014-2022 (mld. Kč)	19
Graf č. 17: Čerpání výdajů celkem v 1. až 3. čtvrtletí let 2017 až 2022 (mil. Kč)	21
Graf č. 18: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2022	23
Graf č. 19: Sociální dávky v 1. až 3. čtvrtletí 2022	24
Graf č. 20: Vývoj čerpání kapitálových výdajů z hlediska prostorové jednotky v 1. - 3. čtvrtletí let 2015 až 2022 (mld. Kč)	35
Graf č. 21: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol v 1. - 3. čtvrtletí roku 2021 a 2022 (mil. Kč)	35
Graf č. 22: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu	44
Graf č. 23: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB	47
Graf č. 24: Státní pokladna za 1. - 3. čtvrtletí roku 2021 a 2022 (mld. Kč)	52
Graf č. 25: Vývoj státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí roku 2021 a 2022 (mld. Kč)	52

Informace o pokladním plnění státního rozpočtu České republiky za 1. až 3. čtvrtletí 2022

Informace o plnění státního rozpočtu České republiky za 1. až 3. čtvrtletí 2022 je předkládána ve zjednodušené formě a obsahuje pouze výsledky pokladního plnění státního rozpočtu, jak to ukládá § 20 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech.

V návaznosti na zákonem stanovený termín a způsob předložení byl návrh Informace vypracován tak, že výsledky plnění příjmů a výdajů státního rozpočtu jsou prezentovány na základě údajů o jeho pokladním plnění, tj. podle stavu na účtech státního rozpočtu vedených v ČNB k 30. září 2022 a podle údajů rozpočtového informačního systému IISPP za leden až září 2022 vygenerovaných 3. října 2022. Některé údaje v předkládané informaci nemusí být tedy plně srovnatelné s údaji obsaženými v měsíčních finančních výkazech organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce následujícího po skončení hodnoceného období.

Součástí informace je kromě stručného hodnocení příjmů a výdajů státního rozpočtu i zpráva o řízení státního dluhu a situační zpráva o státní pokladně.

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1 Záměry schváleného rozpočtu na rok 2022

Před nabytím účinnosti zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, tj. do 18. března, hospodařil stát v rozpočtovém provizoriu. Hlavní specifikum tohoto režimu spočívalo v omezených možnostech čerpání výdajů, kdy správci kapitol mohli po dohodě s Ministerstvem financí měsíčně čerpat prostředky v takové výši, která v celkovém objemu nepřekročila dvanáctinu celkových výdajů stanovených zákonem o státním rozpočtu v předchozím roce (157,1 mld. Kč). Nemožnost využívat mimorozpočtové zdroje, především nároky z nespotřebovaných výdajů minulých let, odkládání zbytných výdajů a nižší míra předfinancování některých subjektů závislých na zdrojích ze státního rozpočtu vedly i k vyšší míře zkreslení výsledků při meziročním srovnání, jež bylo po schválení zákona o státním rozpočtu v průběhu druhého čtvrtletí roku z velké části narovnáno.

Státní rozpočet na rok 2022 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR 10. března 2022 zákonem č. 57/2022 Sb., který stanovil příjmy ve výši 1 613,2 mld. Kč, výdaje ve výši 1 893,2 mld. Kč a schodek ve výši 280,0 mld. Kč. Sestavování nové vlády po volbách v říjnu 2021 neumožnilo schválení státního rozpočtu do konce roku, a to i s ohledem na nutnost přepracování původního návrhu předloženého předchozí vládou.

Zahájení konsolidace veřejných financí, boj s rostoucí inflací a cenami energií nebo zmírňování dopadů epidemie COVID-19 představovaly hlavní výzvy roku 2022. Státní rozpočet jako vrcholný stabilizační prvek veřejného sektoru byl sestaven s cílem, kdy byly citlivě propojeny jednak jeho podpůrné funkce, zároveň však nebylo rezignováno na postupné směřování ke štíhlejšímu a efektivnějšímu státu.

Východiska pro sestavení státního rozpočtu na rok 2022 byla následující:

- Programové prohlášení vlády České republiky;
- Makroekonomická predikce České republiky (zpracovaná Ministerstvem financí v lednu 2022);
- Novela zákona o státním rozpočtu na rok 2021.

Tabulka č. 1: Predikce základních makroekonomických indikátorů (leden 2022)

		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
											odhad predikce
Nominální hrubý domácí produkt	<i>mld. Kč, b.c.</i>	4 143	4 346	4 625	4 797	5 111	5 410	5 790	5 694	6 103	6 617
	<i>růst v % b.c.</i>	1,3	4,9	6,4	3,7	6,5	5,8	7,0	-1,7	7,2	8,4
Reálný hrubý domácí produkt	<i>růst v % s.c.</i>	0,0	2,3	5,4	2,5	5,2	3,2	3,0	-5,8	2,9	3,1
Spotřeba domácností	<i>růst v % s.c.</i>	0,9	1,4	3,9	3,8	4,0	3,5	2,7	-6,8	4,8	2,3
Spotřeba vládních institucí	<i>růst v % s.c.</i>	2,4	1,0	1,8	2,5	1,8	3,8	2,5	3,4	1,9	0,4
Tvorba hrubého fixního kapitálu	<i>růst v % s.c.</i>	-2,2	3,3	9,7	-3,0	4,9	10,0	5,9	-7,5	0,8	5,4
Příspěvek čistých vývozů k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	0,2	-0,4	-0,2	1,4	1,2	-1,2	0,0	-0,5	-3,0	0,6
Příspěvek změny zásob k růstu HDP	<i>p.b., s.c.</i>	-0,6	1,0	0,9	-0,3	0,5	-0,5	-0,3	-0,8	3,2	0,0
Deflátor HDP	<i>růst v %</i>	1,4	2,6	1,0	1,1	1,3	2,6	3,9	4,4	4,1	5,2
Průměrná míra inflace	<i>%</i>	1,4	0,4	0,3	0,7	2,5	2,1	2,8	3,2	3,8	8,5
Zaměstnanost (VŠPS)	<i>růst v %</i>	1,0	0,8	1,4	1,9	1,6	1,4	0,2	-1,3	-0,4	1,1
Míra nezaměstnanosti (VŠPS)	<i>průměr v %</i>	7,0	6,1	5,1	4,0	2,9	2,2	2,0	2,6	2,8	2,3
Objem mezd a platů (dom. koncept)	<i>růst v % b.c.</i>	0,8	3,9	5,0	5,7	9,2	9,6	7,8	0,2	5,7	5,4
Saldo běžného účtu	<i>% HDP</i>	-0,5	0,2	0,4	1,8	1,5	0,4	0,3	3,6	-1,0	-1,3
Saldo veřejných financí	<i>% HDP</i>	-1,3	-2,1	-0,6	0,7	1,5	0,9	0,3	-5,6	-6,1	-3,3
Předpoklady:											
Měnový kurz CZK/EUR		26,0	27,5	27,3	27,0	26,3	25,6	25,7	26,4	25,6	24,4
Dlouhodobé úrokové sazby	<i>% p.a.</i>	2,1	1,6	0,6	0,4	1,0	2,0	1,5	1,1	1,9	3,3
Ropa Brent	<i>USD/barel</i>	109	99	52	44	54	71	64	42	71	76
HDP eurozóny	<i>růst v % s.c.</i>	-0,2	1,4	1,9	1,8	2,8	1,8	1,6	-6,5	5,2	3,9

Pozn.: Ukazatele zaměstnanosti a nezaměstnanosti jsou v metodice Výběrového šetření pracovních sil. Údaje v aktuální predikci neoznačené podbarvením indikují, že hodnota je již vykázanou skutečností.

Ve státním rozpočtu na rok 2022 byly vyčísleny a zahrnuty následující **priority** oproti původnímu návrhu státního rozpočtu z října 2021:

- Zodpovědné protiinflační vládnutí**

Schodek státního rozpočtu klesl téměř o 100 mld. Kč oproti původnímu návrhu předchozí vlády, tedy z 376,6 mld. Kč na 280 mld. Kč.

- Úspory na straně provozu státu ve výši téměř 77 mld. Kč**

Úspory se týkaly zejména snížení běžných výdajů státního rozpočtu (62 mld. Kč). Na užších provozních výdajích státu vláda snížila výdaje v objemu 13 mld. Kč a dalších 9 mld. Kč uspořila na platech včetně příslušenství. Zachování plateb za státní pojištěnce na úrovni roku 2021 by mělo do rozpočtu roku 2022 přinést přibližně 14 mld. Kč. Byly sníženy neinvestiční dotace podnikatelům, zejména dotace na podporu obnovitelných zdrojů energie o 8 mld. Kč.

Současně návrh rozpočtu snížil původně plánované kapitálové výdaje o 15 mld. Kč. Jednalo se především o investice, které nelze uskutečnit v roce 2022. I po tomto snížení zůstaly investice nad úrovní 10 % výdajů státního rozpočtu, což v absolutní výši představuje rekordní výši 204 mld. Kč.

- Dopad nové makroekonomické predikce na příjmy státního rozpočtu**

Aktualizace příjmů navýšila celkové příjmy o 62 mld. Kč. Nejvyšší změna byla v příjmech z pojistného na sociální zabezpečení, a to o 35 mld. Kč. Na DPH by se podle nové predikce mělo vybrat o 18 mld. Kč, na dani z příjmů právnických osob o 12 mld. Kč a na dani z příjmů fyzických osob o 6 mld. Kč více oproti původnímu návrhu předchozí vlády. Naproti tomu ostatní daňové příjmy byly sníženy o 4 mld. Kč a ostatní příjmy státního rozpočtu o 5 mld. Kč.

- Nové výdaje bez zvyšování daní**

Nově byly ve státním rozpočtu zahrnuty výdaje v celkové výši 42 mld. Kč. Šlo zejména o výdaje na mimořádnou valorizaci důchodů (21 mld. Kč), navýšení příspěvku na bydlení, tj. na řešení krize související s prudkým nárůstem cen energií (3 mld. Kč), nárůst výdajů na obsluhu státního dluhu související s rostoucími úrokovými sazbami stanovenými ČNB a inflací (5 mld. Kč). Na podporu zmírnění důsledků epidemie COVID-19 byly vyčleněny prostředky ve výši 7 mld. Kč (kompenzace pro podnikatele, kompenzační bonus pro obce a kraje a navýšení vládní rozpočtové rezervy).

Následující tabulka naznačuje tendence základních ukazatelů nově schváleného rozpočtu na rok 2022 ve srovnání s rozpočtem a skutečností roku 2021.

Tabulka č. 2: Rozpočet 2022 ve srovnání se skutečností a rozpočtem 2021 (mld. Kč)

	2021		2022	Rozdíl SR 2022- SR 2021	Rozdíl SR 2022- Skut. 2021	Index v % SR 2022/ SR 2021	Index v % SR 2022/ Skut. 2021
	Schválený rozpočet	Skutečnost	Schválený rozpočet				
	1	2	3	3-1	3-2	3/1	3/2
Celkové příjmy	1 385,6	1 487,2	1 613,2	227,6	126,0	116,4	108,5
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	635,9	699,4	733,6	97,7	34,2	115,4	104,9
DPH	287,9	298,5	326,2	38,3	27,7	113,3	109,3
Spotřební daně *)	164,4	150,1	162,4	-2,0	12,3	98,8	108,2
DPPO	83,8	129,1	122,2	38,4	-6,9	145,8	94,7
DPFO	87,8	109,1	108,6	20,8	-0,5	123,7	99,5
ostatní daňové příjmy	12,0	12,6	14,2	2,2	1,6	118,0	112,6
Pojistné na SZ	562,1	595,5	626,4	64,3	30,9	111,4	105,2
Nedaňové a ost. příjmy	187,6	192,3	253,2	65,7	60,9	135,0	131,7
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	132,2	126,3	193,1	60,9	66,8	146,1	152,9
Celkové výdaje	1 885,6	1 906,9	1 893,2	7,6	-13,7	100,4	99,3
z toho: EU/FM výdaje **)	132,2	137,4	193,1	60,9	55,7	146,1	140,5
Běžné výdaje	1 698,1	1 729,8	1 689,0	-9,1	-40,8	99,5	97,6
Sociální dávky ***)	697,0	692,2	742,9	46,0	50,7	106,6	107,3
Kapitálové výdaje	187,5	177,1	204,3	16,8	27,2	108,9	115,3
Saldo SR	-500,0	-419,7	-280,0	220,0	139,7	56,0	66,7
Saldo bez EU/FM prostředků	-500,0	-408,6	-280,0	220,0	128,6	56,0	68,5

*) včetně tzv. energetických daní, odvodu z elektřiny ze slunečního záření a ve schváleném rozpočtu 2021 i včetně digitální daně

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závazných ukazatelů také soc. dávkami)

V porovnání s rozpočtem roku 2021 předpokládá schválený rozpočet na rok 2022 s růstem celkových příjmů o 227,6 mld. Kč, tj. o 16,4 %, s růstem celkových výdajů o 7,6 mld. Kč, tj. o 0,4 %, a s plánovaným schodkem ve výši 280,0 mld. Kč, tj. o 220,0 mld. Kč nižším než v roce 2021.

Na změně rozpočtu celkových příjmů se podílely **příjmy z daní a poplatků** předpokládaným nárůstem o 97,7 mld. Kč, tj. o 15,4 %. Přepokládané tempo růstu daňových příjmů vycházelo z lednové makroekonomické predikce spojené s očekávaným ožíváním ekonomiky při zachování vysoké úrovně zaměstnanosti. Nejrazantnější růst se očekává u výnosů daní z příjmů právnických osob (+38,4 mld. Kč, +45,8 %), daně z přidané hodnoty (+38,3 mld. Kč, +13,3 %) a daní z příjmů fyzických osob (+20,8 mld. Kč, +23,7 %).

Plánovaný výběr **pojistného na sociální zabezpečení** se proti roku 2021 zvýšil výrazně o 64,3 mld. Kč (+11,4 %) v důsledku aktualizace makroekonomické predikce předpokládající meziroční růst objemu mezd a platů pro rok 2021 o 5,7 % a pro rok 2022 o 5,4 %.

Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů se meziročně zvýšil o 65,6 mld. Kč, tj. o 35,0 %. Na tom se podílely zejména příjmy z rozpočtu EU a FM, jejichž plánovaná výše meziročně vzrostla o 60,9 mld. Kč na 193,1 mld. Kč. Tato částka odpovídá plánovaným výdajům na společné programy EU/FM a ČR, u kterých se předpokládá následné proplacení z EU nebo FM. Z ostatních příjmů by měly růst výnosy z prodeje emisních povolenek (+5,1 mld. Kč) a převod z tzv. privatizačního účtu do příjmů rozpočtu (+3 mld. Kč).

Výdajová strana státního rozpočtu počítá proti rozpočtu 2021 s **vyšším čerpáním kapitálových výdajů** o 16,8 mld. Kč (+8,9 %), naopak **běžné výdaje by měly klesnout** o 9,1 mld. Kč (-0,5 %).

Snížení rozpočtu **běžných výdajů** vycházelo především z rozpočtových priorit vlády popsanych detailněji výše, tj. z úspor provozních výdajů státu, ale i z klesající pomoci v souvislosti s epidemií nemoci COVID-19. Přes plánovaný pokles se do běžných výdajů podařilo začlenit o 18,4 mld. Kč více prostředků určených na financování neinvestiční části společných programů EU/FM a ČR a o 53,5 mld. Kč více mandatorních a kvazimandatorních výdajů.

Plánovaný objem **kapitálových výdajů** je v roce 2022 z více než 63 % tvořen výdaji na financování společných programů EU/FM a ČR (růst o 41,4 mld. Kč). V nich došlo k významnému růstu výdajů financovaných prostřednictvím programů víceletého finančního rámce na období 2021-2027, když jejich objem vzrostl z 16,2 mld. Kč v roce 2021 (výhradně Národní plán obnovy) na 50,6 mld. Kč. Jsou tvořeny především plánovanými výdaji z Národního plánu obnovy (28,3 mld. Kč), OP Doprava (15,8 mld. Kč), OP Jan Amos Komenský (2,1 mld. Kč), Nástroje pro propojení Evropy (1,5 mld. Kč), OP Spravedlivá transformace (1,1 mld. Kč) a OP Životní prostředí (1,0 mld. Kč). Programy víceletého finančního rámce na období 2014-2020 i nadále představují v rozpočtu kapitálových výdajů významnou roli. Jejich předpokládaný objem 78,8 mld. Kč meziročně vzrostl o 7,0 mld. Kč a byl nejvíce tvořen výdaji v rámci Integrovaného regionálního operačního programu (32,2 mld. Kč), OP Doprava (16,6 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (10,2 mld. Kč), OP Životní prostředí (7,1 mld. Kč), Programu rozvoje venkova (5,2 mld. Kč), Komunitárních programů (4,5 mld. Kč) a OP Výzkum, vývoj a vzdělávání (1,9 mld. Kč). Investice státu financované výhradně z národních zdrojů v rozpočtu meziročně klesly o 24,6 mld. Kč z 99,4 mld. Kč na 74,8 mld. Kč, když nejvýraznější pokles u transferů Státnímu fondu dopravní infrastruktury (-10,4 mld. Kč) byl částečně vykompenzován předpokládaným navýšením transferů s využitím evropských prostředků (+7,5 mld. Kč).

1.2 Rozpočet po změnách

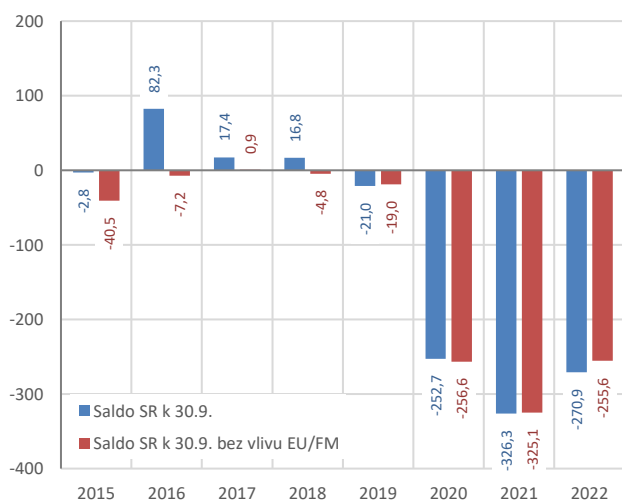
V průběhu 1. - 3. čtvrtletí roku 2022 došlo ke změnám rozpočtu, které neměly vliv na výši schváleného rozpočtu. Rozpočet celkových příjmů i výdajů byl souvztažně navýšen u 9 kapitol o 3,5 mld. Kč na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (týká se financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU). Toto navýšení realizovaly v nejvyšší míře kapitoly Ministerstvo životního prostředí (o 1,6 mld. Kč u OP Životní prostředí - CF 2021+), Ministerstvo práce a sociálních věcí (o 737 mil. Kč, převážně u OP Zaměstnanost 2014+ a OP Zaměstnanost plus 2021+), Ministerstvo dopravy (o 569 mil. Kč u OP Nástroj pro propojení Evropy /CEF/ 2021+) a Ministerstvo zemědělství (o 539 mil. Kč u Společné organizaci trhu 2014+).

1.3 Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

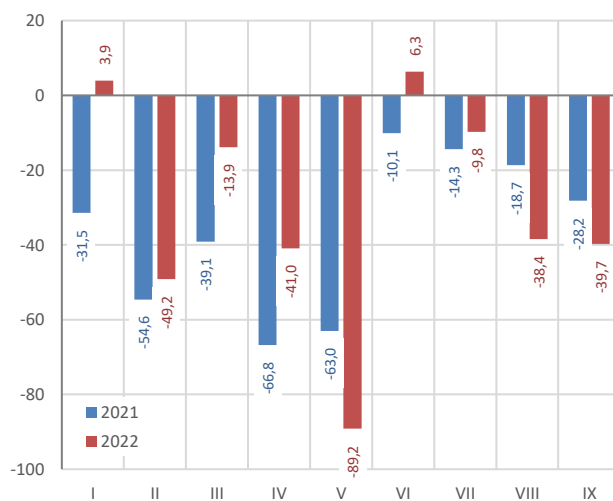
Hospodaření státního rozpočtu za tři čtvrtletí roku 2022 skončilo **deficitem ve výši 270,9 mld. Kč**. Dopad příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů a výdajů předfinancovaných na tyto společné projekty je zatím negativní (-15,3 mld. Kč) a bez těchto prostředků, které jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty s neutrálním dopadem, by schodek činil 255,6 mld. Kč. Vývoj salda k 30. září od roku 2015, jakož i meziroční srovnání nekumulativních sald jednotlivých měsíců zobrazují následující grafy.

Graf č. 1: Vývoj salda státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí (mld. Kč)

Vývoj salda od roku 2015

Nekumulativní saldo v měsících

Z prvního grafu jsou zřejmá výrazná zvyšování deficitů státního rozpočtu v letech 2020 a 2021, která byla ovlivněna rozhodnutími vlády a Poslanecké sněmovny v reakci na epidemii koronaviru. Masivní vládní pomoc jednotlivcům, firmám i ostatním složkám veřejných rozpočtů tlumí dopady přijatých restriktivních opatření a legislativní změny přijaté v oblasti daní vedly ve snaze podpořit výkon ekonomiky k historickým propadům hospodaření státního rozpočtu.

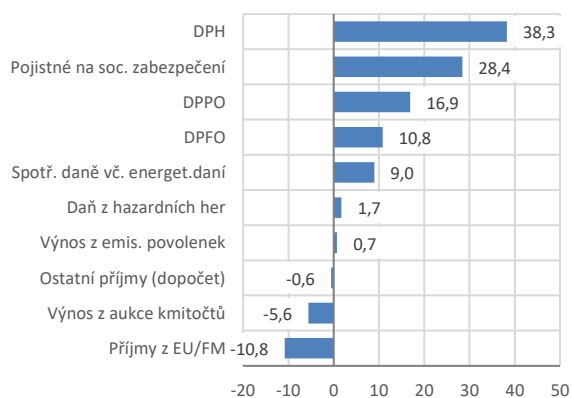
Meziroční snížení schodku státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí roku 2022 o 55,4 mld. Kč (bez vlivu prostředků z EU a FM o 69,5 mld. Kč) je v souladu s cíli současné vlády zaměřenými mimo jiné na konsolidaci veřejných rozpočtů. Současný vývoj je ovšem do značné míry ovlivněn menšími restrikcemi souvisejícími s průběhem epidemie koronaviru a nižší vyplácenou podporou. Dopady epidemie nemoci COVID-19 na výdaje státního rozpočtu byly správci kapitol vyčísleny na necelých 62 mld. Kč, zatímco ve stejném období předchozího roku to bylo 133 mld. Kč, tj. o 71 mld. Kč více. Letošní prostředky byly zatím tvořeny především dopadem zvýšené platby státu veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce (43,6 mld. Kč) a nákupy vakcín (7,9 mld. Kč).

Snahy vlády o rychlejší snižování deficitu rozpočtu jsou však v průběhu roku 2022 narušovány dopady vnějších faktorů, zejména válečným konfliktem na Ukrajině, jejichž hlavním projevem je vysoký nárůst cen energií a motorových paliv implikující vysokou míru inflace napříč odvětvími a stagnaci ekonomiky. Ta na jedné straně přináší státu i územním rozpočtům neplánované přírůstky daňových výnosů, na druhé výdajové straně jsou však kompenzovány vyššími nároky na výplatu sociálních dávek, příspěvky na úhradu nákladů za energie, humanitární pomoci či vyššími platbami za veřejné zdravotní pojištění. Rostoucí míra inflace zdražuje i běžný provoz státu a cenu investičních projektů. Aktuální situace, kdy řada neočekávaných výdajů byla financována přesuny prostředků rozpočtovými opatřeními z jiných výdajových položek, je neudržitelná. Další výdajová pomoc související s uprchlickou potažmo energetickou a inflační krizí vyžaduje novelu zákona o státním rozpočtu, která bude pravděpodobně v průběhu října schválena Poslaneckou sněmovnou a povede ke zvýšení plánovaného deficitu.

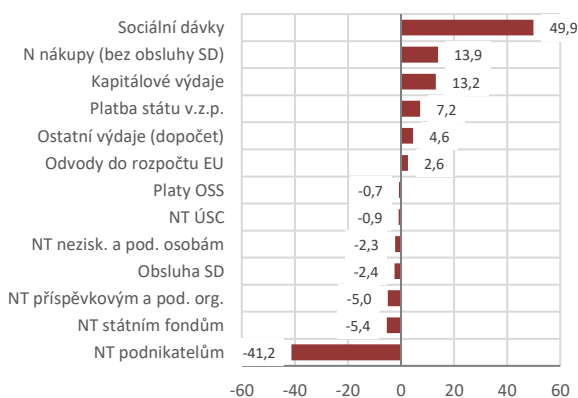
Za meziročním zlepšením salda hospodaření státního rozpočtu stojí skutečnosti navyšující příjmy rychleji než výdaje (o 5,9 p. b.). Podrobnější pohled na strukturu hlavních faktorů meziroční změny obou stran rozpočtu v absolutní výši podává následující graf.

Graf č. 2: Faktory meziroční změny příjmů a výdajů státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)

Příjmy (+88,9 mld. Kč)

Výdaje (+33,5 mld. Kč)

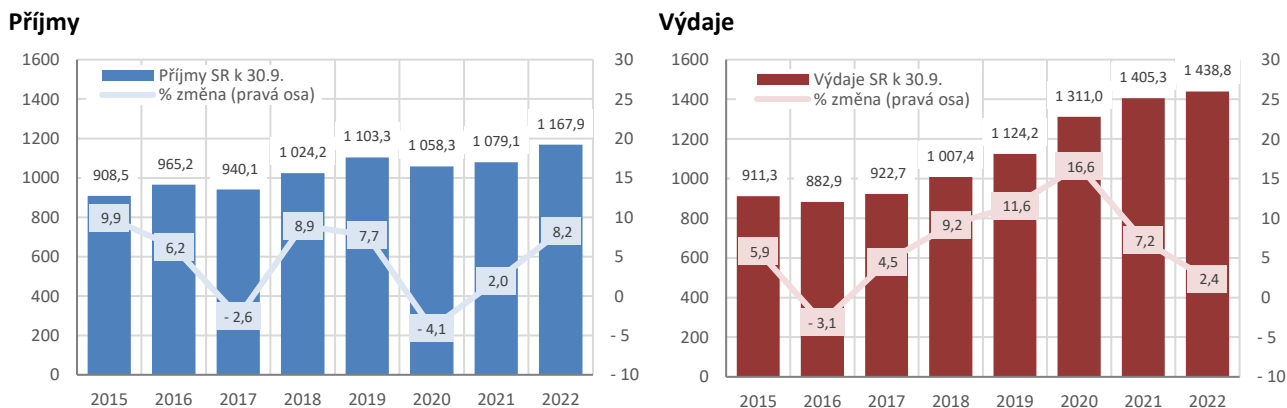

Pozn.: N = neinvestiční, NT = neinvestiční transfery, SD = Státní dluh, OSS = organizační složky státu

Pohled na vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu z delšího časového hlediska demonstrují následující grafy. Zatímco v letech 2016-2018 dokázal výnos příjmů financovat více než 100 % výdajů, v roce 2019 vedla expanzivní výdajová politika i přes vysoký růst příjmů k propadu výsledku po třech čtvrtletích do deficitu. V letech 2020 a 2021 došlo z již uvedených příčin k výrazným propadům příjmů, zejména daňových, pod úroveň roku 2019, zatímco výdaje prudce rostly o 16,6 %, resp. o 7,2 %. Inkaso příjmů v 1. až 3. čtvrtletí 2022 i díky zrušení protiepidemických restrikcí a vysoké míře inflace rostlo zejména za přispění daňových

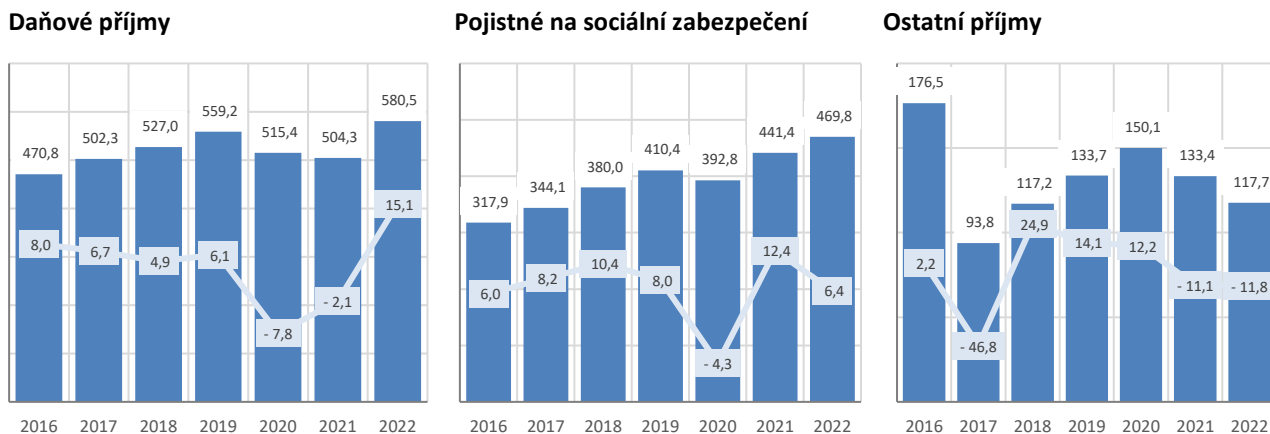
výnosů o více než 8 %, zatímco výdaje rostly mírněji o 2,4 %. Ve srovnání s „předcovidovým“ rokem 2019 však rostly příjmy pouze o 5,9 % a výdaje byly vyšší o 28,0 %.

Graf č. 3: Vývoj celkových příjmů a výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč)

K růstu **celkových příjmů** o 88,9 mld. Kč (+8,2 %) přispěly zejména **daňové příjmy** vyšší o 76,2 mld. Kč (+15,1 %). Dvouciferného procentního růstu dosáhly všechny hlavní složky daňových příjmů rozpočtu kromě spotřebních daní. Inkaso DPH podpořené růstem cen a doposud neutlumenou poptávkou domácností meziročně vzrostlo o 38,3 mld. Kč (+18,3 %). Inkaso daní z příjmů právnických osob bylo vyšší o 16,9 mld. Kč (+16,4 %) a daní z příjmů fyzických osob o 10,8 mld. Kč (+14,2 %). Růst spotřebních daní byl tažen výnosy ze zdanění tabákových výrobků vyššími o 5,2 mld. Kč (+13,1 %), čemuž výrazně přispěla nejen vyšší sazba daně, ale i nízká srovnávací základna ovlivněná restrikcemi v oblasti cestovního ruchu. **Pojistné na sociální zabezpečení**, jehož výběr je pozitivně ovlivňován růstem mezd v soukromém sektoru i vysokou úrovní zaměstnanosti, bylo meziročně vyšší o 28,4 mld. Kč (+6,4 %). Vyšší růst celkových příjmů byl brzděn **ostatními příjmy** nedaňové povahy (-15,7 mld. Kč), zejména poklesem příjmů z EU a FM o 10,8 mld. Kč. Meziroční srovnání navíc zkresloval loňský výnos z aukce kmitočtů (5,6 mld. Kč).

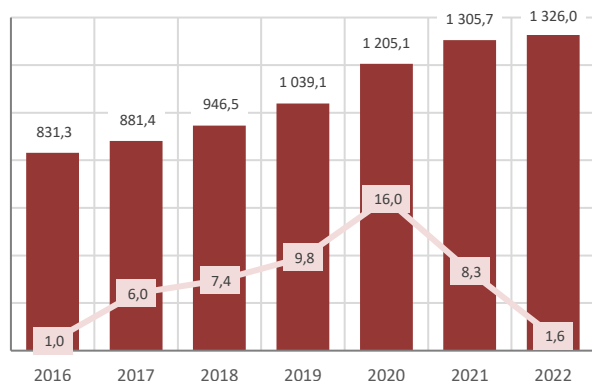
Graf č. 4: Vývoj hlavních složek příjmů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč), spojnicový graf meziroční změna (%)

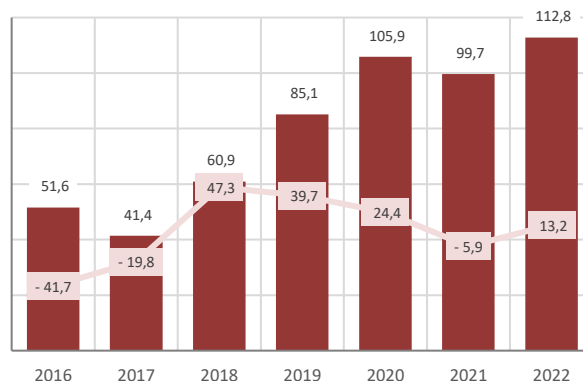
Výdaje státního rozpočtu, které do července vykazovaly meziroční pokles, na konci září 2022 rostly o 33,5 mld. Kč (+2,4 %). Pozitivně působí fakt, že k jejich relativnímu růstu více přispěly **kapitálové výdaje** státu (+13,2 %, +13,2 mld. Kč). Navýšení je patrné jak u investic financovaných z národních prostředků (+17,0 %), tak ze zahraničních zdrojů (+9,7 %). Nejvíce se na něm podílely transfery státním fondům, které tvořily více než polovinu všech investičních výdajů (59,1 mld. Kč). Na nich se nejvíce podílel převod 50,6 mld. Kč (+9,7 mld. Kč) Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Růst podpořily i převody Státnímu fondu životního prostředí (+5,0 mld. Kč), který na rozdíl od minulého roku obdržel 4,3 mld. Kč na zajištění realizace programu Nová zelená úsporám financovaného z prostředků Národního plánu obnovy.

Graf č. 5: Vývoj hlavních složek výdajů státního rozpočtu k 30. září (mld. Kč), spojnicový graf meziroční změna (%)

Běžné výdaje

Kapitálové výdaje

Běžné výdaje meziročně vzrostly mírně o 20,3 mld. Kč (+1,6 %). Růstově působila na běžné výdaje řada faktorů. Na objemově nejvýznamnějších sociálních dávkách (+9,6 %, +49,9 mld. Kč) se nejvíce podílely výplaty důchodů (+9,2 %, +36,8 mld. Kč) navýšené lednovou valorizací o 5,2 %, mimořádnou červnovou valorizací o 6,3 % a zářijovou o 4,0 %. Z ostatních dávek se výrazněji zvýšily dávky pomoci v hmotné nouzi (+6,8 mld. Kč) v souvislosti s výplatou humanitární dávky a příspěvků na dítě (+6,6 mld. Kč) navýšený jednorázovým příspěvkem 5 000 Kč na dítě. K růstu výrazně přispěly 17,4 mld. Kč vyplacené v průběhu září operátorovi trhu s elektřinou a určené na úhradu části nákladů domácností za vysoké ceny energií (úsporný tarif). Důsledky válečného konfliktu na Ukrajině se promítly i do vyšších neinvestičních nákupů bez započtení výdajů na obsluhu státního dluhu (+13,9 mld. Kč), které byly navýšeny pořízováním státních hmotných rezerv v souvislosti s energetickou krizí, úhradou čistých nákladů představujících nespravedlivou zátěž držitelů poštovní licence, tedy České poště s. p. (+6,0 mld. Kč) i nákupem vakcín (+2,9 mld. Kč). Nárůst platby státu veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce o 7,2 mld. Kč částečně souvisel i s přílivem uprchlíků do České republiky (odhadovaný dopad 3,5 mld. Kč). Běžné výdaje navýšovaly i zálohové platby regionálnímu školství (+5,0 mld. Kč) určené zejména na platy pracovníků na základních a středních školách, kde hlavní růstový faktor představovalo zvýšení tarifů pedagogických pracovníků o 2 %.

Vyšší růst běžných výdajů byl výrazně tlumen klesající pomocí státu, která vyplynula z restrikcí souvisejících s epidemií nemoci COVID-19. Tato pomoc, která kromě výplaty prostředků firmám i fyzickým osobám v rámci tzv. covidových programů představovala i podporu sociálního, zdravotního systému, municipalit či odměňování příslušníků bezpečnostních složek státu, meziročně poklesla o cca 68 mld. Kč především s dopadem na transfery podnikatelům.

Dopady opatření souvisejících s řešením epidemie COVID-19 a s válečným konfliktem na Ukrajině na výdaje státního rozpočtu byly vyčísleny jednotlivými správci kapitol. Sumarizované výstupy jsou součástí Tabulkové části tohoto materiálu. Přehled o dopadech válečného konfliktu na Ukrajině nezobrazuje údaje evidované v utajeném režimu.

Následující tabulka zobrazuje nejdůležitější parametry hospodaření státního rozpočtu v 1. až 3. čtvrtletí 2022, meziroční srovnání a úroveň plnění příjmů a čerpání výdajů ve vztahu k rozpočtu upravenému v průběhu roku rozpočtovými opatřeními.

Tabulka č. 3: Základní přehled o výsledcích hospodaření SR v 1. až 3. čtvrtletí roku 2021 a 2022 (mld. Kč)

	2021	2022				Rozdíl skutečností	Index 2022/2021
	Skutečnost k 30.9.	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost k 30.9.	% plnění		
	1	2	3	4	5=4:3	6=4-1	7=4:1
Celkové příjmy	1 079,1	1 613,2	1 616,8	1 167,9	72,2	88,9	108,2
Daňové příjmy (bez poj. na SZ)	504,3	733,6	733,6	580,5	79,1	76,2	115,1
DPH	208,7	326,2	326,2	247,0	75,7	38,3	118,3
Spotřební daně *)	106,0	162,4	162,4	115,0	70,8	9,0	108,5
DPPO	103,2	122,2	122,2	120,1	98,3	16,9	116,4
DPFO	75,9	108,6	108,6	86,7	79,8	10,8	114,2
ostatní daňové příjmy	10,5	14,2	14,2	11,7	82,4	1,2	111,3
Pojistné na SZ	441,4	626,4	626,4	469,8	75,0	28,4	106,4
Nedaňové a ost. příjmy	133,4	253,2	256,7	117,7	45,8	-15,7	88,2
z toho: prostředky přijaté z EU/FM	88,8	193,1	196,6	78,0	39,7	-10,8	87,9
Celkové výdaje	1 405,3	1 893,2	1 896,8	1 438,8	75,9	33,5	102,4
z toho: EU/FM výdaje **)	90,0	193,1	196,6	93,3	47,5	3,3	101,6
Běžné výdaje	1 305,7	1 689,0	1 693,1	1 326,0	78,3	20,3	101,6
Sociální dávky ***)	521,2	743,1	714,0	571,2	80,0	49,9	109,6
Kapitálové výdaje	99,7	204,3	203,7	112,8	55,4	13,2	113,2
Saldo SR	-326,3	-280,0	-280,0	-270,9	96,7	55,4	83,0
Saldo bez EU/FM prostředků	-325,1	-280,0	-280,0	-255,6	91,3	69,5	78,6

*) včetně tzv. energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření

**) výdaje, které jsou ze státního rozpočtu předfinancovány a jsou součástí žádostí o platby finančních prostředků z EU a FM

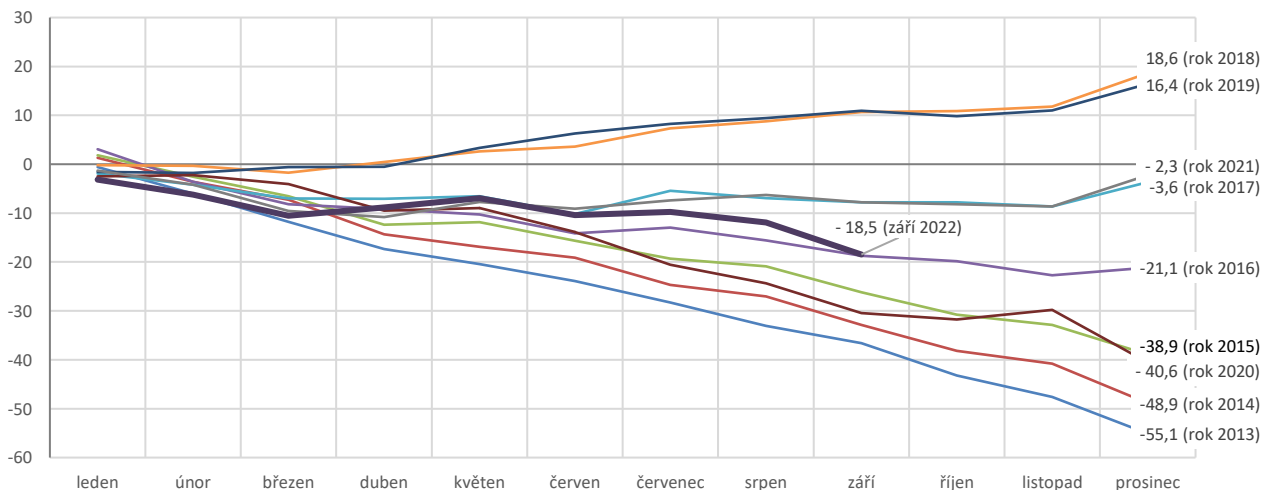
***) pouze položka rozpočtové skladby 5410 "Sociální dávky" (tj. bez souvis. výdajů, které jsou z hlediska závažných ukazatelů také sociálními dávkami)

Pozn.: Data za minulý rok vycházejí z údajů finančních výkazů k 30. 9. 2021

Analýza vývoje inkasa jednotlivých druhů příjmů a čerpání výdajů státního rozpočtu je podrobněji uvedena v dalších částech této Informace.

Součástí hospodaření státního rozpočtu je i tzv. **systém důchodového pojištění**. Výše jeho salda je uváděna ve státních závěrečných účtech. V následujícím grafu je na základě kvalifikovaného výpočtu Ministerstva financí zobrazen měsíční kumulativní průběh salda systému důchodového pojištění. Z grafu je od roku 2013 patrný pozitivní trend zlepšování salda systému důchodového pojištění až k přebytkovým v letech 2018 a 2019. Rok 2020 zatížený nejen propadem příjmů z pojistného, ale i nadstandardní valorizací důchodů a mimořádnou výplatou jednorázového příspěvku důchodci v objemu 15 mld. Kč skončil výsledkem, který z pohledu časového vývoje znamenal návrat na úroveň roku 2015. Rok 2021, tažený více než 10% růstem započítaných příjmů, byl zakončen výsledkem blížícím se vyrovnanému saldu. Do první poloviny roku 2022 kopíroval tento ukazatel vývoj roku 2021, ovšem po mimořádných valorizacích důchodů v červnu a září došlo k prohloubení salda, které bude pokračovat i v posledním kvartálu roku.

Graf č. 6: Vývoj salda systému důchodového pojištění od roku 2013 (kumulativní údaje, mld. Kč)

2 Příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, ze dne 10. března 2022 schválila Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR příjmy státního rozpočtu ve výši 1 613,2 mld. Kč.

Celkové **příjmy státního rozpočtu** dosáhly ke konci září 2022 výše **1 167,9 mld. Kč**, což představovalo 72,2 % rozpočtu po změnách a navýšení o 88,9 mld. Kč, tj. o 8,2 % více než k 30. 9. 2021. Jejich objem byl 44,6 mld. Kč pod úrovní třech čtvrtin rozpočtu po změnách.

Příjmy státního rozpočtu dosáhly úrovně, která na rozdíl od předchozích dvou let již výrazně překročila inkaso z konce září před vypuknutím epidemie nemoci COVID-19, tj. z roku 2019 (o 64,7 mld. Kč). Srovnání s tímto obdobím před třemi roky ovšem odhaluje, že proti stavu na konci září roku 2019 vzrostly příjmy pouze o 5,9 %, ale výdaje se ve stejném období navýšily o 28,0 %.

Relativně vysoký meziroční růst příjmů rozpočtu byl ovlivněn především vývojem v oblasti daní. Jejich výnos bez inkasa pojistného na sociální zabezpečení představoval meziroční růst o 11,1 % (+104,6 mld. Kč), který byl do značné míry pozitivně ovlivněn zrušením protiepidemických restrikcí a také rostoucí inflací. Ta se projevila zejména na inkasu DPH, které meziročně vzrostlo o 18,3 %, tj. o 38,3 mld. Kč. Další výrazný nárůst byl zaznamenán u daní z příjmů právnických osob (+16,4 %, +16,9 mld. Kč), což dokládá stabilitu podnikatelského sektoru. K navýšení příjmů pomohl i výběr pojistného na sociální zabezpečení, do jehož růstu o 6,4 % (+28,4 mld. Kč) se promítá vysoká úroveň zaměstnanosti i rostoucí úroveň mezd v soukromém sektoru.

Proti růstu naopak působily příjmy nedaňového charakteru, které zejména pod vlivem nižších příjmů z Evropské unie a finančních mechanismů (-10,8 mld. Kč) a loňského mimořádného výnosu kapitoly Český telekomunikační úřad za udělení práv k využívání rádiových kmitočtů (5,6 mld. Kč) klesly o 15,7 mld. Kč (-11,8 %).

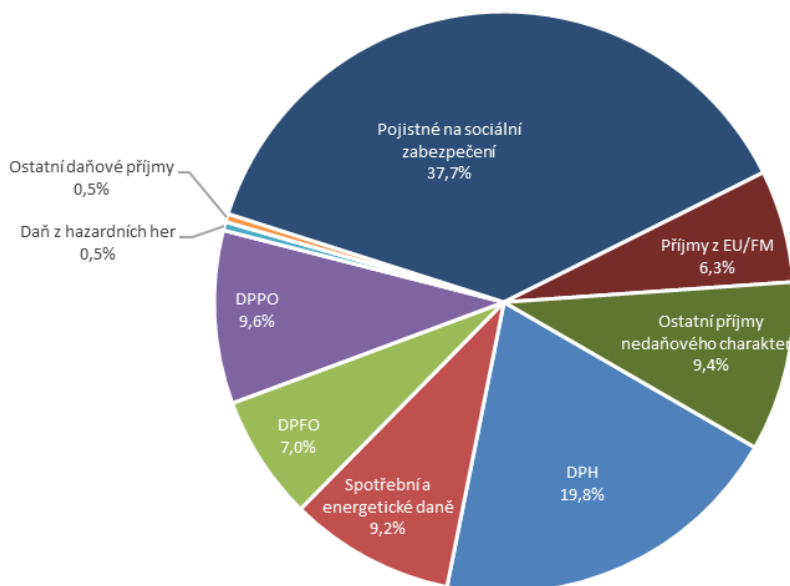
Tabulka č. 4: Příjmy státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)

	2021		2022				Index (2022/2021)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost	Plnění %	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění %		
Příjmy státního rozpočtu celkem	1 079,1	78,3	1 613,2	1 616,8	1 167,9	72,2	108,2	88,9
Daňové příjmy	945,7	78,5	1 360,0	1 360,0	1 050,3	77,2	111,1	104,6
Příjmy z daní a poplatků (bez pojistného na SZ a SPZ)	504,3	75,9	733,6	733,6	580,5	79,1	115,1	76,2
DPH	208,7	71,9	326,2	326,2	247,0	75,7	118,3	38,3
Zvláštní daně a popl. ze zboží a služeb v tuzemsku	106,0	70,8	162,4	162,4	115,0	70,8	108,5	9,0
Spotřební daň z minerálních olejů	52,5	70,3	76,8	76,8	53,4	69,5	101,8	0,9
Spotřební daň z tabákových výrobků *)	39,5	69,4	62,7	62,7	44,7	71,3	113,1	5,2
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	1,6	70,9	5,3	5,3	4,0	75,4	256,1	2,4
Daně z příjmů právnických osob (DPPO)	103,2	132,6	122,2	122,2	120,1	98,3	116,4	16,9
Daně z příjmů fyzických osob (DPFO)	75,9	58,1	108,6	108,6	86,7	79,8	114,2	10,8
DPFO vybíraná srážkou	11,8	145,8	17,6	17,6	14,8	84,1	125,3	3,0
DPFO placená plátcí	60,7	49,5	86,6	86,6	65,9	76,1	108,6	5,2
DPFO placená poplatníky	3,4	x	4,4	4,4	6,0	136,8	176,9	2,6
Majetkové daně	-0,1	x	0,0	0,0	0,0	x	x	0,1
Poplatky za uložení odpadů	1,2	78,8	1,7	1,7	1,3	76,1	102,8	0,0
Odvody za odnětí půdy ze zeměděl. půdního fondu	0,3	67,2	0,4	0,4	0,3	75,8	112,9	0,0
Daň z hazardních her **)	4,3	97,0	5,9	5,9	6,0	101,6	140,3	1,7
Ostatní daňové příjmy (dopočet do celku)	4,8	73,8	6,2	6,2	4,1	65,6	84,6	-0,7
Pojistné na soc. zabezp. a příspě. na státní politiku zam.	441,4	81,7	626,4	626,4	469,8	75,0	106,4	28,4
z toho: Pojistné na důchodové pojištění	396,4	81,7	560,4	560,4	420,4	75,0	106,1	24,1
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	133,4	77,2	253,2	256,7	117,7	45,8	88,2	-15,7
Kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS) - z toho:	126,7	83,0	235,2	238,7	109,5	45,9	86,4	-17,3
Příjmy z EU/FM	88,8	72,0	193,1	196,6	78,0	39,7	87,9	-10,8
Příjmy sdílené s EU	1,6	93,9	2,0	2,0	2,3	112,8	141,3	0,7
Kapitola Operace SFA	0,3	52,5	0,8	0,8	1,5	188,3	431,5	1,1
Kapitola Státní dluh	0,0	x	0,0	0,0	0,0	x	x	0,0
Kapitola VPS	6,3	32,1	17,3	17,3	6,8	39,1	107,4	0,5

*) včetně spotřební daně ze zahřívání tabákových výrobků a spotřební daně ze surového tabáku

**) včetně zrušeného odvodu z loterií a pod. her a z výherních hracích přístrojů

Graf č. 7: Struktura celkových příjmů státního rozpočtu za 1. - 3. čtvrtletí 2022

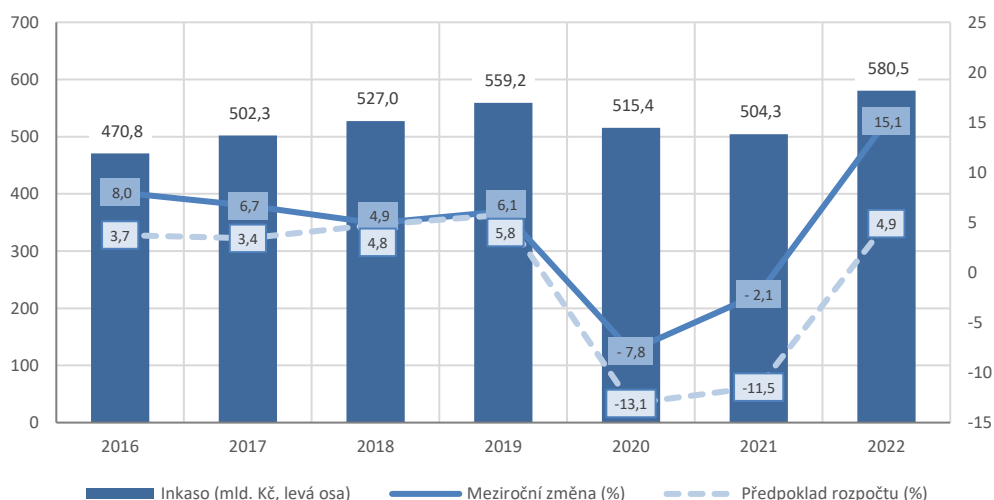
2.1 Příjmy z daní a poplatků

Rozpočet **daňových příjmů** (bez pojistného na sociální zabezpečení) předpokládal proti skutečnosti roku 2021 meziroční nárůst o 34,2 mld. Kč, tj. o 4,9 %, **inkaso** ke konci září 2022 dosáhlo **580,5 mld. Kč**, což představovalo 79,1 % schváleného rozpočtu a meziroční růst o 15,1 %.

Na meziročním růstu se podílely všechny hlavní složky daňových příjmů kromě spotřební daně z minerálních olejů více než 13% růstem. Nejvíce rostlo inkaso DPH (+38,3 mld. Kč, +18,3 %) podpořené oživením ekonomiky a růstem cenové hladiny. Výrazně vzrostly i inkasa daní z příjmů právnických osob (+16,9 mld. Kč, +16,4 %) a fyzických osob (+10,8 mld. Kč, +14,2 %) a také spotřební daně z tabákových výrobků (+5,2 mld. Kč, +13,1 %). Dočasné snížení spotřební daně z motorové nafty a bezolovnatého benzínu mělo podíl na snížení růstu výnosu daně z 12 % na konci června na 0,9 % na konci září.

Pozitivní vývoj v oblasti daní lze ovšem vnímat i z pohledu perspektivy sledovaného období roku 2019, do kterého se ještě nepromítaly negativní efekty protiepidemických restrikcí a také daňových změn, které zejména zrušením tzv. superhrubé mzdy, změnou rozpočtového určení daní ve prospěch příjmů rozpočtů územních samospráv, zvýšením slevy na poplatníka, zrušením daně z nabytí nemovitých věcí a dalších změn s nižšími dopady vedly ke skokovému propadu daňových příjmů státního rozpočtu. Jak ukazuje následující graf, daňové výnosy překročily úroveň k 30. září roku 2019 o 21,3 mld. Kč (+3,8 %).

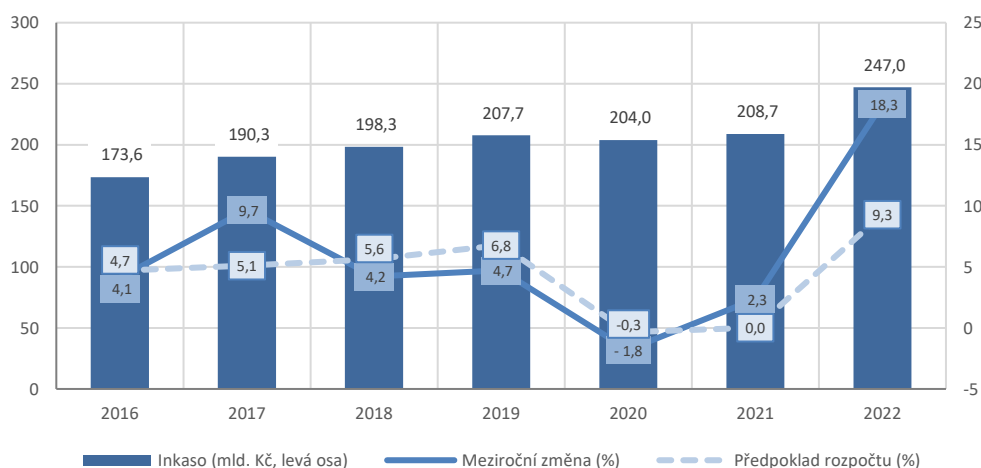
Graf č. 8: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso daně z přidané hodnoty (DPH) dosáhlo ve třetím čtvrtletí roku 2022 výše **247,0 mld. Kč** na úrovni státního rozpočtu a meziročně se zvýšilo oproti skutečnosti předchozího roku o 38,3 mld. Kč, tj. o 18,3 %. Inkaso za tři čtvrtletí roku představuje 75,7 % rozpočtu. Dosavadní výběr daně tak výrazně převyšuje předpoklady rozpočtu, který počítal s růstem o 9,3 % proti skutečnosti 2021.

Graf č. 9: Meziroční srovnání inkasa DPH k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso daně z přidané hodnoty bylo pozitivně ovlivněno oživením ekonomiky, růstem cen a také vyšším počtem pracovních dní. Naopak negativně působilo prominutí daně z přidané hodnoty na vybrané komodity (energie, vakcíny, testy, respirátory), jejíž celoroční dopad lze odhadnout na necelých 2,5 mld. Kč.

Dalším opatřením s vlivem na průběh inkasa v roce 2022 je Rozhodnutí o prominutí příslušenství daně a zálohy na daň z důvodu mimořádné události zveřejněné ve Finančním zpravodaji č. 6/22, kterým se plátcům DPH a identifikovaným osobám s převažující činností v oblasti dopravy, kteří tuto skutečnost oznámí správci daně způsobem uvedeným v rozhodnutí, promíjí úrok z prodlení nebo úrok z posečkané částky vzniklý na DPH za zdaňovací období únor 2022 - srpen 2022, popř. za zdaňovací období 1. čtvrtletí 2022 nebo 2. čtvrtletí 2022, za podmínky, že k úhradě daně, k níž se předmětný úrok váže, dojde nejpozději dne 31. října 2022.

Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude překročeno.

Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny ze slunečního záření dosáhlo za tři čtvrtletí roku 2022 výše **115,0 mld. Kč**, což představuje 70,8 % schváleného rozpočtu. Inkaso meziročně vzrostlo o 9,0 mld. Kč (o 8,5 %). Uvedený meziroční růst je způsoben zejména upuštěním od protiepidemických

opatření, otevřením obchodů a vybraných služeb, plným provozem restauračních zařízení a také oživením turistického ruchu.

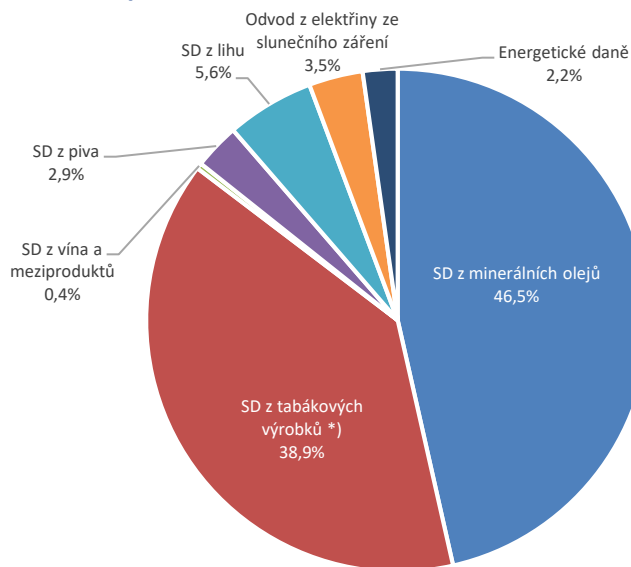
Tabulka č. 5: Inkaso spotřebních daní, energetických daní a odvodu z elektřiny vyrobené ze slunečního záření (mil. Kč)

	2020	2021		2022		Plnění v %	Rozdíl skutečností (2022-2021)	Index v %
	Skutečnost 1.-3.Q.	Schválený rozpočet	Skutečnost 1.-3.Q.	Schválený rozpočet	Skutečnost 1.-3.Q.			
	1	2	3	4	5	6=5/4	7=5-3	8=5/3
Spotřební daně	108 193	157 800	101 782	153 600	108 395	70,6	6 613	106,5
z minerálních olejů *)	55 863	77 700	52 478	76 800	53 413	69,5	935	101,8
z tabákových výrobků **)	42 848	67 000	39 493	62 700	44 682	71,3	5 190	113,1
z vína a meziproductů	318	400	353	400	422	105,6	70	119,7
z piva	3 405	4 500	3 150	4 700	3 384	72,0	234	107,4
z lihu	5 758	8 200	6 308	9 000	6 493	72,1	185	102,9
Energetické daně	2 433	3 200	2 651	3 500	2 568	73,4	-83	96,9
Daň ze zemního plynu a někt. dalších plynů	1 085	1 400	1 238	1 600	1 137	71,1	-100	91,9
Daň z pevných paliv	224	300	238	300	263	87,5	25	110,4
Daň z elektřiny	1 124	1 500	1 176	1 600	1 168	73,0	-8	99,4
Odvod z elektřiny ze slunečního záření	1 677	2 300	1 560	5 300	3 996	75,4	2 436	256,1
Daň z digitálních služeb	0	1 100	0	0	0	x	0	x
Zvláštní daně a poplatky ze zboží a služeb v tuzemsku	112 303	164 400	105 993	162 400	114 959	70,8	8 966	108,5

*) bez výnosu SD určeného do SFDI

**) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

Graf č. 10: Struktura spotřebních daní za 1. - 3. čtvrtletí 2022

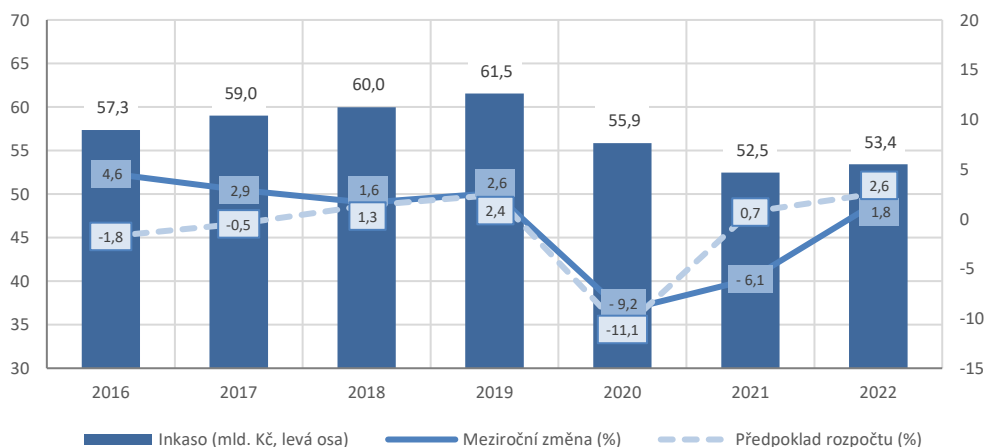

*) včetně SD ze surového tabáku a zahříváných tabákových výrobků

Inkaso spotřební daně z minerálních olejů za tři čtvrtletí roku 2022 činilo **53,4 mld. Kč**, což představuje 69,5 % rozpočtované částky (76,8 mld. Kč) a meziročně mírně vzrostlo oproti skutečnosti předchozího roku o 0,9 mld. Kč, tj. o 1,8 %. V meziročním zvýšení inkasa spotřební daně z minerálních olejů se pozitivně začal promítat ekonomický růst, stejně jako zrušení opatření zavedených k omezení nákazy nemoci COVID-19. Na druhou stranu je výnos negativně ovlivněn dočasným snížením sazby spotřební daně z pohonných hmot o 1,50 Kč/litr. V případě benzínu se jednalo o dočasné snížení v měsících červen až září, u nafty bylo prodlouženo až do konce roku 2023. Vliv tohoto opatření na inkaso spotřební daně z minerálních olejů je postupný, fakticky se snížení sazby daně začalo projevovat až během měsíce srpna. Plně se do inkasa promítne až během následujících měsíců. V důsledku toho nedosáhlo inkaso této komodity ani hodnot v roce 2015 (54,8 mld. Kč). Spotřeba pohonných hmot však stále roste, dle dostupných dat Českého statistického úřadu došlo od ledna do července 2022 k meziročnímu růstu spotřeby motorové nafty o 3,7 % a k růstu spotřeby motorového benzínu o 9,4 %. Díky výše uvedeným opatřením přijatým za účelem zmírnění dopadů

rostoucích cen pohonných hmot nebude původně rozpočtované výše inkasa spotřební daně z minerálních olejů dosaženo.

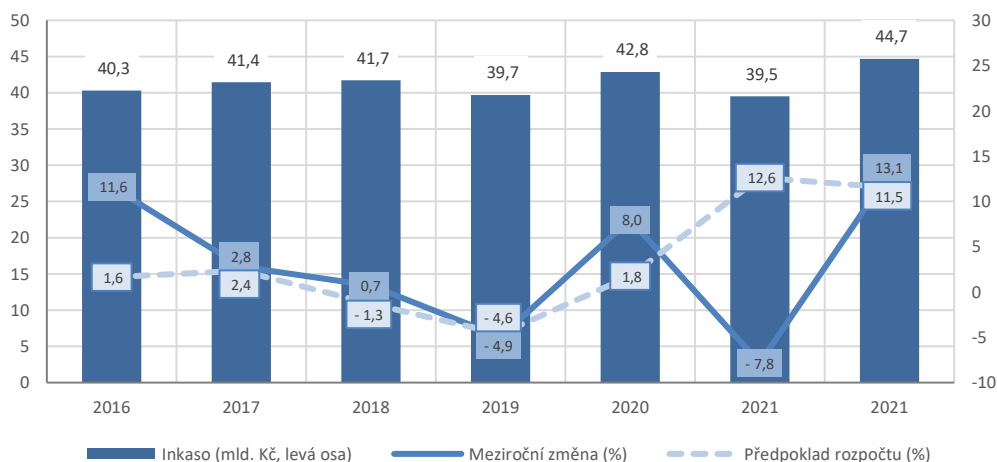
Graf č. 11: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z minerálních olejů k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Tabák a tabákové výrobky (včetně zahříváných tabákových výrobků) jsou druhou nejvýznamnější položkou v objemu inkasa spotřebních daní. Rozpočtovaná částka spotřební daně z tabákových výrobků na rok 2022 činí 62,7 mld. Kč. Za tři čtvrtletí 2022 se na spotřební dani z tabákových výrobků vybralo **44,7 mld. Kč** (71,3 % rozpočtované částky), což je o 5,2 mld. Kč více než ve stejném období roku minulého.

Graf č. 12: Meziroční srovnání inkasa spotřební daně z tabákových výrobků k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Rok 2022 je druhým rokem navazujícího tříletého plánu zvyšování sazeb spotřební daně z tabákových výrobků. S nabytím účinnosti ode dne 1. 1. 2022 došlo ke zvýšení sazeb daní u tabákových výrobků a zahříváných tabákových výrobků přibližně o 5 % oproti roku 2021. Důvody vyšších příjmů oproti minulému roku jsou hlavně již zmíněné zvýšení sazeb daní a uvolnění restrikcí v souvislosti s epidemií nemoci COVID-19 oproti roku 2021. Na druhou stranu lze pozorovat trend negativně ovlivňující inkaso, což je přechod části kuřáků tradičních cigaret na alternativní produkty, mezi něž patří zahříváné tabákové výrobky, elektronické cigarety či nikotinové sáčky, případně naprosté omezení kouření. Lze očekávat, že naplnění úrovně daně rozpočtem je reálné.

Inkaso spotřební daně z lihu dosáhlo za tři čtvrtletí 2022 výše **6,5 mld. Kč**, což je o 0,2 mld. Kč více než v minulém roce. Rozpočtovaná částka byla za tři čtvrtletí naplněna na 72,1 %. Po loňském roce, negativně ovlivněném zejména protiepidemickými opatřeními vlády, začíná spotřeba lihu růst zejména v souvislosti s otevřenými restauračními zařízeními a postupným ožíváním turistického ruchu, s čímž souvisí i

konzumace lihovin zahraničními turisty. Lze předpokládat, že rozpočtované částky spotřební daně z lihu (9,0 mld. Kč) bude dosaženo.

Inkaso daně z piva za tři čtvrtletí roku 2022 dosáhlo **3,4 mld. Kč** (72,0 % rozpočtované částky). I v tomto případě je meziroční růst (+0,2 mld. Kč a 7,4 %) inkasa způsoben absencí opatření v souvislosti s epidemií nákazy nemoci COVID-19, která v loňském roce vedla ke snížené spotřebě piva v důsledku uzavření provozoven a omezení turistického ruchu. Odhadovaného inkasa bude s největší pravděpodobností dosaženo.

Inkaso daně z vína a meziproductů za tři čtvrtletí roku 2022 dosáhlo **0,4 mld. Kč**, což činí 105,6 % rozpočtované částky (0,4 mld. Kč), která, jak je již nyní patrné, bude překročena. Oproti loňskému roku se zvýšil objem inkasa o 70 mil. Kč, tj. 19,7 %.

Inkaso energetických daní za tři čtvrtletí roku 2022 činilo **2,6 mld. Kč**, což představuje 73,4 % rozpočtované částky. Meziročně zůstává přibližně na stejné úrovni inkaso daně z elektřiny a pevných paliv, pokleslo inkaso daně ze zemního plynu (o 0,1 mld. Kč., tj. o 8,1 %). Za jinak nezměněných okolností by nebylo třeba se obávat nenaplnění rozpočtované částky (3,5 mld. Kč). Vzhledem k válečnému konfliktu mezi Ukrajinou a Ruskem a s tím souvisejícím nárůstem cen za zemní plyn je však možné, že v roce 2022 nedojde k naplnění odhadovaného výnosu u daně ze zemního plynu, stejně tak vlivem stoupajících cen u elektřiny nelze odhadnout, zda dojde k naplnění odhadovaného výnosu u daně z elektřiny, neboť je zjevný trend šetřit ve spotřebě energií.

Odvod z elektřiny ze slunečního záření za tři čtvrtletí roku 2022 dosáhl **4,0 mld. Kč**, rozpočtovaná částka činí 5,3 mld. Kč, což představuje naplnění rozpočtového očekávání na 75,4 %. Oproti loňskému roku stoupl inkaso této daně o 2,4 mld. Kč, tj. o 156,1 %. Výrazné zvýšení inkasa má příčinu v nové úpravě procentní sazby odvodu a v rozšíření okruhu zařízení, na které se odvod vztahuje. Lze očekávat naplnění předpokladu schváleného rozpočtu.

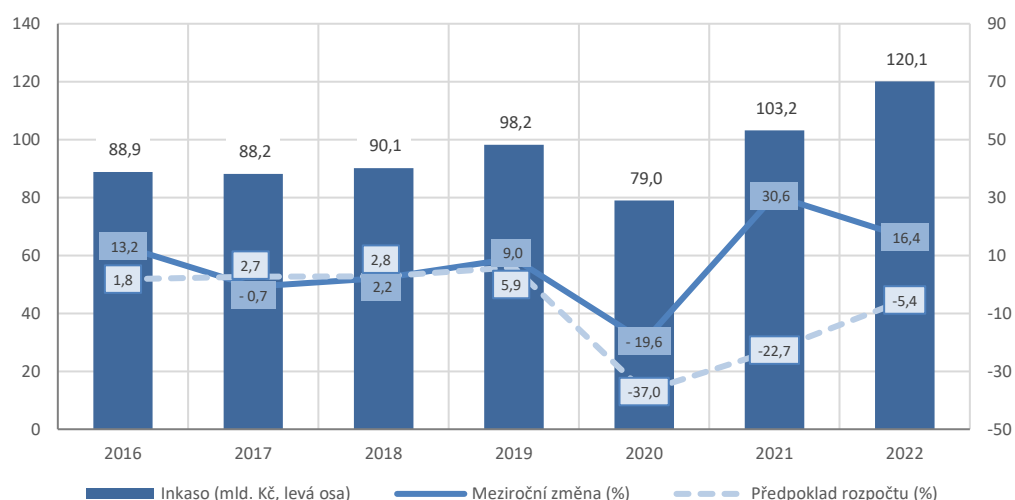
Z legislativních změn pro rok 2022, majících pozitivní dopad na inkaso spotřebních daní, lze uvést zvýšení sazeb spotřební daně z tabákových výrobků od 1. ledna 2022 v rámci tzv. tříletého plánu postupného navyšování sazeb spotřební daně z tabákových výrobků přijatého pro roky 2021-2023. Pozitivní dopady na rozpočet (+3 mld. Kč) lze očekávat u změn sazeb daně z cigaret, doutníků, cigarillo, tabáku ke kouření, surového tabáku a zahřívaných tabákových výrobků.

Výrazné meziroční zvýšení inkasa odvodu z elektřiny ze slunečního záření má příčinu v nové úpravě procentní sazby odvodu a v rozšíření okruhu zařízení, na které se odvod vztahuje (dopad do státního rozpočtu +3 mld. Kč). Od roku 2022 byly zvýšeny sazby solárních odvodů, konkrétně pro zařízení uvedená do provozu v roce 2009 a 2010, jejichž výkon je nad 30kW.

Naopak opatřením majícím negativní dopad do příjmů státního rozpočtu (-5,3 mld. Kč) je dočasné (od 1. června 2022 do 30. září 2022) snížení sazby spotřebních daní z pohonných hmot (u bezolovnatého benzínu z 12 840 Kč/1000 litrů na 11 340 Kč/1000 litrů a u motorové nafty z 9 950 Kč/1000 litrů na 8 450 Kč/1000 litrů), s následným prodloužením tohoto opatření v případě motorové nafty až do konce roku 2023.

Inkaso daně z příjmů právnických osob dosáhlo za tři čtvrtletí roku na úrovni státního rozpočtu **120,1 mld. Kč**, což představuje naplnění rozpočtového očekávání již na 98,3 %. Při meziročním srovnání došlo k nárůstu inkasa o zhruba 16,9 mld. Kč, tj. o 16,4 %.

Graf č. 13: Meziroční srovnání inkasa DPPO k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso daně bylo ve sledovaném období ovlivněno zejména úhradou daně za rok 2021 a dále úhradou záloh u větších plátců. Meziroční nárůst inkasa DPPO je tažen zejména významnou změnou v posuzování rezerv tvořených v pojišťovnictví a dále nárůstem inkasa daně v oblastech velkoobchodu, maloobchodu, zdravotní péče a v energetickém sektoru.

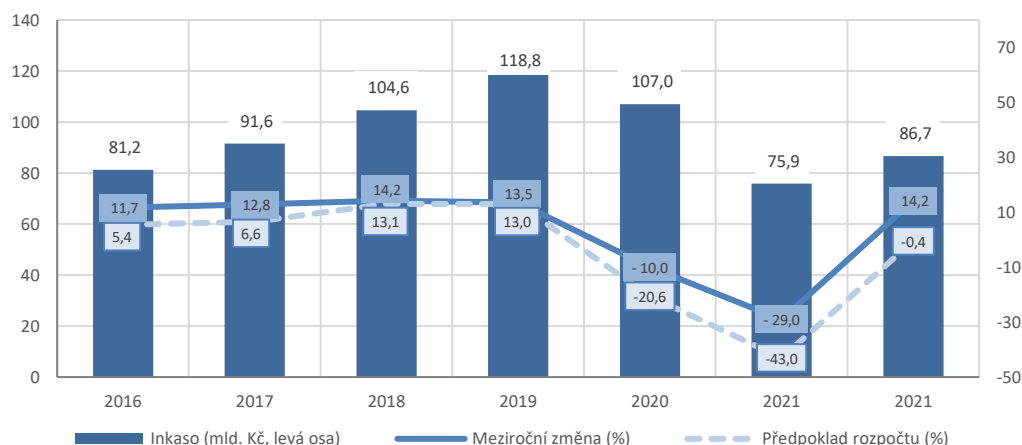
Výše inkasa byla dále mimo jiné ovlivněna dopady dříve zavedených legislativních opatření:

- změna v posuzování rezerv tvořených v pojišťovnictví s odhadovaným pozitivním dopadem pro rok 2022 ve výši 1,6 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu (zákon č. 364/2019 Sb.),
- dočasné zvýšení limitu pro uplatnění odpočtu darů na 30 %, a to za zdaňovací období, která skončila v období od 1. 3. 2020 do 28. 2. 2022, s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 0,2 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu (zákon č. 39/2021 Sb.),
- zavedení tzv. mimořádných odpisů pro hmotný majetek zařazený v 1. a 2. odpisové skupině s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 2,2 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu a zvýšení limitu vstupní ceny pro zařazení do hmotného majetku na částku 80 tis. Kč s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 1,0 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu (zákon č. 609/2020 Sb.),
- rozšíření daňové podpory stravování zaměstnanců o peněžitý příspěvek s odhadovaným negativním dopadem pro rok 2022 ve výši 0,1 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu (zákon č. 609/2020 Sb.).

Na základě současné úrovně pokladního plnění lze očekávat překročení rozpočtového očekávání u inkasa daně z příjmů právnických osob.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob ke konci třetího čtvrtletí 2022 dosáhlo výše **86,7 mld. Kč**, tj. 79,8 % schváleného státního rozpočtu pro rok 2022 a vykazuje o 10,8 mld. Kč vyšší výnos (o 14,2 %), než tomu bylo ve srovnatelném období loňského roku. Nicméně, jak ukazuje následující graf, inkaso těchto daní po legislativních změnách, které zejména od roku 2021 vedly k propadu výnosu daně z příjmů fyzických osob placené plátcí, zatím nedosáhlo ani úrovně roku 2017.

Graf č. 14: Meziroční srovnání inkasa DPFO k 30. září (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené plátcí vykazuje ve sledovaném období zůstatek ve výši **65,9 mld. Kč**, což znamená plnění státního rozpočtu v tomto roce ve výši 76,1 % (meziroční nárůst o 5,2 mld. Kč, tj. o 8,6 %).

V meziročním srovnání se negativně promítl vliv daňových změn účinných od roku 2021. Efekt nižšího zdanění, zejména snížení základu daně o více než 25 % a zvýšení slevy na poplatníka, se projevil v hotovostním plnění až v únoru 2021. V inkasu od února 2022 se dále začalo projevovat další zvýšení slevy na poplatníka, daňového zvýhodnění na děti a zrušení stropu na daňový bonus. Na inkaso daně v roce 2022 negativně působí další zvýšení slevy na poplatníka na částku 30 840 Kč od roku 2022 s odhadovaným negativním dopadem ve výši 6,8 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu. Dalšími přijatými legislativními opatřeními s negativním dopadem na výši státního rozpočtu jsou zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další děti a zrušení stropu pro uplatnění daňového bonusu s účinností již pro rok 2021, přičemž od roku 2022 je možné tyto změny uplatnit v případě daně z příjmů fyzických osob placené plátcí již na měsíční bázi. V roce 2022 se u těchto opatření projevil navíc i plný dopad za rok 2021 v rámci ročního vyúčtování daně za rok 2021. Celkový negativní dopad těchto opatření je v roce 2022 odhadován ve výši 2,5 mld. Kč v případě zvýšení daňového zvýhodnění (z toho 1,4 mld. Kč dopad za rok 2021 v rámci ročního zúčtování daně v roce 2022) a 0,5 mld. Kč v případě zrušení stropu pro uplatnění daňového bonusu (z toho 0,3 mld. Kč dopad za rok 2021 v rámci ročního zúčtování daně v roce 2022), na úrovni státního rozpočtu.

Naopak příjmy pozitivně ovlivnil růst mezd v soukromém sektoru. Výplata kompenzačního bonusu, určená na pomoc drobným podnikatelům, redukovala výnos i v roce 2022. Dopad 2,6 mld. Kč na úrovni státního rozpočtu byl ale meziročně nižší o 9,5 mld. Kč.

Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude mírně překročeno.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob placené poplatníky dosáhlo ve sledovaném období **6,0 mld. Kč**, což je o 2,6 mld. Kč (o 76,9 %) vyšší inkaso než ve srovnatelném období roku 2021. Úroveň daná rozpočtem (4,4 mld. Kč) tak již byla překročena o 36,8 %.

Výše inkasa byla mimo jiné pozitivně ovlivněna zavedením druhé sazby daně podle § 16 zákona o daních z příjmů ve výši 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy. Tato sazba byla zavedena od roku 2021 a současně bylo zrušeno solidární zvýšení daně ve výši 7 % pro součet příjmů ze závislé činnosti a dílčího základu daně dle § 7 zákona o daních z příjmů převyšující 48násobek průměrné mzdy (také došlo ke zrušení povinnosti podat příznání k DPFO pro poplatníky z důvodu zvýšení daně o solidární zvýšení daně).

Inkaso bylo naopak negativně ovlivněno dalšími opatřeními s účinností od roku 2021, jedná se zejména o:

- zvýšení slevy na poplatníka na 27 840 Kč (zákon č. 609/2020 Sb.),
- zrušení stropu pro uplatnění daňového bonusu (zákon č. 609/2020 Sb.),

- zavedení peněžitého příspěvku na stravování (zákon č. 609/2020 Sb.),
- trvalé zvýšení vstupní ceny pro odepisování majetku ze 40 000 Kč na 80 000 Kč (zákon č. 609/2020 Sb.),
- dočasné zavedení mimořádných odpisů (zákon č. 609/2020 Sb.),
- zvýšení daňového zvýhodnění na druhé, třetí a další dítě (zákon č. 285/2021 Sb.),
- zavedení paušálního režimu od roku 2021 (zákon č. 540/2020 Sb.),
- dočasné zvýšení limitu pro uplatnění darů na 30 % ze základu daně (zákon č. 39/2021 Sb.).

Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude překročeno.

Inkaso daně z příjmů fyzických osob vybírané srážkou (zvláštní sazba daně) dosáhlo ve stejném období **14,8 mld. Kč**, což představuje plnění ve výši 84,1 % na úrovni státního rozpočtu. V meziročním srovnání je na příslušném účtu státního rozpočtu evidována částka o 3,0 mld. Kč vyšší než za stejné období minulého roku. Lze předpokládat, že rozpočtové očekávání bude mírně překročeno.

Schválený rozpočet na rok 2022 obsahuje **daň z hazardních her** podle zákona č. 187/2016 Sb., o dani z hazardních her, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o dani z hazardních her“), v předpokládaném plnění ve výši 5,9 mld. Kč. Inkaso daně z hazardních her k 30. září 2022, které bylo převedeno do státního rozpočtu, činilo **6,0 mld. Kč**, což představovalo plnění rozpočtu na 101,6 % a meziroční nárůst o 1,7 mld. Kč, tj. o 40,3 %. V inkasu za tři čtvrtletí roku 2022 je zohledněno inkaso daně plynoucí z hazardních her za 4. čtvrtletí roku 2021 a za 1. pololetí roku 2022. Daň z hazardních her je rozdělována podle následujícího rozpočtového určení stanoveného zákonem o dani z hazardních her. Celostátní hrubý výnos z dílčí daně z technických her je z 35 % příjmem státního rozpočtu a z 65 % příjmem rozpočtu obcí. Celostátní hrubý výnos z dílčích daní z ostatních hazardních her je ze 70 % příjmem státního rozpočtu a z 30 % příjmem rozpočtu obcí.

2.2 Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti

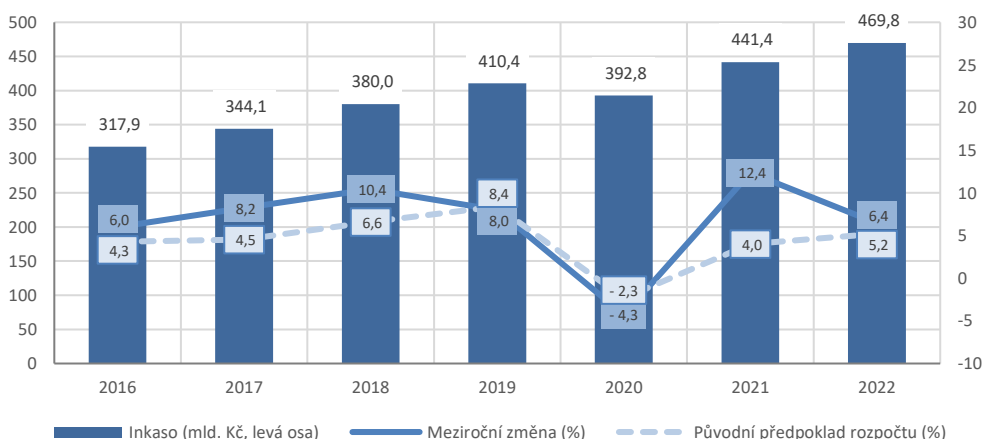
Příjmy z povinných odvodů pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti dosáhly 469,8 mld. Kč, což představuje meziroční nárůst o 6,4% (o 28,4 mld. Kč) a 75 % ukazatele schváleného ve státním rozpočtu na rok 2022.

Tabulka č. 6: Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení za 1. - 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)

	2020	2021	2022		Plnění v %	Index v %	Rozdíl skutečností (2022-2021)
	Skutečnost 1.-3.Q.	Skutečnost 1.-3.Q.	Schválený rozpočet	Skutečnost 1.-3.Q.			
	1	2	3	4	5=4/3	6=4/2	7=4-2
Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení	392,8	441,4	626,4	469,8	75,0	106,4	28,4
z toho na důchodové pojištění	352,5	396,4	560,4	420,4	75,0	106,1	24,1

Vyšší než rozpočtované příjmy z pojistného jsou bezprostředně svázány s vyšší dynamikou makroekonomických indikátorů rozhodných pro odvody pojistného, než byla jejich predikce, na které byl státní rozpočet na rok 2022 sestaven. Makroekonomická predikce ze srpna 2022 odhaduje pro rok 2022 růst objemu mezd a platů ve výši 9,8 %, pokles zaměstnanosti o 0,7 % a průměrnou míru nezaměstnanosti ve výši 2,5 %. Vliv jednotlivých ekonomických indikátorů na meziroční nárůst inkasa pojistného nelze jednoznačně oddělit.

Graf č. 15: Meziroční srovnání inkasa pojistného na sociální zabezpečení (mld. Kč)

Pozn.: Předpoklad rozpočtu představuje změnu očekávanou schváleným rozpočtem proti skutečnosti předchozího roku

2.3 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

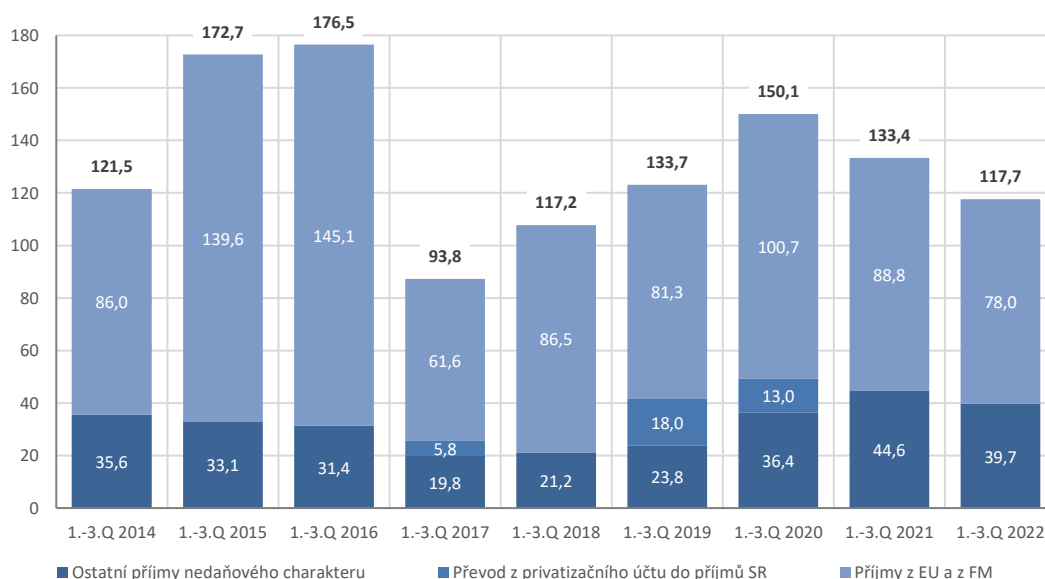
Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky **na rok 2022** předpokládá **nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery** v celkové výši **253,2 mld. Kč**, tj. o 65,7 mld. Kč (+35,0 %) vyšší než novelizovaný rozpočet roku 2021. Na rostoucí dynamice plánovaných příjmů se podílel zejména **rozpočet přijatých transferů** ve výši **207,7 mld. Kč**, když se oproti novelizovanému rozpočtu 2021 zvýšil o 62,8 mld. Kč, tj. o 43,4 %. Jejich hlavní složkou jsou **prostředky** přijaté **z rozpočtu EU a FM**, které jsou pro rok 2022 rozpočtovány ve výši **193,1 mld. Kč**, což je o 60,9 mld. Kč, tj. o 46,1 % více, než v roce 2021. Současně byl navýšen rozpočet plánovaného převodu prostředků z bankovního účtu, který je nástupnickým peněžním fondem Fondu národního majetku (tzv. privatizační účet) do příjmů kapitoly VPS na 13 mld. Kč (+3 mld. Kč). Rozpočet **nedaňových příjmů** počítá s příjmy ve výši **23,1 mld. Kč**, tj. o **2,4 mld. Kč** méně než oproti novelizovanému rozpočtu 2021. Na zmíněném poklesu se podílely příjmy kapitoly Český telekomunikační úřad (-4,9 mld. Kč) snížené zejména o mimořádné příjmy z aukce kmitočtů předpokládané v roce 2021 (-4,9 mld. Kč). Naopak rozpočet kapitoly Všeobecná pokladní správa zahrnuje nedaňové příjmy vyšší o 1,3 mld. Kč především z přebytků ze zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání (+1 mld. Kč). U kapitoly Ministerstvo zdravotnictví se počítá s příjmy vyššími o 0,7 mld. Kč především z důvodu předpokládaného růstu refundací prostředků od zdravotních pojišťoven za nakoupené a vyočkované vakcíny. **Kapitálové příjmy** se rozpočtují ve výši **22,4 mld. Kč**, tj. o 5,2 mld. Kč více než v roce 2021, což souvisí zejména s vyššími plánovanými příjmy kapitoly Ministerstvo životního prostředí z prodeje emisních povolenek o 5,1 mld. Kč.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 **navýšena o 3,5 mld. Kč** (vysvětleno v části I.1.2 této zprávy).

V 1. – 3. čtvrtletí roku 2022 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 116,7 mld. Kč (-15,7 mld. Kč, -11,8 %), tj. 45,8 % rozpočtu po změnách. Meziroční srovnatelnost ovlivnil mimořádný výnos kapitoly Český telekomunikační úřad z aukce na udělení přidělů rádiových kmitočtů 5 telekomunikačním společností (5,6 mld. Kč) uskutečněný v únoru 2021. K poklesu výrazně přispěly i **příjmy z rozpočtu EU a FM**, které dosáhly **78,0 mld. Kč (-10,8 mld. Kč, -12,1 %)**.

Následující graf znázorňuje, jak výrazně je výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů ovlivňována prostředky z EU a FM, případně zapojením privatizačních prostředků do příjmů rozpočtu.

Graf č. 16: Vývoj nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů v 1. - 3. čtvrtletí let 2014-2022 (mld. Kč)

Prostředky přijaté z rozpočtu EU a z FM dosáhly téměř 78,0 mld. Kč (-10,8 mld. Kč, -12,1 %) při plnění rozpočtu po změnách na 39,7 %. Z celku představovaly **převody z Národního fondu** (bez FM) do příjmů státního rozpočtu částku **45,1 mld. Kč** (-10,3 mld. Kč) a týkaly se výhradně víceletého finančního rámce 2014-2020. Tyto prostředky určené na krytí již předfinancovaných výdajů souvisely s realizací projektů zejména Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (11,4 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (9,4 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (6,8 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (6,7 mld. Kč), OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (6,0 mld. Kč), OP Zaměstnanost 2014+ (3,4 mld. Kč), OP Praha – pól růstu 2014+ (0,6 mld. Kč), OP Technická pomoc 2014+ (0,5 mld. Kč) a OP Rybářství 2014+ (67 mil. Kč). Příjmy kapitoly Ministerstvo zemědělství určené na krytí výdajů na **společnou zemědělskou politiku** dosáhly celkem 28,5 mld. Kč (-1,7 mld. Kč). Největší část prostředků představovaly Přímé platby zemědělcům 2014+ (20,1 mld. Kč), dále se jednalo o prostředky určené na krytí výdajů na Program rozvoje venkova 2014+ (8,3 mld. Kč) a na Společnou organizaci trhu 2014+ (0,2 mld. Kč). Další významnější prostředky z EU plynuly v souvislosti s realizací komunitárního programu Nástroj pro propojení Evropy 2014+ (2,4 mld. Kč). Příjmy z finančních mechanismů zatím dosáhly 0,4 mld. Kč (+0,1 mld. Kč).

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery kapitoly **Ministerstvo životního prostředí** dosáhly k 30. 9. 2022 částky **19,0 mld. Kč (-480 mil. Kč)**. Mimo již zmíněné příjmy z EU v rámci OP Životní prostředí 2014+ se jednalo zejména o příjmy z prodeje emisních povolenek ve výši 12,2 mld. Kč (+738 mil. Kč), tj. 61,4 % rozpočtu. Příjmy z dražeb emisních povolenek jsou oproti plánu (19,9 mld. Kč) nižší, neboť ve schváleném rozpočtu nebyl promítnut odhad příjmů Ministerstva životního prostředí zohledňující očekávané působení rezervy tržní stability (MSR), přičemž ke kompenzaci tohoto rozdílu nestačí ani mírně vyšší než očekávaná cena emisní povolenky.

U kapitoly **Český telekomunikační úřad** zatím dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery výše **1,8 mld. Kč (-4,9 mld. Kč)**. Jak již bylo vysvětleno výše, zmíněný pokles ovlivňují loňské příjmy z aukce rádiových kmitočtů ve výši **5,6 mld. Kč**. Příjmy kapitoly byly tvořeny zejména standardními příjmy ze správy rádiového spektra a ze správy čísel.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery **kapitoly Všeobecná pokladní správa** (dále jen VPS) k 30. 9. 2022 dosáhly **6,8 mld. Kč (+0,5 mld. Kč, +7,4 %)** při plnění rozpočtu na 39,1 %. V průběhu ledna až září nebyl stejně jako v předchozím roce uskutečněn převod prostředků z privatizačního účtu do příjmů kapitoly. Ve schváleném rozpočtu jsou tyto příjmy zahrnuty ve výši 13,0 mld. Kč (+3 mld. Kč) a je pravděpodobné, že budou převedeny v průběhu roku. Příjem 4,3 mld. Kč z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání za rok 2021, jež do státního rozpočtu roku 2022 odvedly obě pověřené pojišťovny Generali Česká pojišťovna a

Kooperativa dle § 205d) zákona č. 65/1965 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů Vykázaný přebytek se zvýšil v porovnání s přebytkem odvedeným v roce 2021 o 229 mil. Kč. Na nedaňových příjmech kapitoly VPS se dále částkou 1,6 mld. Kč (+98 mil. Kč) podílely přijaté vratky dotací poskytnutých ústředním orgánům a územním samosprávným celkům a ostatní podobné příjmy. Na položce „Ostatní nedaňové příjmy jinde nezařazené“ vykázala kapitola VPS příjem ve výši 663 mil. Kč (+85 mil. Kč), který se týkal zejména odvodů příspěvků na penzijní připojištění a doplňkové penzijní spoření a odvodů příspěvku na stavební spoření provedené příslušnými subjekty při nesplnění podmínek pro jejich přiznání. Splátky půjčených prostředků ze zahraničí dosáhly 136 mil. Kč (+7 mil. Kč). Splátky za úhradu dluhů nebo dodávek dosáhly téměř 50 mil. Kč, ve stejném období roku 2021 byly nulové. Jednalo se o splátku od Správy železnic, s.o. za realizaci státních záruk.

Příjmy sdílené s EU dosáhly **2,3 mld. Kč (+659 mil. Kč, +41,3 %)** při plnění rozpočtu na 112,8 %. Meziroční růst souvisí s rozhodnutím Rady EU, která od 1. 6. 2021 změnila paritu odvodů cla z poměru 80/20 na 75/25 (zvýšení podílu určeného pro státní rozpočet o 5 p. b.). Příjmy sdílené s EU zahrnují zejména příjmy kapitoly **Ministerstvo financí** (GRČ) a jsou téměř výhradně tvořeny podílem na clech. Dalším důvodem vysokého plnění je výrazný nárůst vyměřeného cla u akumulátorů, plastů, šroubů, vrutů, izolovaných kabelů. Do konce roku 2022 lze predikovat příjem ve výši cca 2,8 mld. Kč, tj. o 800 mil. Kč více než předpokládá rozpočet. Tyto příjmy zahrnují především clo z průmyslových výrobků, clo ze zemědělských výrobků, dodatečná cla, konečná antidumpingová cla a konečná vyrovnávací cla a jejich výše je ovlivněna zejména ekonomickým vývojem v České republice a Evropské unii.

Mezi další významný příjem patří výnos kapitoly **Ministerstvo průmyslu a obchodu** ve výši 2 mld. Kč z dividend akciové společnosti ČEPS.

Nedaňové příjmy vykázané kapitolou **Operace státních finančních aktiv** (dále jen OSFA) ve výši **1,5 mld. Kč (+1,1 mld. Kč, tj. +331,5 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 188,3 % byly tvořeny zejména výnosy z finančního investování na Jaderném účtu ve výši 1,4 mld. Kč (+1,2 mld. Kč). Příjmy z dividend ve výši 33 mil. Kč (-124 mil. Kč) byly inkasovány především na základě majetkové účasti státu v E.ON SE (33 mil. Kč) a Uniper SE (470 tis. Kč).

Kapitola **Ministerstvo zdravotnictví** vykázala „Příjem z prodeje zboží“ (již nakoupeného za účelem prodeje) ve výši **332 mil. Kč** (-3,6 mld. Kč). Jednalo se zejména o refundaci od zdravotních pojišťoven za očkovací látky proti nemoci COVID-19 (téměř 332 mil. Kč). Schválený rozpočet na rok 2022 počítá s refundací za vyočkované vakcíny ve výši 5,9 mld. Kč (+0,7 mld. Kč).

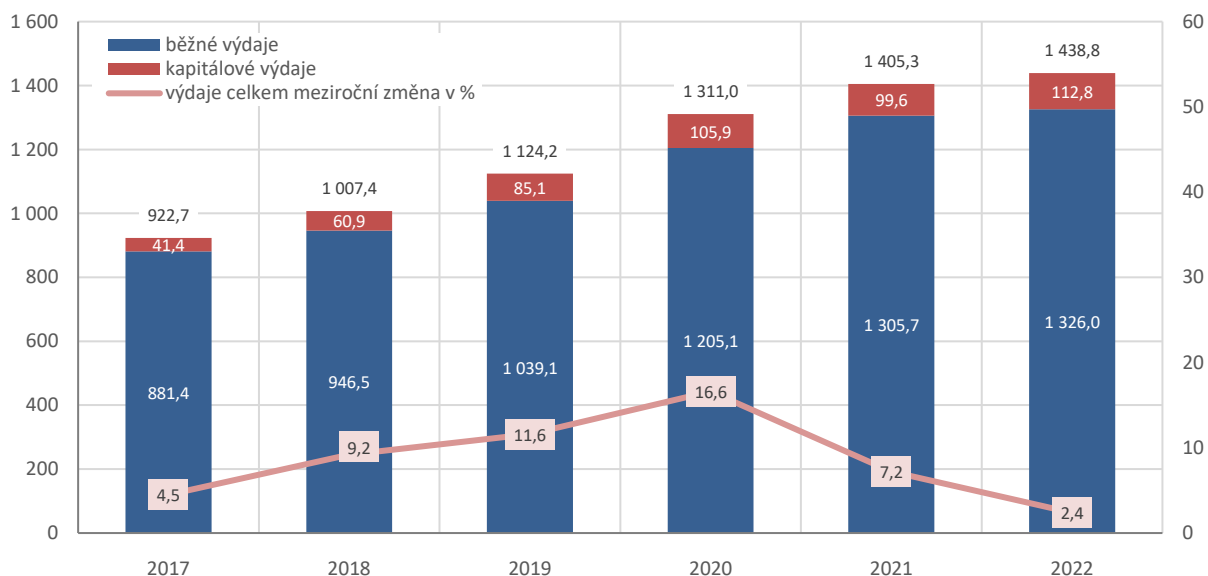
Detailnější analýza nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů k 30. 9. 2022 je možná až z finančních výkazů organizačních složek státu sestavovaných v polovině měsíce října.

3 Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022 ze dne 10. března 2022 stanovil **výdaje státního rozpočtu na rok 2022 v celkové výši 1 893,2 mld. Kč**, z toho 192,9 mld. Kč má být kryto prostředky z rozpočtu Evropské unie. Běžné výdaje jsou zahrnuty v objemu 1 689,0 mld. Kč a kapitálové výdaje v objemu 204,3 mld. Kč. Ve srovnání s uskutečněnými výdaji roku 2021 měly být celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2022 nižší o 0,7 % (-13,7 mld. Kč), z toho běžné výdaje nižší o 2,4 % (-40,8 mld. Kč) a kapitálové výdaje vyšší o 15,3 % (+27,1 mld. Kč). V současné době je plnění parametrů schváleného rozpočtu ohroženo válečným konfliktem na Ukrajině, jehož důsledkem je zejména rychlý růst cen energií, paliv i dalších komodit, který se promítá do výrobních nákladů podnikatelů a růstu cen napříč odvětvími. Vysoká míra inflace, klesající reálná kupní síla obyvatelstva, zvýšené požadavky na sociální i zdravotní systém a poskytovaná pomoc Ukrajině a jejím občanům jsou hlavní příčiny zvýšených požadavků na výdajovou stranu rozpočtu. Mimořádné a nezajištěné výdaje jsou doposud financovány rozpočtovými opatřeními z jiných výdajových položek, nicméně veškeré finanční dopady bezpodmínečně vyžadují novelu zákona o státním rozpočtu, která bude s největší pravděpodobností schválena Poslaneckou sněmovnou ČR v průběhu října roku 2022.

Celkové výdaje za 1. až 3. čtvrtletí 2022 dosáhly 1 438,8 mld. Kč, tj. 75,9 % rozpočtu po změnách, při meziročním zvýšení o 2,4 % (+33,5 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení o 1,6 % (+20,3 mld. Kč), a to i přes výplatu prostředků na tzv. úsporný tarif, navýšení životního a existenčního minima, dávek na bydlení, mimořádnou valorizaci všech důchodů či jiných sociálních dávek a výdajů souvisejících se solidární pomocí uprchlíkům. Nižší byly především výplaty protiepidemické pomoci. Kapitálové výdaje se meziročně zvýšily celkem o 13,2 % (+13,2 mld. Kč). Proti třem čtvrtinám rozpočtu po změnách bylo celkové čerpání výdajů vyšší o 16,2 mld. Kč, loni bylo proti alikvotě nižší o 15,2 mld. Kč při plnění rozpočtu po změnách na 74,2 %.

Graf č. 17: Čerpání výdajů celkem v 1. až 3. čtvrtletí let 2017 až 2022 (mil. Kč)

Na objemově nejvýznamnějších **sociálních dávkách** (+9,6 %, +49,9 mld. Kč) se nejvíce podílely výplaty důchodů (+9,2 %, +36,8 mld. Kč) navýšené lednovou valorizací o 5,2 %, mimořádnou červnovou valorizací o 6,3 % a zářijovou o 4,0 %. Z ostatních dávek se zvýšily dávky pomoci v hmotné nouzi (+6,8 mld. Kč) především v souvislosti s výplatou humanitární dávky, dále přídatků na dítě (+6,6 mld. Kč) navýšený zejména jednorázovým příspěvkem 5 000 Kč na dítě, příspěvek na péči (+2,7 mld. Kč), výsluhový příspěvek (+1,0 mld. Kč) a příspěvek na bydlení (+0,9 mld. Kč). Snížení počtu nakažených nemocí COVID-19 vedlo k poklesu výplaty ošetrového (-2,6 mld. Kč) a nemocenského (-0,7 mld. Kč). Nižších výdajů dosáhl i rodičovský příspěvek (-1,8 mld. Kč) a podpora v nezaměstnanosti (-0,3 mld. Kč). **Platby veřejného zdravotního pojištění za tzv. státní pojištěnce** vzrostly valorizací vyměřovacího základu o více než 11 % a vyšším počtem pojištěnců o 7,2 mld. Kč (+7,6 %). Pokles tempa růstu proti stavu na konci srpna (+13,7 %) odpovídá změně legislativy, kterou došlo ke snížení měsíčních plateb z 1 967 Kč na 1 487 Kč za jednoho pojištěnce tak, aby v průměru za rok 2022 dosáhla tato platba úrovně roku 2021. Z běžných výdajů nejvíce poklesly **transfery podnikatelům** (-38,8 %, -41,2 mld. Kč). V loňském roce úroveň transferů navýšovaly kompenzace vyplácené firmám v souvislosti s nemocí COVID-19 (programy Antivirus A, A plus a B, COVID Gastro-Uzavřené provozovny, COVID-Nájemné, COVID 2021, COVID - Nepokryté náklady, AGRICOVID, odměny ve zdravotnictví a sociálních službách a další) s dopadem cca 58 mld. Kč. Na pokles transferů měly vliv i zálohové dotace na obnovitelné zdroje energie (-3,8 mld. Kč) snížené březnovým zúčtováním v podobě vratky prostředků ve výši 4,8 mld. Kč (vloni 1,0 mld. Kč) a prostředky určené na útlum a odkup dolů OKD, a.s. (-1,3 mld. Kč). K růstu naopak přispěly 17,4 mld. Kč vyplácené v průběhu září operátorovi trhu s elektřinou a určené na úhradu části nákladů domácností za vysoké ceny energií (úsporný tarif). Klesly i **transfery příspěvkovým a podobným organizacím** (-6,9 %, -5,0 mld. Kč) ovlivněné nejvíce loňským mimořádným finančním ohodnocením zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče s dopadem 4,8 mld. Kč a **transfery neziskovým a podobným osobám** (-10,8 %, -2,3 mld. Kč) s nižší protiepidemickou pomocí (-3,1 mld. Kč). **Neinvestiční transfery územním rozpočtům** (-0,5 %, -0,9 mld. Kč) představují především prostředky na platy pracovníků na středních a základních školách, které při růstu tarifů pedagogických pracovníků o 2 % vzrostly

o 5,0 mld. Kč. Do rozpočtů municipalit naopak směřovalo zatím méně prostředků určených na financování sociálních služeb (-1,8 mld. Kč). Meziroční srovnání také ovlivňují loňské transfery spojené s mimořádným finančním ohodnocením zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče (2,0 mld. Kč) a příspěvkem na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu (4,1 mld. Kč proti letošním 1,2 mld. Kč). Kompenzace vyplacená na základě žádostí územních samospráv za ubytování uprchlíků zatím dosáhla 1,2 mld. Kč. **Obsluha státního dluhu** představuje pro státní rozpočet výdaj meziročně nižší o 2,4 mld. Kč (-7,0 %). Objem **ostatních neinvestičních nákupů** (+13,9 mld. Kč) byl v posledních měsících výrazně navýšen pořizováním státních hmotných rezerv. Oproti předchozímu roku navíc došlo k úhradě čistých nákladů představujících nespravedlivou zátěž držiteli poštovní licence, tedy České poště s. p., v objemu 6,0 mld. Kč (zpětně za roky 2018 až 2022). Vzrostly i výdaje na nákup vakcín (+2,9 mld. Kč). **Kapitálové výdaje** (+13,2 %, +13,2 mld. Kč) v průběhu posledních měsíců výrazně vzrostly, když většina prostředků směřovala státním fondům (59,1 mld. Kč z celku 112,8 mld. Kč). Státní fond dopravní infrastruktury jako největší příjemce investičních dotací obdržel ze státního rozpočtu meziročně o 9,7 mld. Kč více (na straně běžných transferů to bylo o 5,0 mld. Kč méně). Na růst měly vliv i transfery Státnímu fondu životního prostředí, který na rozdíl od minulého roku obdržel 4,3 mld. Kč na zajištění realizace programu Nová zelená úsporám financovaného z prostředků Národního plánu obnovy. Navýšení je patrné jak u investic financovaných z národních prostředků (+17,0 %), tak ze zahraničních zdrojů (+9,7 %). Výdaje sice zaostávají za alikvotou plánovaného objemu, nicméně investiční aktivita státu tradičně roste až v závěru roku.

Tabulka č. 7: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)

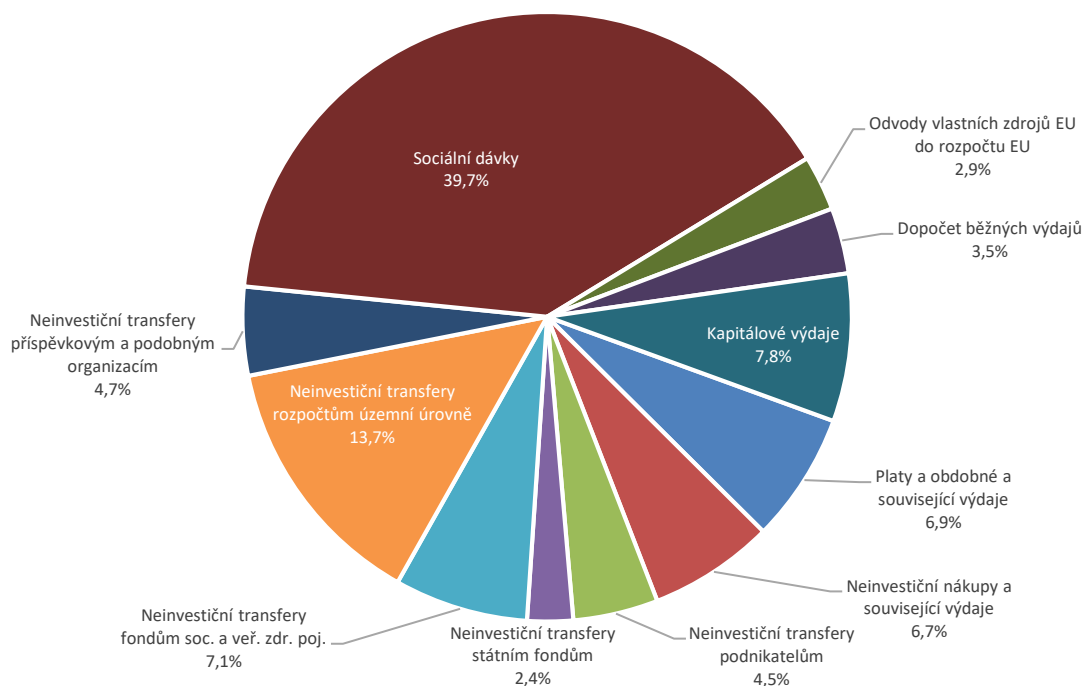
Výdaje státního rozpočtu leden až září	2021		2022				Index (2022/2021)	Rozdíl skutečností
	Skutečnost	Plnění (%)	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Skutečnost	Plnění (%)		
Výdaje celkem	1 405,3	74,2	1 893,2	1 896,8	1 438,8	75,9	102,4	33,5
Běžné výdaje	1 305,7	76,4	1 689,0	1 693,1	1 326,0	78,3	101,6	20,3
Platy a obdobné a související výdaje	99,9	65,2	153,0	153,5	99,2	64,6	99,3	-0,7
Neinvestiční nákupy a související výdaje - z toho:	84,4	65,0	120,6	129,5	95,9	74,1	113,6	11,5
Výdaje na obsluhu státního dluhu*)	34,6	68,0	50,0	46,0	32,2	70,0	93,0	-2,4
Výdaje na realizaci záruk	0,0	x	0,0	0,0	0,0	x	x	0,0
Neinvestiční transfery podnikatelům	106,2	103,7	65,7	80,7	64,9	80,5	61,2	-41,2
Neinvestiční transfery neziskovým a pod. osobám	21,1	93,6	16,3	18,8	18,8	100,0	89,2	-2,3
Neinvestiční transfery státním fondům - z toho:	40,4	63,5	48,8	53,7	35,0	65,2	86,6	-5,4
Neinvestiční transfery SZIF	22,9	58,8	35,5	36,6	22,4	61,2	98,0	-0,5
Neinv. transfery fondům soc. a veřejného zdrav. poj.	95,0	73,8	124,8	119,0	102,2	85,9	107,6	7,2
Neinv. transfery rozpočtům územní úrovně	198,4	86,0	232,9	237,5	197,5	83,2	99,5	-0,9
Neinv. transfery příspěvkovým a pod. organizacím	72,6	82,6	79,5	84,2	67,6	80,3	93,1	-5,0
Sociální dávky**) - v tom:	521,2	75,6	743,1	714,0	571,2	80,0	109,6	49,9
Dávky důchodového pojištění	399,2	75,2	576,7	541,1	436,0	80,6	109,2	36,8
Podpory v nezaměstnanosti	7,8	90,2	8,0	8,0	7,5	93,6	96,2	-0,3
Dávky nemocenského pojištění	39,6	83,5	45,0	45,0	36,6	81,2	92,4	-3,0
Dávky státní sociální podpory a péčovské péče	36,6	72,1	57,9	57,5	42,3	73,5	115,5	5,7
Dávky sociální péče***)	30,5	74,1	44,1	51,2	40,0	78,1	131,2	9,5
Zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil	7,6	77,3	11,1	11,0	8,8	79,8	115,4	1,2
Stavební spoření	4,2	99,6	4,3	4,3	4,3	99,6	102,1	0,1
Státní příspěvek na důchodové připojištění	5,6	73,8	7,6	7,6	5,7	75,4	102,2	0,1
Odvody vlastních zdrojů EU do rozpočtu EU	39,7	72,2	60,0	60,0	42,2	70,4	106,6	2,6
Ostatní běžné výdaje (dopočet do celku)	16,9	50,5	32,4	30,3	21,3	70,3	125,8	4,4
Kapitálové výdaje	99,7	53,8	204,3	203,7	112,8	55,4	113,2	13,2
Investiční nákupy a související výdaje	12,9	36,6	31,2	35,6	16,2	45,4	125,8	3,3
Investiční transfery podnikatelům	10,4	67,4	16,1	21,3	11,5	54,1	110,7	1,1
Investiční transfery státním fondům - z toho:	45,1	55,6	94,2	91,5	59,1	64,6	131,2	14,0
Investiční transfery SFDI	40,9	57,0	77,5	77,7	50,6	65,1	123,8	9,7
Investiční transfery rozpočtům územní úrovně	16,4	94,8	4,7	12,9	13,4	104,6	81,8	-3,0
Investiční transfery příspěvkovým a pod. organizacím	9,9	70,9	18,3	19,2	7,8	40,8	79,0	-2,1
Ostatní kapitálové výdaje (dopočet do celku)	5,0	22,3	39,9	23,2	4,7	20,4	95,5	-0,2

*) výdaje na obsluhu státního dluhu obsahují v marginální výši i prostředky, které nejsou součástí seskupení položek 51 - Neinvestiční nákupy a související výdaje.

**) pouze položka rozpočtové skladby 5410 „sociální dávky“, bez souvisejících výdajů (např. poštovné)

***) dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách

Graf č. 18: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2022

3.1 Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **1 326,0 mld. Kč** byly čerpány na 78,3 % rozpočtu po změnách. Meziročně se zvýšily o 1,6 % (+20,3 mld. Kč), proti alikvotě rozpočtu po změnách byly vyšší o 56,2 mld. Kč. Z celku 51,8 %, tj. **686,6 mld. Kč**, směřovalo **do sociální oblasti**¹.

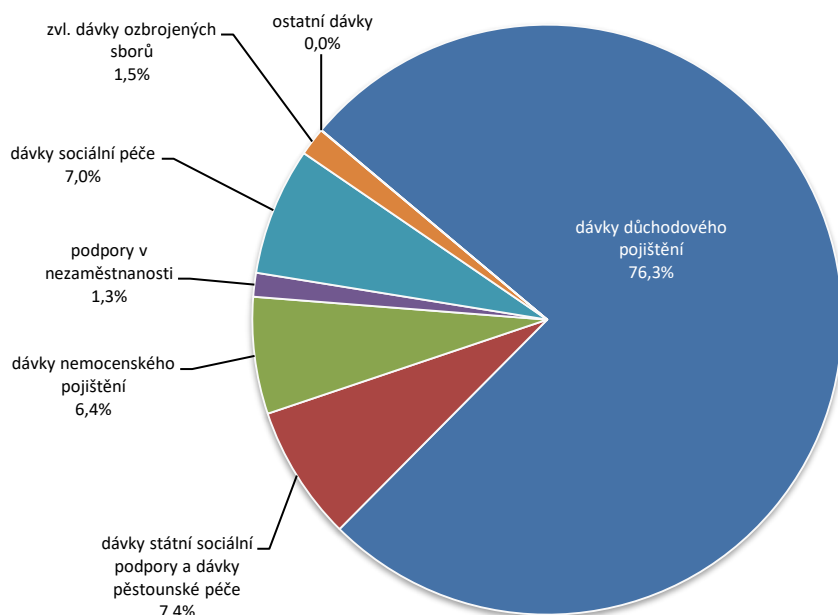
Sociální dávky² dosáhly celkem **571,2 mld. Kč**, tj. 80,0 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 9,6 % (+49,9 mld. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2022 jsou zahrnuty ve výši 743,1 mld. Kč při meziročním navýšení o 6,6 % (+46,1 mld. Kč) proti rozpočtu roku 2021 a o 7,3 % (+50,8 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2021. Rozpočet sociálních dávek je ovlivněn jak autonomním vývojem, tak schválenými systémovými změnami sociální legislativy v uplynulém období a legislativními změnami, které nabývaly účinnosti v průběhu roku 2021 (jednalo se zejména o mimořádná, časově omezená opatření, reagující na epidemii COVID-19) a k 1. lednu 2022 (např. pravidelná valorizace dávek důchodového pojištění).

Narušení meziroční srovnatelnosti v oblasti sociálních výdajů představují nejen dopady epidemie COVID-19 v podobě kompenzací vyplácených zejména v roce 2021, ale i pomoc vyplácená v souvislosti s dopady energetické a uprchlické krize v průběhu roku 2022.

¹ Sociální dávky, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, výdaje na insolventnost, státní příspěvek na penzijní připojištění, výdaje na sociální důsledky restrukturalizace hnědoudelného průmyslu.

² Položka rozpočtové skladby 5410 - dávky důchodového pojištění, dávky nemocenského pojištění, dávky státní sociální podpory, dávky péčovské péče, dávky sociální péče (dávky pomoci v hmotné nouzi, dávky zdravotně postiženým občanům, příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách), podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně zvláštních sociálních dávek příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru.

Graf č. 19: Sociální dávky v 1. až 3. čtvrtletí 2022

Největší objem sociálních dávek (76,3 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily **436,0 mld. Kč**. Meziročně se zvýšily o 9,2 % (+36,8 mld. Kč). Z celku 83,3 % (363,0 mld. Kč) představovaly důchody starobní (+30,8 mld. Kč). Poštovné činilo dalších 244,5 mil. Kč.

Schválený rozpočet dávek důchodového pojištění na rok 2022 ve výši 577,0 mld. Kč (pododdíl 411) předpokládá meziroční růst o 7,7 % (+41,4 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2021, proti skutečnosti roku 2021 předpokládá zvýšení o 8,7 % (+46,3 mld. Kč). Nařízením vlády č. 356/2021 Sb.³ se pro rok 2022 stanovila mj. výše základní výměry starobního, invalidního, vdovského, vdoveckého a sirotčího důchodu na 3 900 Kč (navýšení o 350 Kč), zvýšení procentní výměry důchodu o 1,3 % a o dodatečnou jednotnou pevnou část ve výši 300 Kč (pro důchody přiznané před 1. 1. 2022). Průměrný starobní důchod se tak zvýšil o cca 805 Kč měsíčně, tj. o 5,2 %. Z důvodu rychlého růstu cen bylo nutné v průběhu roku přistoupit k mimořádným valorizacím. První z nich se od června 2022 (dle nařízení vlády č. 35/2022 Sb.⁴) zvýšil průměrný starobní důchod o cca 1 017 Kč měsíčně, tj. o 6,3 %. Druhou mimořádnou valorizací od září 2022 (dle nařízení vlády č. 136/2022 Sb.⁵) se průměrný starobní důchod zvýšil o cca 700 Kč měsíčně, tj. o 4,0 %.

Podle zákona o důchodovém pojištění se důchody zvyšují v pravidelném termínu každoročně od ledna. Valorizace se určuje podle údajů Českého statistického úřadu. U průměrného starobního důchodu zvýšení činí částku odpovídající 100 % růstu indexu spotřebitelských cen nebo 100 % růstu indexu životních nákladů důchodců (použije se vyšší z indexů) a dále též částku odpovídající 1/2 růstu reálných mezd. Podle téhož zákona se důchody zvyšují v mimořádném termínu, pokud růst cen sledovaný pro účely stanovení valorizace překročí v průběhu sledovaného období 5 %. V takovém případě se zvyšují procentní výměry důchodů o částku odpovídající růstu indexu spotřebitelských cen stanovenou na konci měsíce, ve kterém došlo k překročení hranice 5 %.

Dávky nemocenského pojištění byly vyplaceny ve výši **36,6 mld. Kč**, tj. na 81,2 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 7,6 % (-3,0 mld. Kč). Z toho 25,3 mld. Kč (-695,4 mil. Kč) činila dávka „nemocenské“, 8,5 mld. Kč (+39,7 mil. Kč) peněžitá pomoc v mateřství, 2,2 mld. Kč (-2,6 mld. Kč) ošetrovné a 466,8 mil. Kč (+244,4 mil. Kč) otcovská poporodní péče. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2022 je

³ Nařízení vlády č. 356/2021 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2020, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2020, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2022 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2022 a o zvýšení důchodů v roce 2022.

⁴ Nařízení vlády č. 35/2022 Sb., o druhém zvýšení důchodů v roce 2022.

⁵ Nařízení vlády č. 136/2022 Sb., o třetím zvýšení důchodů v roce 2022.

v pododdílu 412 stanoven v objemu 45,0 mld. Kč, tj. o 3,3 % (+1,5 mld. Kč) více proti schválenému rozpočtu roku 2021 a o 13,2 % (-6,9 mld. Kč) méně proti skutečnosti 2021. Navýšení rozpočtu souvisí s mimořádným čerpáním těchto dávek v souvislosti s dočasnými legislativními úpravami reagujícími na epidemii COVID-19 v roce 2021 a s legislativními úpravami, které přinesly změny v pravidlech pro vyplácení ošetrovného. Zákonem č. 520/2021 Sb., o dalších úpravách poskytování ošetrovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii onemocnění COVID-19, s účinností ode dne 23. 12. 2021, se upravil okruh oprávněných osob majících nárok na ošetrovné, podmínky nároku na ošetrovné, podpůrná doba a výplata ošetrovného. Nároky podle tohoto zákona vznikaly a trvaly jen v době trvání mimořádného opatření při epidemii, nejdéle však do 28. února 2022. Výše tzv. krizového ošetrovného činila 80 % denního vyměřovacího základu za kalendářní den v období od 1. listopadu 2021 do 28. února 2022, přičemž minimální denní výše dávky činila pro zaměstnance v pracovním poměru s plným úvazkem 400 Kč. Poskytováno bylo při péči o dítě mladší 10 let (či jinou v zákoně⁶ uvedenou osobu) při uzavření školského zařízení z důvodu mimořádného opatření nebo při péči o tuto osobu z důvodu karantény. Nárok na nemocenské vzniká 15. dnem nemoci či karantény. Do 30. kalendářního dne trvání nemoci či karantény má zaměstnanec nárok na 60 % z denního vyměřovacího základu, od 31. do 60. dne se částka zvyšuje na 66 % a od 61. dne až do konce pracovní neschopnosti má zaměstnanec nárok na 72 % z redukováného denního vyměřovacího základu.

Dávky státní sociální podpory⁷ poskytované podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, a **dávky pěstounské péče**⁸ poskytované podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, byly čerpány v celkové výši **42,3 mld. Kč**, tj. na 73,5 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 15,5 % (+5,7 mld. Kč). Z dávek státní sociální podpory představoval největší objem **rodičovský příspěvek 25,1 mld. Kč** (-1,8 mld. Kč), **přídavek na dítě 8,4 mld. Kč** (+6,6 mld. Kč) a **příspěvek na bydlení 5,9 mld. Kč** (+858,5 mil. Kč); **dávky pěstounské péče dosáhly 2,8 mld. Kč** (+23,9 mil. Kč). Související výdaje dosáhly dalších 264,1 mil. Kč, z toho 154,4 mil. Kč povinné sociální pojištění, 55,9 mil. Kč povinné zdravotní pojištění pěstounů a 51,0 mil. Kč poštovné.

Důvodem navýšení těchto dávek je jednak **zvýšení přídavku na dítě** (s účinností od 1. 7. 2021), resp. zvýšení hranice rozhodného příjmu limitujícího nárok na přídavek na dítě z 2,7 na 3,4 násobek částky životního minima rodiny, zvýšení částek přídavku na dítě o 26 %, zvýšení částek přídavku na dítě z 300 Kč na 500 Kč v rodinách, kde alespoň jeden z rodičů pracuje, podniká, je na rodičovské, nemocenské, ošetrovném či v důchodu, přičemž se do rozhodného příjmu pro nárok na tuto dávku nezapočítává výdělek ze studentské praxe či brigády, ale zejména **jednorázový příspěvek na dítě ve výši 5 000 Kč** vyplácený od srpna 2022 na základě zákona č. 196/2022 Sb., o jednorázovém příspěvku na dítě, ve znění pozdějších předpisů, jako reakce na současnou situaci rodin s dětmi, na něž dopadají důsledky rostoucích cen energií, potravin a dalších základních potřeb. V souvislosti s aktuálním vývojem cen energií dochází také k nárůstu objemu vyplaceného **příspěvku na bydlení** ovlivněného růstem počtu domácností, které mají na příspěvek nárok. Současně od 1. října 2022 dochází na základě nařízení vlády č. 289/2022 Sb.⁹ ke zvýšení normativních nákladů na bydlení, které jsou vedle příjmů domácnosti zásadním faktorem pro získání tohoto příspěvku. Meziroční pokles v případě **rodičovského příspěvku** vyplývá z novely zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů, která od 1. 1. 2020 navýšila celkovou částku rodičovského příspěvku z 220 tis. Kč na 300 tis. Kč (u vícerčat z 330 tis. Kč na 450 tis. Kč). Na jejím základě došlo v průběhu roku 2019 ke zvýšenému zájmu rodičů o snížení částky rodičovského příspěvku tak, aby se výplata dávky prodloužila i do následujících let a více rodičů tedy mělo na navýšení nárok. Tento dočasný efekt se v nižší míře projevil i v roce 2021.

⁶ Zákon č. 438/2020 Sb., o úpravách poskytování ošetrovného v souvislosti s mimořádnými opatřeními při epidemii a o změně zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné.

⁸ Od 1. 1. 2013 dávky pěstounské péče přestaly být dávkami státní sociální podpory, jejich právní úpravu obsahuje zákon č. 359/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů; o dávkách pěstounské péče rozhodují a vyplácí je pobočky Úřadu práce ČR.

⁹ Nařízení vlády, kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro období do 31. prosince 2022 zvyšují částky navýšení měsíčních normativních nákladů na bydlení.

Ve schváleném rozpočtu jsou tyto dávky v pododdílech 413 a 414 stanoveny ve výši 59,0 mld. Kč, tj. o 13,7 % (+7,1 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2021 a o 18,8 % (+9,3 mld. Kč) více proti skutečným výdajům v roce 2021. Výše **rodičovského příspěvku**, který tvoří 59,4 % rozpočtu těchto dávek, zůstává stejná jako v roce 2021. Nárok na rodičovský příspěvek má rodič, který po celý kalendářní měsíc osobně, celodenně a řádně pečuje o dítě, které je nejmladší v rodině, a to až do vyčerpání celkové částky 300 tis. Kč, nejdéle do 4 let věku dítěte. V případě, že nejmladším dítětem v rodině jsou 2 a více dětí narozených současně, má rodič nárok až na vyčerpání celkové částky 450 tis. Kč. Rodič si i nadále může zvolit výši měsíčního příspěvku dle svých potřeb (až do výše peněžitě pomoci v mateřství), přičemž při narození dalšího dítěte se rodičům vyplátí jednorázově nevyčerpaná rodičovská na starší dítě. Nárok na **porodné** také zůstává stejný jako v roce 2021 a náleží rodině, které se narodí první nebo druhé živé dítě a jejíž příjem je nižší než 2,7násobek životního minima rodiny. Výše porodného činí 13 000 Kč na první živě narozené dítě, při narození druhého živého dítěte je to 10 000 Kč. Za stanovených podmínek zůstává pro určitý okruh osob také nárok na **pohřebné** ve výši 5 000 Kč. Jak již bylo zmíněno, v roce 2022 se zvyšují náklady ustatné pro vyplacení **příspěvku na bydlení**¹⁰ v souvislosti s aktuálním vývojem cen energií. **Dávky péčovské péče** jsou poskytovány dle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. U těchto dávek se předpokládá nárůst výdajů vzhledem k navýšení odměny pěstouna, nárůstu počtu pěstounů (nejen v roce 2022, ale i v letech následujících) a novým dávkám „zaopatřovací příspěvek“ a „příspěvek při pěstounské péči“. Od 1. dubna 2022 došlo k navýšení částek životního a existenčního minima o 10 % v souvislosti se stávající nepříznivou situací s rostoucími cenami, k dalšímu navýšení došlo od 1. července 2022 o 8,8 %, kdy např. měsíční částka životního minima u jednotlivce činí 4 620 Kč, u osoby, která je považována jako první v pořadí 4 250 Kč, atd. Existenční minimum činí 2 980 Kč měsíčně. Tato úprava ovlivňuje dávky, které jsou vázány na částky životního minima.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce **7,5 mld. Kč**, tj. na 93,6 % rozpočtu po změnách při meziročním poklesu o 3,8 % (-295,3 mil. Kč). Schválený státní rozpočet stanovil v pododdílu 421 výdaje na tuto dávku pro rok 2022 ve výši 8,1 mld. Kč, tj. o 48,0 % (-7,4 mld. Kč) méně než stanovil rozpočet roku 2021, resp. o 19,5 % (-1,95 mld. Kč) méně proti skutečným výdajům v roce 2021. Tento pokles je ovlivněn vysokou základnou roku 2021, kdy se očekával negativní vývoj na trhu práce a růst nezaměstnanosti v souvislosti s epidemií COVID-19, k čemuž především díky programu Antivirus nedošlo.

Tabulka č. 8: Vývoj registrované nezaměstnanosti dle MPSV

	září 2017	září 2018	září 2019	září 2020	září 2021	prosinec 2021	březen 2022	červen 2022	září 2022
podíl nezaměstnaných osob v %	3,8	3,0	2,7	3,8	3,5	3,5	3,4	3,1	3,5
nezaměstnanost v tis. osob	284,9	224,3	201,9	277,0	262,1	258,2	252,9	231,3	256,4
volná pracovní místa v tis.	206,1	316,1	345,4	316,7	357,9	343,1	360,2	319,4	306,1

Pramen: MPSV

Dávky sociální péče vyplacené ve výši **40,0 mld. Kč** představovaly 78,1 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 31,2 % (+9,5 mld. Kč). Z celku představoval **příspěvek na péči 27,2 mld. Kč**, tj. 76,6 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 11,0 % (+2,7 mld. Kč). Tento příspěvek se poskytuje podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, a je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Ve schváleném rozpočtu na rok 2022 je příspěvek na péči stanoven na § 4195 částkou 35,6 mld. Kč, tj. o 7,9 % (+2,6 mld. Kč) více než stanovil rozpočet roku 2021 a o 8,6 % (+2,8 mld. Kč) více než činila skutečnost roku 2021, což souvisí především s novelou výše zmíněného zákona, kterou došlo ke sjednocení částek příspěvku na péči ve stupních závislosti III. a IV., a to na vyšší poskytovanou částku. Nadále tedy již výše příspěvku na péči v těchto stupních závislosti nerozlišuje, jaký typ pomoci oprávněná osoba využívá. Ve stupni závislosti III. je poskytován příspěvek na péči osobám do 18 let věku ve výši 13 900 Kč a osobám nad 18 let věku ve výši 12 800 Kč. Ve stupni závislosti IV. je poskytován příspěvek na péči osobám do 18 let věku i nad 18 let věku ve výši 19 200 Kč. Za současné ekonomické situace se uvažuje o dalším zvyšování částek příspěvku na péči, a to ve všech stupních závislosti.

¹⁰ Nařízení vlády č. 507/2021 Sb., kterým se pro účely příspěvku na bydlení ze státní sociální podpory pro rok 2022 stanoví výše nákladů srovnatelných s nájmem, částek, které se započítávají za pevná paliva, a částek normativních nákladů na bydlení.

Na rostoucí výdaje má dále vliv postupné stárnutí populace, rostoucí počet starobních důchodců a statisticky se prodlužující doba dožití. **Dávky pomoci v hmotné nouzi** byly vyplaceny ve výši **10,8 mld. Kč**, tj. 85,0 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 6,8 mld. Kč. Nárůst výdajů je způsoben zejména uprchlickou krizí související s válečným konfliktem na Ukrajině. Na základě zákona č. 66/2022 Sb., o opatřeních v oblasti zaměstnanosti a oblasti sociálního zabezpečení v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny vyvolaný invazí vojsk Ruské federace, ve znění pozdějších předpisů, je od 21. 3. 2022 ÚP ČR vyplácena humanitární dávka¹¹. Tato dávka je určena pro cizince s dočasnou ochranou udělenou v ČR, kteří ve spojitosti s válečným konfliktem přicestovali do ČR a kterým není umožněn vstup do českého dávkového systému, kam agenda hmotné nouze patří. K 30. 9. 2022 bylo v souvislosti s humanitární dávkou vyplaceno 6,7 mld. Kč. Výplata humanitární dávky probíhá na ÚP ČR od 21. 3. 2022. Před účinností zákona č. 66/2022 Sb. byla uprchlíkům od 1. 3. do 20. 3. 2022 vyplácena mimořádná okamžitá pomoc – újma na zdraví. Ta byla za uvedené období vyplácena ve výši 269,2 mil. Kč. Od září 2022 dochází k výraznému poklesu výdajů na humanitární dávku, neboť se změnil výpočet částky. Vzhledem k tomu, že měsíc září je již v pořadí sedmým měsícem od počátku výplaty (březen 2022), nevyplácí se vždy 5 000 Kč na osobu, ale od 7. žádosti klienta se částka počítá jako součet částek životního minima 4 620 Kč u zletilé osoby a 3 320 Kč u nezletilé osoby. Na výši vyplacených dávek pomoci v hmotné nouzi má vliv i přijatá právní úprava, kterou došlo od 1. 4. 2022 k navýšení částek životního a existenčního minima o 10 %, od 1. 7. o dalších 8,8 %. Z celkově vyplacené částky činil **příspěvek na živobytí**, který je základní dávkou pomoci v hmotné nouzi a který pomáhá osobě nebo rodině při nedostatečném příjmu, **2,5 mld. Kč** (-71,6 mil. Kč). **Doplatek na bydlení**, který řeší nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení tam, kde nestačí vlastní příjmy osoby nebo rodiny včetně příspěvku na bydlení ze systému státní sociální podpory, dosáhl **1,3 mld. Kč** (+21,7 mil. Kč). **Mimořádná okamžitá pomoc** poskytovaná osobám, které se ocitnou v situacích, které je nutno bezodkladně řešit (např. při živelní pohromě lze poskytnout dávku až do výše 15násobku životního minima jednotlivce, tj. 57,9 tis. Kč), dosáhla **337,0 mil. Kč** (+179,3 mil. Kč). Dávky pomoci v hmotné nouzi jsou ve schváleném rozpočtu na rok 2022 v pododdílu 417 zahrnuty v objemu 5,6 mld. Kč, tj. o 0,7 % (-37,4 mil. Kč) nižším, než stanovil schválený rozpočet na rok 2021 a o 5,4 % (+288,0 mil. Kč) vyšším proti skutečnosti roku 2021. **Dávky pro osoby se zdravotním postižením** jsou poskytovány podle zákona č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, který od roku 2012 zakotvil změny ve struktuře dávek tak, že z mnoha dílčích dávek vznikly pouze dvě (příspěvek na mobilitu a příspěvek na zvláštní pomůcku), a který změnil systém posuzování zdravotního stavu osob na hodnocení zvládnutí 10 základních životních potřeb. Novelou výše zmíněného zákona došlo od 1. 1. 2022 mj. k rozšíření okruhu osob s nárokem na příspěvek na zvláštní pomůcku (na některé druhy a typy zvláštních pomůcek) o osoby s těžkou demencí s neschopností chůze a o osoby s autistickými poruchami s těžkým funkčním postižením. Zejména se jedná o zvýšení výdajů na příspěvek na motorové vozidlo, který je dlouhodobě nejčastěji poskytovaným příspěvkem na zvláštní pomůcku. Oprávněným osobám byly **vyplaceny** celkem téměř **2,0 mld. Kč**, tj. 66,5 % rozpočtu po změnách při meziročním zvýšení o 1,2 % (+23,9 mil. Kč). Z celkové částky dosáhl příspěvek na mobilitu 1,3 mld. Kč (-733,1 tis. Kč) a příspěvek na zvláštní pomůcku 700,7 mil. Kč (+24,6 mil. Kč). Další výdaje spojené s výplatou dávek sociální péče dosáhly 305,7 mil. Kč, jednalo se zejména o poštovní služby a nákup ostatních služeb. Na rok 2022 jsou dávky pro osoby se zdravotním postižením rozpočtovány v pododdíle 418 ve výši ve výši 3,0 mld. Kč, což je stejně jako v roce 2021 a o 14,7 % (+384,1 mil. Kč) více než bylo vyplaceno v roce 2021.

Zvláštní sociální dávky příslušníkům ozbrojených sil při skončení služebního poměru, vyplácené ministerstvy vnitra, obrany, financí, spravedlnosti a GIBS, činily **8,8 mld. Kč**, tj. 79,8 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 15,4 % (+1,2 mld. Kč). Z celku činil výsluhový příspěvek 7,8 mld. Kč (+978,2 mil. Kč), odchodné 929,4 mil. Kč (+183,1 mil. Kč), odbytné 44,9 mil. Kč (+22,2 mil. Kč) a úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka 36,9 mil. Kč (-6,9 mil. Kč). Tyto dávky jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 11,1 mld. Kč, tj. o 13,0 % (+1,3 mld. Kč) více než v roce 2021 a o 6,3 % (+665,1 mil. Kč) více než činila skutečnost roku 2021. Navýšení rozpočtu reflektuje především nárůst a valorizaci přiznaných výsluhových příspěvků a zvýšený počet ukončených služebních poměrů.

¹¹ Výše humanitární dávky je od prvního do pátého kalendářního měsíce přiznávána ve výši 5 000 Kč na měsíc. Od šestého kalendářního měsíce se výše dávky řídí zákonem č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů.

Od 1. 7. 2021 je zavedena nová dávka **náhradní výživné pro nezaopatřené dítě**. Tato dávka je novým opatřením v oblasti sociálního zabezpečení, které je dáno zákonem č. 588/2020 Sb., o náhradním výživném pro nezaopatřené dítě a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o náhradním výživném). Náhradní výživné náleží ve výši stanovené vyživovací povinnosti, která není povinnou osobou hrazena, nejvýše však ve výši 3 000 Kč na jednu žádost o náhradní výživné. Schválený rozpočet ve výši 181,0 mil. Kč je o 59,3 % (-264,0 mil. Kč) nižší než rozpočet roku 2021 a o 144,6 mil. Kč vyšší než skutečnost v roce 2021. K 30. 9. 2022 bylo **vyplaceno 113,4 mil. Kč**, tj. 63,5 % rozpočtu po změnách.

Platba státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištěnci) byla ve státním rozpočtu zahrnuta v kapitole Všeobecná pokladní správa ve výši 124,8 mld. Kč. Oproti rozpočtu roku 2021 je nižší o 3,7 % (-4,8 mld. Kč), proti skutečnosti roku 2021 je nižší o 1,2 % (-1,5 mld. Kč). Vyměřovací základ pro tuto platbu byl stanoven na 14 570 Kč (od 1. 1. 2022 do 31. 8. 2022) a z něj odvozené měsíční platby státu na 1 967 Kč (+200 Kč) za osobu, od 1. 9. 2022 byl vyměřovací základ snížen na 11 014 Kč a z něj odvozené měsíční platby státu se snížily na 1 487 Kč (-480 Kč) za osobu. K 30. 9. 2022 bylo na zvláštní účet všeobecného zdravotního pojištění z kapitoly Všeobecná pokladní správa **převáděno 102,2 mld. Kč**, tj. meziroční zvýšení o 7,6 % (+7,2 mld. Kč).

Státní příspěvek účastníkům doplňkového penzijního spoření a penzijního připojištění poskytnutý v 1. až 3. čtvrtletí roku 2022 dosáhl **5,7 mld. Kč**, tj. 75,4 % rozpočtu při meziročním zvýšení o 2,2 % (+122,6 mil. Kč). Schválená částka ve výši 7,6 mld. Kč je stejná jako v roce 2021, proti skutečnosti roku 2021 je vyšší o 1,3 % (+97,6 mil. Kč).

Příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením je poskytován zaměstnavateli zaměstnávajícímu na chráněných pracovních místech více než 50 % zdravotně postižených osob z celkového počtu zaměstnanců, nejvýše však 14 600 Kč, včetně povinných odvodů a příspěvku na provozní náklady, za osobu a měsíc. Schválený rozpočet v objemu 9,2 mld. Kč je o 8,2 % (+700,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2021, proti skutečnému čerpání v roce 2021 je vyšší o 0,5 % (+45,7 mil. Kč). Vyplaceno bylo **7,2 mld. Kč**, tj. 78,8 % rozpočtu po změnách, meziročně se tyto výdaje zvýšily o 7,9 % (+532,8 mil. Kč).

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**¹² činily celkem **2,9 mld. Kč**, tj. 97,4 % rozpočtu po změnách při meziročním snížení o 24,2 mld. Kč. Schválený rozpočet ve výši 1,3 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční pokles výdajů o 65,9 % (-2,5 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2021 a snížení výdajů proti skutečnosti 2021 o 27 mld. Kč. Výdaje na aktivní politiku zaměstnanosti zaznamenaly v letech 2020 a 2021 nárůst s ohledem na výskyt onemocnění COVID-19 a s tím přijatá opatření, zejména pak realizaci Cíleného programu na podporu zaměstnanosti Antivirus.

Z hlediska druhového třídění byly v průběhu 1. až 3. čtvrtletí roku 2022 kromě sociální oblasti financovány především následující výdaje:

Čerpání výdajů na **platy a obdobné a související výdaje** ve výši **99,2 mld. Kč** představovalo 64,6 % plnění rozpočtu po změnách (153,5 mld. Kč). Relativně nízké čerpání bylo ovlivněno především posunem účtování (platy vyplacené v lednu za prosinec jsou financovány z rozpočtu předchozího roku). Meziročně tyto výdaje klesly o 0,7 % (o 720 mil. Kč). Schválený rozpočet na rok 2022 představoval 153,0 mld. Kč a byl o 5,0 % (o 7,3 mld. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2021, proti skutečnému čerpání v roce 2021 byl vyšší o 0,1 % (o 0,2 mld. Kč).

Meziroční pokles těchto výdajů ovlivnila vyšší základna v předchozím roce 2021 u výdajů souvisejících s epidemií COVID-19 (ke konci září 2021 bylo čerpáno celkem cca 1,3 mld. Kč, zatímco v letošním roce jsou tyto výdaje minimální). Na druhé straně jsou letos výdaje nově ovlivněny konfliktem na Ukrajině, když podle usnesení vlády č. 288 ze dne 6. 4. 2022 a č. 633 ze dne 20. 7. 2022, o mimořádném finančním ohodnocení příslušníků Vězeňské služby ČR v souvislosti s činnostmi, které směřují k zajištění bezpečnosti ve věznicích, vazebních věznicích a ústavech zabezpečovací detence, vyvolanými ozbrojeným konfliktem na Ukrajině a na

¹² Výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

změnu systemizace bezpečnostních sborů v kapitole 336 – Ministerstvo spravedlnosti v roce 2022, bylo vyplaceno 20 mil. Kč na odměny Vězeňské službě ČR.

Výdaje na neinvestiční nákupy a související výdaje byly čerpány ve výši **95,9 mld. Kč**, což představovalo 74,1 % rozpočtu po změnách (129,5 mld. Kč) a meziroční nárůst o 13,6 % (o 11,5 mld. Kč). V absolutním vyjádření byly nejvíce čerpány výdaje na úroky a ostatní finanční výdaje (32,4 mld. Kč; -2,1 mld. Kč), výdaje na nákup služeb (23,7 mld. Kč; +75 mil. Kč) a materiálu (20,9 mld. Kč; +9,6 mld. Kč), výdaje související s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary (9,9 mld. Kč; +2,5 mld. Kč), výdaje na „ostatní nákupy“ (4,7 mld. Kč; +531 mil. Kč) a výdaje na nákup vody, paliv a energie (4,0 mld. Kč; +768 mil. Kč). Meziroční nárůst výdajů na nákup materiálu ovlivnilo především pořizování a ochraňování státních hmotných rezerv u kapitoly SSHR (7,2 mld. Kč; +6,5 mld. Kč) související zejména s nákupem zemního plynu podle usnesení vlády č. 294/2022 a zvýšení výdajů na léky a zdravotnický materiál u Hygienické služby v souvislosti s nákupem vakcín proti nemoci COVID-19 v objemu 7,9 mld. Kč (+2,9 mld. Kč). Nárůst výdajů souvisejících s neinvestičními nákupy, příspěvky, náhradami a věcnými dary byl ovlivněn tím, že v průběhu srpna a září došlo k úhradě čistých nákladů představujících nespravedlivou zátěž držiteli poštovní licence, tedy České poště s. p., v objemu 6,0 mld. Kč, zpětně za roky 2018 až 2022. Opačným směrem působily výdaje na dopravní územní obslužnost, které v prvních třech čtvrtletích roku 2021 (RP 5193, od roku 2022 zrušena) dosáhly 3,8 mld. Kč, zatímco v letošním roce jsou nově evidovány na položkách seskupení 52 (Neinvestiční transfery soukromoprávním osobám) a 53 (Neinvestiční transfery veřejnoprávním osobám a mezi peněžními fondy téže osoby a platby daní). Výdaje na dopravní územní obslužnost lze nyní identifikovat odvětvově na §§ 2292 – 2295 (dopravní obslužnost), které byly v předchozím a jsou i v současném znění rozpočtové skladby. V 1. - 3. čtvrtletí 2022 byly na dopravní obslužnost z kapitoly Ministerstvo dopravy vynaloženy 4,0 mld. Kč (na položce 5213), meziročně o 0,2 mld. Kč více.

Schválený rozpočet výdajů na neinvestiční nákupy a související výdaje pro rok 2022 v objemu 120,6 mld. Kč byl o 10,9 % (o 14,7 mld. Kč) nižší než schválený rozpočet roku 2021, proti skutečnému čerpání v roce 2021 pak o 0,5 % (o 0,6 mld. Kč) nižší.

Na neinvestiční transfery podnikatelům bylo vynaloženo **64,9 mld. Kč**, tj. 80,5 % rozpočtu po změnách (80,7 mld. Kč) při meziročním poklesu o 38,8 % (o 41,2 mld. Kč). Schválený rozpočet na rok 2022 byl stanoven v objemu 65,7 mld. Kč, což představovalo proti schválenému rozpočtu předchozího roku pokles o 29,2 mld. Kč, tj. o 30,8 %, proti skutečnému čerpání v roce 2021 pak pokles o 59,7 mld. Kč, tj. o 47,6 %. Na poskytnutých dotacích podnikatelům se nejvíce podílely kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu (42,8 mld. Kč, meziroční pokles o 13,1 mld. Kč) a Ministerstvo práce a sociálních věcí (9,2 mld. Kč, pokles o 23,4 mld. Kč). Výrazný meziroční pokles rozpočtu souvisí s vysokou základnou předchozího roku 2021, kdy úroveň transferů navyšovaly kompenzace vyplácené firmám v souvislosti s nemocí COVID-19 (programy Antivirus A, A plus a B, COVID Gastro-Uzavřené provozovny, COVID-Nájemné, COVID 2021, COVID - Nepokryté náklady, AGRICOVID, odměny ve zdravotnictví a sociálních službách a další) s dopadem cca 58 mld. Kč. Na rozdíl od loňska jsou transfery podnikatelům související s epidemií COVID-19 letos pouze v řádech stamilionů korun. Na pokles transferů podnikatelům měly vliv i zálohové dotace na obnovitelné zdroje energie (-3,8 mld. Kč) snížené březnovým zúčtováním v podobě vratky prostředků ve výši 4,8 mld. Kč (loni 1,0 mld. Kč) a prostředky určené na útlum a odkup dolů OKD, a.s. (-1,3 mld. Kč). Dotace na úsporu energie a obnovitelné zdroje dosáhly absolutně 32,8 mld. Kč (+13,5 mld. Kč), příspěvek na podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením 6,6 mld. Kč (+495 mil. Kč), výdaje na Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ 4,4 mld. Kč (-710 mil. Kč), výdaje na dopravní obslužnost veřejnými službami – drážní 4,0 mld. Kč, účelová podpora projektů vyhlášených Technologickou agenturou České republiky 2,9 mld. Kč (-116 mil. Kč), dotace na výzkum a vývoj v průmyslu kromě paliv a energetiky 2,3 mld. Kč (+898 mil. Kč) atd. V průběhu září 2022 bylo vyplaceno 17,4 mld. Kč dle nařízení vlády č. 262/2022 Sb. ze dne 24. srpna 2022, o příspěvku na úhradu nákladů za energie, operátorovi trhu s elektřinou, určené na úhradu části nákladů domácností za vysoké ceny energií (úsporný tarif); tyto prostředky jsou obsaženy ve výše uvedené částce 32,8 mld. Kč, týkající se dotací na úsporu energie.

Neinvestiční transfery neziskovým a podobným osobám dosáhly **18,8 mld. Kč (-2,3 mld. Kč, -10,8 %)** při plnění rozpočtu po změnách na 100,0 %. Na zmíněném poklesu se podílely zejména nižší výdaje kapitoly

Ministerstvo práce a sociálních věcí (-1,3 mld. Kč) související zejména s epidemií COVID-19 a také nižší podpora sportu vyplácená Národní sportovní agenturou (-876 mil. Kč). Z celku spolkům připadlo 9,6 mld. Kč (-1,2 mld. Kč), církvím a náboženským společnostem 4,9 mld. Kč (-435 mil. Kč), fondacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem 3,3 mld. Kč (-704 mil. Kč), společenství vlastníků jednotek 508 mil. Kč (+110 mil. Kč), politickým stranám a hnutím 344 mil. Kč (+53 mil. Kč) a ostatním neziskovým a podobným osobám 189 mil. Kč (-66 mil. Kč). Nejvíce prostředků uvolnila kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** v celkové výši **5,1 mld. Kč** (-1,3 mld. Kč), z toho směřovalo 2,7 mld. Kč spolkům, 1,8 mld. Kč (-616 mil. Kč) fondacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem, 454 mil. Kč (-555 mil. Kč) církvím a náboženským společnostem. Z celku poskytla kapitola 1,6 mld. Kč (+1,1 mld. Kč) na sociální péči a pomoc manželství a rodinám, 1,3 mld. Kč (-790 mil. Kč) na transfery spolufinancované z prostředků EU, 631 mil. Kč (-816 mil. Kč) na sociální služby v oblasti sociální péče, 625 mil. Kč na zaměstnávání zdravotně postižených občanů, 427 mil. Kč (-185 mil. Kč) na služby sociální prevence, 247 mil. Kč na sociální poradenství, 141 mil. Kč na sociální rehabilitaci a ostatní sociální péči a pomoc a 97 mil. Kč (-541 mil. Kč) na aktivní politiku zaměstnanosti (z toho 67 mil. Kč v rámci OP Zaměstnanost 2014+). Na celkovém meziročním poklesu se významně podílely výdaje kapitoly **Národní sportovní agentura** ve výši **4,6 mld. Kč (-876 mil. Kč)**. Jednalo se o transfery poskytnuté spolkům na rozvoj a podporu sportu (2,6 mld. Kč, -830 mil. Kč), státní sportovní reprezentaci (1,8 mld. Kč) a podporu významných sportovních akcí (190 mil. Kč). Meziroční pokles způsobila podpora vyplácená v 1. – 3. čtvrtletí 2021 zejména v souvislosti s epidemií COVID-19 (542 mil. Kč prostřednictvím programu Restart sportu a 56 mil. Kč v rámci programu COVID – SPORT). Kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** uvolnila neziskovým a podobným osobám **4,1 mld. Kč** (+160 mil. Kč), z nichž 2,7 mld. Kč (+275 mil. Kč) bylo poskytnuto církvím a náboženským společnostem, 1,1 mld. Kč (-100 mil. Kč) spolkům a 299 mil. Kč fondacím, ústavům a obecně prospěšným společnostem. Zmíněný růst vyplývá především z nového příspěvku pro dětské skupiny a dotace pro církevní školství. Na výdaje na regionální školství kapitola uvolnila 2,9 mld. Kč (+401 mil. Kč), na výzkum, vývoj a inovace poskytla 540 mil. Kč (+39 mil. Kč) a na podporu činnosti v oblasti mládeže směřovalo 211 mil. Kč (-234 mil. Kč). Na nevýzkumné projekty kapitola poskytla 447 mil. Kč, z toho 413 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ a 34 mil. Kč v rámci Národního plánu obnovy. Kapitola **Ministerstvo kultury** uvolnila celkem 1,6 mld. Kč (-226 mil. Kč), především na činnost registrovaných církví a náboženských společností (939 mil. Kč), na program Kulturní aktivity (326 mil. Kč) a na Program státní podpory festivalů profesionálního umění (108 mil. Kč). **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytlo prostředky ve výši 1,2 mld. Kč (+42 mil. Kč) zejména na územní rozvoj v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (1,0 mld. Kč) a Horské službě (134 mil. Kč). **Schválený rozpočet** neinvestičních transferů neziskovým a podobným osobám na rok 2022 dosahuje výše **16,3 mld. Kč** a proti skutečnosti roku 2021 je nižší o 958 mil. Kč, tj. o 5,6 %. Z celkového objemu je téměř 86,0 % prostředků součástí rozpočtu kapitol Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, Národní sportovní agentura, Ministerstvo práce a sociálních věcí a Ministerstvo kultury. Podpora cílí především na tělovýchovu a sport vč. státní sportovní reprezentace, na volnočasové aktivity dětí a mládeže, na církevní školy a školská zařízení, sociální služby, na odborné sociální poradenství, zachování a obnovu kulturních památek, divadelní a hudební aktivity atd. K nárůstu rozpočtu došlo zejména u kapitol Ministerstvo práce a sociálních věcí (+415 mil. Kč) a Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy (+362 mil. Kč), který vyplynul z nového příspěvku pro dětské skupiny a dotace pro církevní školství.

Státním fondům bylo převedeno celkem **35,0 mld. Kč** (-5,4 mld. Kč, -13,4 %) určených na **neinvestiční záměry**, tj. 65,2 % rozpočtu po změnách. Státní zemědělský intervenční fond (dále jen SZIF) obdržel ze státního rozpočtu 22,4 mld. Kč (-453 mil. Kč, -2,0 %), z toho 19,2 mld. Kč (-296 mil. Kč) směřovalo na společnou zemědělskou politiku na Přímé platby zemědělcům 2014+ (9,8 mld. Kč), Program rozvoje venkova 2014+ (8,2 mld. Kč) a na Společnou organizaci trhu (1,2 mld. Kč). Státní fond dopravní infrastruktury (dále jen SFDI) obdržel ze státního rozpočtu 11,5 mld. Kč (-5,0 mld. Kč). Jednalo se zejména o dotace z národních zdrojů na krytí deficitu rozpočtu SFDI. Kapitola Ministerstvo kultury převedla prostředky pro Státní fond kinematografie ve výši 807 mil. Kč především na filmové pobídky. Do příjmů Státního fondu kultury se očekává převod prostředků ve výši 2,5 mil. Kč. Státní fond životního prostředí přijal ze státního rozpočtu 149 mil. Kč (+30 mil. Kč), z toho 106 mil. Kč (+21 mil. Kč) v rámci OP Životní prostředí 2014+ a 43 mil. Kč na zajištění řádného a efektivního řízení a administrace programu Nová zelená úsporám. Státní fond podpory

investic získal 113 mil. Kč (-4 mil. Kč) na poskytování podpor v oblasti bydlení. **Schválený rozpočet** neinvestičních transferů státním fondům na rok 2022 činí **48,8 mld. Kč**, tj. o téměř 2,0 mld. Kč méně než novelizovaný rozpočet roku 2021. Na transfery Státnímu intervenčnímu fondu připadá 72,8 % celkové částky, tj. 35,5 mld. Kč (+756 mil. Kč), na transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury 12,3 mld. Kč (-2,8 mld. Kč), Státnímu fondu kinematografie 807,4 mil. Kč, Státnímu fondu kultury 2,5 mil. Kč, Státnímu fondu podpory investic 109 mil. Kč a pro Státní fond životního prostředí je vyčleněno 35 mil. Kč (+21 mil. Kč).

Rozpočtům územní úrovně bylo převedeno **197,5 mld. Kč** (-905 mil. Kč, tj. -0,5 %) neinvestičních prostředků při plnění na 83,2 % rozpočtu po změnách. Na poklesu se nejvíce podílely transfery z kapitol Ministerstvo práce a sociálních věcí (-2,8 mld. Kč) a Ministerstvo zdravotnictví (-2,3 mld. Kč) zejména z důvodu nižší podpory vyplácené v souvislosti s epidemií COVID-19. Naopak rostly transfery kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** v objemu 152,9 mld. Kč (+5,7 mld. Kč), což je odrazem růstu platů pedagogických pracovníků o 2 %. Kapitola poskytla zálohy na 10 měsíců roku na přímé náklady regionálního školství v objemu 141,5 mld. Kč (+4,4 mld. Kč) a zálohy na 9 měsíců roku soukromému školství ve výši 8,4 mld. Kč (+1,3 mld. Kč). Na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU směřovalo 2,7 mld. Kč (+105 mil. Kč), z toho 1,7 mld. Kč bylo poskytnuto v rámci Národního plánu obnovy a 954 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+. Kapitola **Ministerstvo práce a sociálních věcí** uvolnila prostředky ve výši **26,0 mld. Kč** (-2,8 mld. Kč, -9,8 %), které byly čerpány zejména na služby v oblasti sociální péče (22,7 mld. Kč, -1,8 mld. Kč) a na sociální péči a pomoc dětem a mládeži (1,9 mld. Kč). Na společné projekty spolufinancované z EU bylo uvolněno 777 mil. Kč (-927 mil. Kč), z toho 571 mil. Kč (-1,1 mld. Kč) v rámci OP Zaměstnanost 2014+ a 205 mil. Kč v rámci OP zaměstnanost plus 2021+. Na aktivní politiku zaměstnanosti připadlo 343 mil. Kč, z toho 120 mil. Kč bylo poskytnuto v rámci OP Zaměstnanost 2014+. Z kapitoly **Všeobecná pokladní správa** bylo poskytnuto celkem **13,0 mld. Kč** (-1,7 mld. Kč, -11,4 %), z nichž v rámci souhrnného dotačního vztahu bylo uvolněno téměř 10,0 mld. Kč (+143 mil. Kč, tj. +1,4 %), z toho příspěvek na výkon státní správy pro kraje činil 1,3 mld. Kč, pro hl. m. Prahu 927 mil. Kč a pro obce 7,7 mld. Kč. Na meziročním poklesu se podílela výplata příspěvku na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu pro rok 2021 (zákon č. 95/2021 Sb.) ve výši 1,2 mld. Kč (-2,9 mld. Kč). Na základě žádostí územních samospráv byla z kapitoly vyplacena kompenzace ve výši 1,2 mld. Kč za ubytování uprchlíků v souvislosti s válečným konfliktem na Ukrajině. Na volby do zastupitelstev obcí v roce 2022 kapitola poskytla téměř 580 mil. Kč. Na úhradu ztráty ze závazku veřejné služby ve veřejné drážní osobní dopravě poskytnuté obcím a krajům (regionální doprava) bylo z kapitoly **Ministerstvo dopravy** uvolněno 2,2 mld. Kč (+175 mil. Kč). **Ministerstvo pro místní rozvoj** poskytlo municipalitám prostředky ve výši 1,4 mld. Kč (+217 mil. Kč) zejména na územní rozvoj, z toho bylo uvolněno 476 mil. Kč (-46 mil. Kč) v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+, 209 mil. Kč v rámci OP Praha – Pól růstu ČR 2014+, 57 mil. Kč v rámci OP Technická pomoc 2014+. U kapitoly **Ministerstvo zdravotnictví** došlo k výraznému poklesu (-2,3 mld. Kč), který souvisí zejména s vyplacením (2 mld. Kč) mimořádných odměn zaměstnancům poskytovatelů lůžkové péče za epidemií COVID-19 v 1. – 3. čtvrtletí 2021. **Schválený rozpočet** neinvestičních transferů rozpočtům územní úrovně činí **232,9 mld. Kč**, tj. o 14,1 mld. Kč (o 6,4 %) více než stanovil novelizovaný rozpočet roku 2021 a proti skutečnosti roku 2021 je o 4,3 mld. Kč (o 1,8 %) nižší. Z celkových účelových dotací poskytovaných mimo tzv. finanční vztah státního rozpočtu k rozpočtům územních samospráv (219,7 mld. Kč) je ve schváleném rozpočtu 188,8 mld. Kč (+12,9 mld. Kč, tj. +7,3 %) určeno pro obce a kraje z rozpočtu kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy na dotace krajům zejména na tzv. přímé náklady pro školy a školská zařízení zřizovaná kraji a obcemi. Meziroční růst rozpočtu vychází zejména z pokračujícího navyšování průměrných platů v regionálním školství od 1. 1. 2022, a to o 2 % u pedagogických pracovníků. Pro kapitolu Ministerstvo práce a sociálních věcí stanovil rozpočet pro municipality částku 23,2 mld. Kč (-662 mil. Kč), zejména na sociální služby v oblasti sociální péče (19,6 mld. Kč). Z rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa je plánována částka 15,4 mld. Kč (+1,6 mld. Kč), z toho na finanční vztahy státního rozpočtu k rozpočtům obcí, hl. m. Prahy a krajů je vyhrazeno 13,2 mld. Kč. Příspěvek na výkon státní správy byl pro rok 2022 navýšen oproti úrovni roku 2021 o 0,8 %. Rozpočet počítá s příspěvkem obcím na zmírnění dopadů zákona o kompenzačním bonusu ve výši 1,3 mld. Kč.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím dosáhly **67,6 mld. Kč** (-5,0 mld. Kč, -6,9 %) při plnění rozpočtu po změnách na 80,3 %. Výrazný pokles ovlivnily zejména výdaje na mimořádné

finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče (4,8 mld. Kč) vyplacené v 1. – 3. čtvrtletí 2021. Z celku nejvíce prostředků **37,7 mld. Kč** (+134 mil. Kč) obdržely **vysoké školy**, zejména prostřednictvím kapitoly **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**, která poskytla 32,7 mld. Kč (+451 mil. Kč). Kapitola uvolnila 19,8 mld. Kč (+795 mil. Kč) na činnost vysokých škol, 12,0 mld. Kč na výzkum, vývoj a inovace (z toho 1,3 mld. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+) a 474 mil. Kč (-304 mil. Kč) na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+. **Grantová agentura ČR** uvolnila 2,2 mld. Kč a **Technologická agentura ČR** poskytla 1,3 mld. Kč (-226 mil. Kč) především na podporu výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách. **Příspěvky a dotace zřízeným příspěvkovým organizacím** činily celkem **19,1 mld. Kč** (-4,9 mld. Kč, tj. -20,4 %). Největší objem příspěvků a dotací (5,5 mld. Kč; +764 mil. Kč) poskytlo **Ministerstvo kultury** zejména na činnosti muzeí a galerií (téměř 2,0 mld. Kč), památkových ústavů, hradů a zámků (1,2 mld. Kč), na divadelní činnosti (901 mil. Kč), na knihovnickou činnost (701 mil. Kč), na hudební činnost (292 mil. Kč), na výzkum a vývoj v oblasti kultury, církví a sdělovacích prostředků (231 mil. Kč). Na meziročním poklesu se nejvíce podílely výdaje **Ministerstva zdravotnictví** ve výši **2,3 mld. Kč** (-5,6 mld. Kč, -70,8 %), což ovlivnilo loňské mimořádné finanční ohodnocení zaměstnanců poskytovatelů lůžkové péče (-4,5 mld. Kč) v době epidemie COVID-19. Kapitola poskytla příspěvek ve výši 268 mil. Kč (-135 mil. Kč) na hygienickou službu a ochranu veřejného zdraví. Dotace těmto organizacím dosáhly 1,8 mld. Kč, z toho 1,1 mld. Kč směřovalo na výzkum a vývoj ve zdravotnictví, 654 mil. Kč na ostatní speciální zdravotnickou péči (z toho 340 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+, 259 mil. Kč OP Zaměstnanost 2014+). Téměř **4 mld. Kč** (-374 mil. Kč) poskytla kapitola **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy** především jako příspěvek přímo řízeným organizacím (2,6 mld. Kč), na zabezpečení úkolů resortu (662 mil. Kč), na výzkum a vývoj (460 mil. Kč), na nevýzkumné projekty spolufinancované z rozpočtu EU/FM (124 mil. Kč – z toho 50 mil. Kč v rámci Národního plánu obnovy, 46 mil. Kč v rámci OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+). Kapitola **Ministerstvo obrany** uvolnila 2,1 mld. Kč (+107 mil. Kč) zejména na zabezpečení úkolů a činností ve vojenském zdravotnictví, na zdravotní rehabilitace, bytové a tepelné hospodářství, státní sportovní reprezentaci, péči o nemovitý majetek a na vědu a výzkum. **Ministerstvo životního prostředí** poskytlo prostředky ve výši 1,3 mld. Kč (-101 mil. Kč) zejména na činnosti v ochraně životního prostředí (1,1 mld. Kč) a na zlepšování stavu přírody a krajiny (87 mil. Kč, -31 mil. Kč). **Veřejným výzkumným institucím** bylo uvolněno **10,0 mld. Kč** (-231 mil. Kč), z toho na podporu výzkumu, vývoje a inovací uvolnily prostředky kapitoly Akademie věd ČR (4,4 mld. Kč, +326 mil. Kč), Grantová agentura ČR (téměř 2,0 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (1,5 mld. Kč, -409 mil. Kč), Ministerstvo zemědělství (735 mil. Kč), Technologická agentura ČR (595 mil. Kč, -126 mil. Kč), atd. **Cizím příspěvkovým organizacím** bylo poskytnuto **759 mil. Kč** (+16 mil. Kč), zejména prostřednictvím kapitol Technologická agentura ČR (255 mil. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (176 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (167 mil. Kč), a Grantová agentura ČR (112 mil. Kč). **Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím** ve výši **79,5 mld. Kč** počítá s meziročním růstem výdajů o 2,5 % (+1,9 mld. Kč) proti novelizovanému rozpočtu roku 2021, proti skutečnosti roku 2021 je nižší o 9,5 % (-8,4 mld. Kč). Schválený rozpočet počítá s vyššími transfery vysokým školám (+752 mil. Kč) a cizím příspěvkovým organizacím (+984 mil. Kč).

Ministerstvo financí prostřednictvím rozpočtu kapitoly VPS vyplatilo na základě žádostí stavebních spořitelů o **státní podporu stavebního spoření 4,3 mld. Kč**, tj. 99,6 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 2,1 % (+87,5 mil. Kč). Schválený rozpočet počítá s částkou 4,3 mld. Kč, tj. o 2,4 % (+100,0 mil. Kč) více než schválený rozpočet roku 2021.

Odvody vlastních zdrojů do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci září 2022 celkem **42,2 mld. Kč**, tj. 70,4 % rozpočtu, což představuje meziroční růst o 6,6 % (+2,6 mld. Kč). Z toho 5,5 mld. Kč představovaly odvody podle daně z přidané hodnoty, 35,7 mld. Kč odvody podle hrubého národního důchodu a 1,0 mld. Kč odvody podle objemu nerecyklovaných plastových obalů. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2022 schváleny v celkové výši 60,0 mld. Kč, tj. o 9,2 % (+5,1 mld. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2021 a o 2,5 % (+1,5 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2021. Odvody podle daně z přidané hodnoty jsou rozpočtovány ve výši 7,6 mld. Kč (+0,2 mld. Kč), odvody podle hrubého národního důchodu, vč. příslušných korekcí, ve výši 50,4 mld. Kč (+4,9 mld. Kč) a odvody podle objemu nerecyklovaných plastových obalů ve výši 2 mld. Kč.

Vládní rozpočtová rezerva se vytváří podle § 27 zákona č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, ve výši nejméně 0,3 % výdajů státního rozpočtu na příslušný rozpočtový rok k zajištění krytí nezbytných a nepředvídaných výdajů. Objem této rezervy na rok 2022 byl na základě zákona č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022, ze dne 10. března 2022, stanoven na 5,8 mld. Kč v rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladní správa. Nejvíce prostředků bylo uvolněno v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na Ukrajině, do kapitoly Všeobecná pokladní správa (1,1 mld. Kč) na financování příspěvku na ubytování pro ÚSC (UV č. 285/2022), do kapitoly Ministerstvo průmyslu a obchodu (800 mil. Kč) na zabezpečení uskladnění plynu v zásobnících plynu na území ČR (UV č. 347/2022), do kapitoly Ministerstvo vnitra (350 mil. Kč) na podporu integrace a adaptace cizinců na lokální úrovni (UV č. 285/2022), do kapitoly Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (302 mil. Kč) na adaptační aktivity ve školství (UV č. 285/2022 a UV č. 560/2022), do kapitoly Ministerstvo pro místní rozvoj (300 mil. Kč) na rozšíření kapacit pro nouzové ubytování ve vlastnictví ÚSC (UV č. 285/2022) a do kapitoly Správa státních hmotných rezerv (200 mil. Kč) na pořízení kontejnerových základů pro nouzové ubytování včetně vybavení (UV č. 285/2022). **Celkově bylo k 30. 9. 2022 uvolněno z Vládní rozpočtové rezervy do rozpočtu kapitol 3,8 mld. Kč.**

3.2 Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2022 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **204,3 mld. Kč**, což představovalo proti schválenému rozpočtu roku 2021 nárůst o 16,8 mld. Kč, tj. o 8,9 %, proti skutečnosti dosažené v roce 2021 pak navýšení o 27,2 mld. Kč, tj. o 15,4 %. K meziročnímu nárůstu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo u výdajů, které jsou kryty příjmy z rozpočtu EU a FM (+42,4 mld. Kč), u kapitálových výdajů krytých z tuzemských zdrojů došlo ke snížení o 25,7 mld. Kč. Z celkové rozpočtované výše 204,3 mld. Kč připadalo na zdroje kryté z EU a FM 126,2 mld. Kč, tj. 61,8 % celkových kapitálových výdajů (ve skutečnosti roku 2021 to bylo 73,9 mld. Kč a 41,7 %) a na tuzemské zdroje 78,1 mld. Kč, tj. 38,2 % celku (v roce 2021 to bylo 103,2 mld. Kč a 58,3 %).

Z druhového hlediska byly kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery rozpočtům ústřední úrovně – dotace státním fondům (94,2 mld. Kč), výdaje na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku (31,2 mld. Kč), transfery příspěvkovým a podobným organizacím (18,3 mld. Kč), podnikatelům (16,1 mld. Kč) a rozpočtům územní úrovně (4,7 mld. Kč). Většina prostředků rozpočtovaných v seskupení „Ostatní kapitálové výdaje“ byla určena na financování společných programů EU a ČR a v průběhu roku je rozpočtovými opatřeními přesunuta na jiné výdajové položky.

Z celkové částky rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadalo na Ministerstvo dopravy** (81,6 mld. Kč, tj. 40,0 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu, meziroční pokles o 1,6 mld. Kč), Ministerstvo pro místní rozvoj (25,2 mld. Kč; -1,2 mld. Kč), Ministerstvo obrany (24,0 mld. Kč; +1,5 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (18,4 mld. Kč; +11,2 mld. Kč), Ministerstvo průmyslu a obchodu (10,9 mld. Kč; +5,3 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (10,3 mld. Kč; +889 mil. Kč), Ministerstvo vnitra (8,6 mld. Kč; +2,4 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (7,8 mld. Kč; +5,4 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (7,0 mld. Kč; -4,3 mld. Kč), Ministerstvo kultury (2,5 mld. Kč; -257 mil. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (2,0 mld. Kč; +201 mil. Kč), Akademii věd ČR (1,0 mld. Kč; -70 mil. Kč) atd.

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu 1. - 3. čtvrtletí 2022 rozpočtovými opatřeními snížen celkem o 596 mil. Kč na 203,7 mld. Kč. Nejvíce byl rozpočet kapitálových výdajů snížen u Ministerstva životního prostředí – o 3,3 mld. Kč a u Ministerstva pro místní rozvoj o 1,1 mld. Kč. Snížení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů u Ministerstva životního prostředí se týkalo zejména Národního plánu obnovy a OP Životní prostředí 2014+ (u obou převod do běžných výdajů). U Ministerstva pro místní rozvoj šlo především o snížení u Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (převod do běžných výdajů programu). U ostatních kapitol bylo snížení plánovaných investic realizováno v menším rozsahu.

Na druhé straně největší zvýšení rozpočtu kapitálových výdajů bylo realizováno u kapitol Ministerstvo průmyslu a obchodu – celkem o 2,0 mld. Kč a Ministerstvo obrany o 1,0 mld. Kč. U Ministerstva průmyslu a obchodu byl rozpočet zvýšen u OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost 2014+ (převodem z běžných výdajů) a u Ministerstva obrany rozpočet Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (na úkor Integrovaného regionálního operačního programu 2021+). Kapitálové výdaje byly navyšovány např.

na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, resp. též přesuny z běžných výdajů do investičních výdajů kapitol.

Čerpání kapitálových výdajů v prvních třech čtvrtletích roku 2022 ve výši **112,8 mld. Kč** představovalo 55,4 % rozpočtu po změnách (203,7 mld. Kč) a bylo tak o 13,2 mld. Kč, tj. o 13,3 %, nad úroveň stejného období předchozího roku. Podalíkovitní úroveň čerpání investičních výdajů ovlivnila tradičně pomalejší realizace investic v první polovině roku. Výdaje zaostávající za alikvotou plánovaného objemu nejsou překvapující, investiční aktivita státu (včetně fakturace) tradičně roste až v závěru roku.

Tabulka č. 9: Čerpání kapitálových výdajů v 1. - 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)

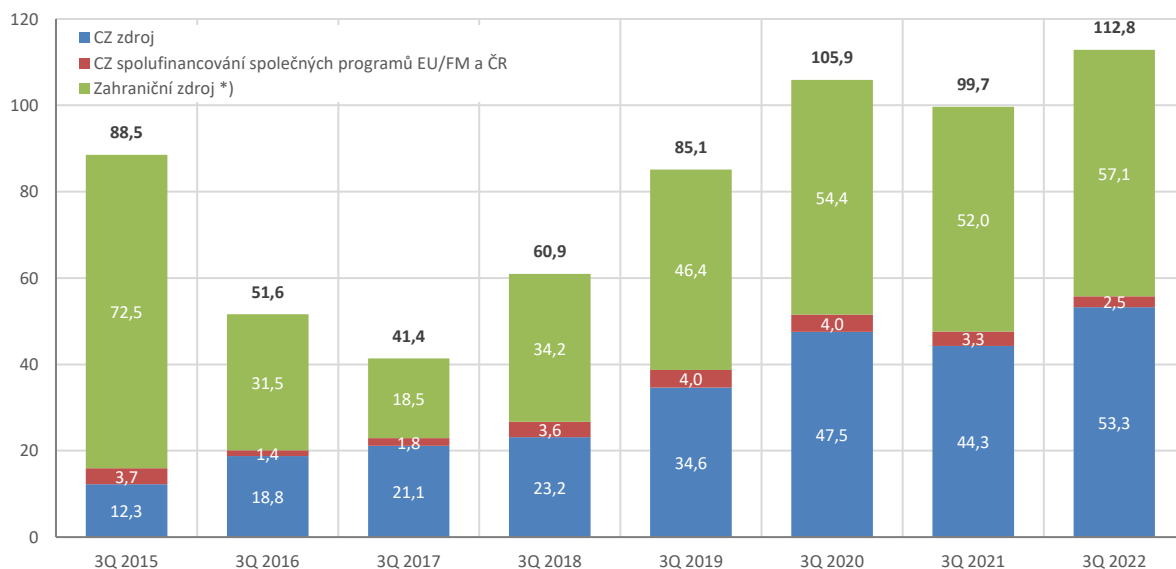
KAPITÁLOVÉ VÝDAJE	Skutečnost leden-září 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost leden-září 2022	% plnění	Index 2022/2021 v %	Rozdíl skutečností
		schválený	po změnách				
Kapitálové výdaje státního rozpočtu celkem - v tom:	99 613	204 279	203 683	112 819	55,4	113,3	13 207
Investiční nákupy a související výdaje - v tom:	12 849	31 188	35 619	16 173	45,4	125,9	3 324
Pořízení dlouhodobého nehmotného majetku	1 551	4 698	5 435	1 459	26,8	94,1	-92
Pořízení dlouhodobého hmotného majetku	11 272	26 490	30 155	14 686	48,7	130,3	3 414
Pozemky	26	0	29	27	94,7	103,6	1
Nadlimitní věcná břemena a právo stavby			0	1	199,5	x	1
Nákup majetk. podílů a nároků a vklady do fondů a ústavů	527	255	255	239	93,7	45,4	-288
Investiční transfery - v tom:	85 602	133 900	146 288	95 519	65,3	111,6	9 917
podnikatelům	10 410	16 064	21 282	11 519	54,1	110,7	1 109
neziskovým a podobným osobám	1 719	190	1 222	2 119	173,4	123,3	400
rozpočtům ústřední úrovně	45 062	94 206	91 479	59 100	64,6	131,2	14 039
rozpočtům územní úrovně	16 440	4 682	12 854	13 446	104,6	81,8	-2 994
příspěvkovým a podobným organizacím	9 936	18 286	19 241	7 844	40,8	78,9	-2 092
vlastním fondům a ve vztahu k útvarům bez práv. osobno	2			8	x	428,7	6
fyzickým osobám	1 945		30	1 401	x	72,0	-545
do zahraničí	88	471	180	81	45,1	92,4	-7
Investiční půjčené prostředky					x	x	0
Ostatní investiční výdaje	635	38 936	21 522	889	4,1	139,8	253

Meziroční nárůst čerpání kapitálových výdajů ovlivnily nejvíce transfery rozpočtům ústřední úrovně, tj. státním fondům (+14,0 mld. Kč), pořízení dlouhodobého hmotného majetku (+3,4 mld. Kč) a transfery podnikatelům (+1,1 mld. Kč). Státní fond dopravní infrastruktury jako největší příjemce investičních dotací obdržel ze státního rozpočtu meziročně o 9,7 mld. Kč více (na straně běžných transferů to bylo o 5,0 mld. Kč méně). Na růst měly vliv i transfery Státnímu fondu životního prostředí, který na rozdíl od předchozího roku obdržel 4,3 mld. Kč na zajištění realizace programu Nová zelená úsporám financovaného z prostředků Národního plánu obnovy. Na druhé straně největší snížení čerpání kapitálových výdajů bylo vykázáno u transferů územním rozpočtům (-3,0 mld. Kč) a příspěvkovým a podobným organizacím (-2,1 mld. Kč). U územních rozpočtů došlo k poklesu z důvodu nižších výdajů v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (-2,1 mld. Kč) a OP Životní prostředí 2014+ (-1,4 mld. Kč). Pokles u transferů příspěvkovým a podobným organizacím se týkal hlavně vysokých škol (-2,3 mld. Kč) a veřejných výzkumných institucí (-508 mil. Kč). Meziročně nižší byly i investiční transfery fyzickým osobám (-545 mil. Kč, v oblasti úspor energie a obnovitelných zdrojů).

Větší část (59,6 mld. Kč) čerpání kapitálových výdajů tvořily investice realizované prostřednictvím společných programů EU a ČR s meziročním nárůstem o 4,2 mld. Kč, tj. o 7,5 %. Investice realizované výhradně z národních prostředků (53,3 mld. Kč) vzrostly ještě výrazněji - celkem o 9,0 mld. Kč, tj. o 20,3 %. Výdaje na spolufinancování programů EU a ČR byly ke konci září 2022 čerpány zejména v rámci Integrovaného regionálního operačního programu 2014+ (12,8 mld. Kč), Národního plánu obnovy (10,9 mld. Kč), OP Doprava 2014+ (9,3 mld. Kč), OP Doprava - CF 2021+ (9,0 mld. Kč), OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

2014+ (5,6 mld. Kč), OP Životní prostředí 2014+ (3,4 mld. Kč), Komunitárních programů 2014+ (2,7 mld. Kč), Programu rozvoje venkova 2014+ (2,4 mld. Kč) a OP Výzkum, vývoj a vzdělávání 2014+ (1,6 mld. Kč).

Graf č. 20: Vývoj čerpání kapitálových výdajů z hlediska prostorové jednotky v 1. - 3. čtvrtletí let 2015 až 2022 (mld. Kč)

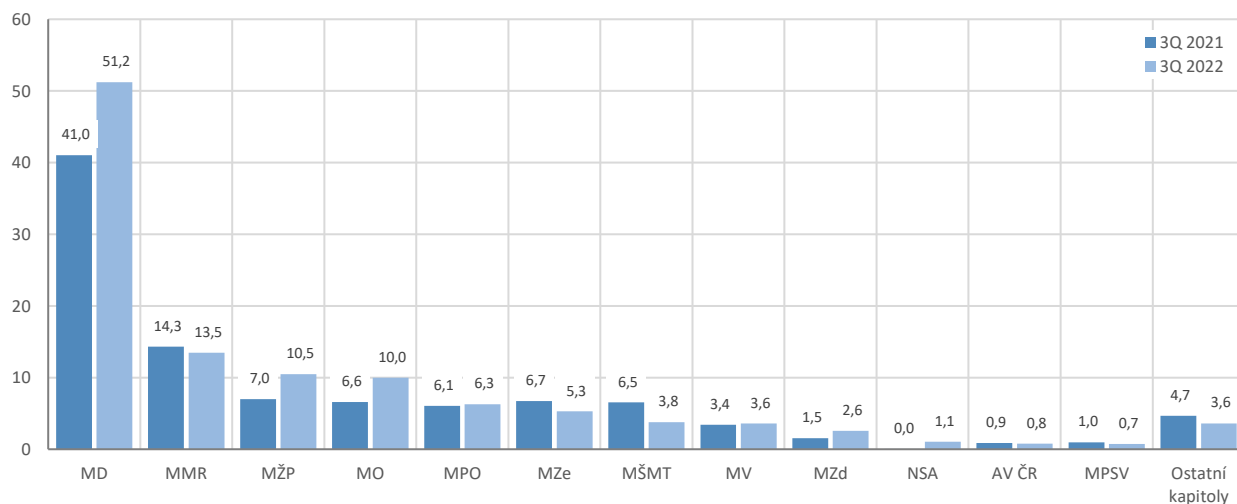
*) Téměř všechny prostředky představují EU podíl určený na spolufinancování společných programů EU/FM a ČR. Dále se jedná o prostředky z NATO a jiné prostředky ze zahraničí.

Z druhového hlediska bylo nejvíce investičních prostředků vynaloženo na transfery rozpočtům ústřední úrovně (59,1 mld. Kč, z toho Státnímu fondu dopravní infrastruktury 50,6 mld. Kč, Státnímu fondu životního prostředí 5,0 mld. Kč a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 2,7 mld. Kč), na investiční nákupy a související výdaje OSS (16,2 mld. Kč, z toho pořízení dlouhodobého hmotného majetku 14,7 mld. Kč a pořízení dlouhodobého nehmotného majetku 1,5 mld. Kč), na transfery rozpočtům územní úrovně (13,4 mld. Kč), podnikatelům (11,5 mld. Kč), příspěvkovým a podobným organizacím (7,8 mld. Kč), neziskovým a podobným osobám (2,1 mld. Kč) a fyzickým osobám (1,4 mld. Kč).

Na čerpání celkových kapitálových výdajů ve výši 112,8 mld. Kč se nejvíce podílely prostředky z rozpočtu letošního roku (87,9 mld. Kč), dále byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů minulých let (24,5 mld. Kč) a kapitoly využily i prostředky rezervních fondů (378 mil. Kč) a ostatní mimorozpočtové a podobné prostředky (41 mil. Kč).

Následující graf srovnává investiční výdaje realizované jednotlivými kapitolami v průběhu prvních třech čtvrtletí roku 2021 a 2022.

Graf č. 21: Čerpání kapitálových výdajů podle kapitol v 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 a 2022 (mil. Kč)

4 Tabulková část

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2022

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2022

Tabulka č. 3: Výdaje státního rozpočtu na podporu občanů, firem, zdravotnictví a sociálních služeb vynaložené v souvislosti s COVID-19

Tabulka č. 4: Dopady válečného konfliktu na Ukrajině na výdaje státního rozpočtu k 30. září 2022, vč. výdajů státních fondů a příspěvkových organizací, bez výdajů ÚSC

Tabulka č. 1: Příjmy státního rozpočtu podle kapitol k 30. 9. 2022 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 30.09.2021	Schválený rozpočet 2022	Stav ČNB 30.09.2022	% plnění k SR	Index 2022/2021
301 Kancelář prezidenta republiky	150	837	646	77,2	432,3
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	10 814	15 600	14 386	92,2	133,0
303 Senát Parlamentu	2 591	2 900	3 480	120,0	134,3
304 Úřad vlády ČR	19 193	11 801	41 223	349,3	214,8
305 Bezpečnostní informační služba	190 986	250 000	196 606	78,6	102,9
306 Ministerstvo zahraničních věcí	440 162	1 099 793	426 837	38,8	97,0
307 Ministerstvo obrany	4 357 348	6 249 130	4 528 459	72,5	103,9
308 Národní bezpečnostní úřad	719	850	752	88,5	104,7
309 Kancelář Veřejného ochránce práv	18 643	8 073	6 617	82,0	35,5
312 Ministerstvo financí	5 484 921	5 496 764	5 782 845	105,2	105,4
313 Ministerstvo práce a soc.věcí	435 937 427	617 231 345	463 367 733	75,1	106,3
314 Ministerstvo vnitra	9 708 994	15 715 883	9 947 342	63,3	102,5
315 Ministerstvo životního prostředí	19 552 189	38 694 410	19 075 442	49,3	97,6
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	13 532 377	26 361 322	11 627 528	44,1	85,9
321 Grantová agentura ČR	7 275	0	2 234	x	30,7
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu	11 575 251	31 303 304	12 332 419	39,4	106,5
327 Ministerstvo dopravy	12 915 354	48 755 702	9 653 614	19,8	74,7
328 Český telekomunikační úřad	6 677 366	1 576 080	1 771 889	112,4	26,5
329 Ministerstvo zemědělství	32 414 004	39 407 150	30 258 762	76,8	93,4
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	8 317 809	12 936 719	6 220 194	48,1	74,8
334 Ministerstvo kultury	363 698	1 487 870	398 934	26,8	109,7
335 Ministerstvo zdravotnictví	5 142 884	12 850 800	1 945 025	15,1	37,8
336 Ministerstvo spravedlnosti	3 083 704	3 890 424	3 116 181	80,1	101,1
343 Úřad pro ochranu osob. údajů	866	1 000	1 226	122,6	141,5
344 Úřad prům. vlastnictví	232 477	241 670	229 569	95,0	98,7
345 Český statistický úřad	23 177	99 960	21 279	21,3	91,8
346 Český úřad zeměměřický a katastrální	1 389 545	1 484 872	1 166 769	78,6	84,0
348 Český báňský úřad	197 167	262 366	213 657	81,4	108,4
349 Energetický regulační úřad	234 598	323 018	247 426	76,6	105,5
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	49 942	8 800	22 936	260,6	45,9
355 Ústav pro studium totalitních režimů	714	0	2 210	x	309,7
358 Ústavní soud	306	0	617	x	201,8
359 Úřad Národní rozpočtové rady	15	0	22	x	145,3
361 Akademie věd ČR	670	0	173	x	25,9
362 Národní sportovní agentura	167	0	699	x	418,5
371 Úřad pro dohled nad hospod. politick. stran a politick. hnutí	37	0	31	x	85,6
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	5 348	5 500	3 174	57,7	59,3
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	367	0	354	x	96,7
374 Správa státních hmotných rezerv	210 688	45 000	64 064	142,4	30,4
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	236 812	235 361	236 503	100,5	99,9
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	48 609	71 810	51 036	71,1	105,0
377 Technologická agentura ČR	278 759	667 973	261 764	39,2	93,9
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	239	400	135	33,7	56,4
381 Nejvyšší kontrolní úřad	322	626	901	144,1	279,5
Celkem kapitoly 301-381	572 664 683	866 795 111	583 243 694	67,3	101,8
396 Státní dluh	0	0	0	x	x
397 Operace státních finančních aktiv	1 557 921	2 421 500	2 708 245	111,8	173,8
398 Všeobecná pokladní správa	504 828 178	744 024 501	581 979 492	78,2	115,3
Celkem	1 079 050 781	1 613 241 112	1 167 931 431	72,4	108,2

Zdroj: MF

Tabulka č. 2: Výdaje státního rozpočtu k 30. 9. 2022 (tis. Kč)

Kapitoly	Stav ČNB 30.09.2021	Schválený rozpočet 2022	Stav ČNB 30.09.2022	% plnění k SR	Index 2022/2021
301 Kancelář prezidenta republiky	424 563	398 387	276 591	69,4	65,1
302 Poslanecká sněmovna Parlamentu	916 366	1 462 807	1 020 858	69,8	111,4
303 Senát Parlamentu	425 831	636 241	442 536	69,6	103,9
304 Úřad vlády ČR	798 624	1 532 646	1 001 082	65,3	125,4
305 Bezpečnostní informační služba	1 430 084	2 120 190	1 718 583	81,1	120,2
306 Ministerstvo zahraničních věcí	5 659 974	8 431 068	6 041 688	71,7	106,7
307 Ministerstvo obrany	45 291 239	89 144 945	51 675 676	58,0	114,1
308 Národní bezpečnostní úřad	214 545	291 497	183 098	62,8	85,3
309 Kancelář Veřejného ochránce práv	105 873	158 318	103 427	65,3	97,7
312 Ministerstvo financí	15 773 165	21 947 673	14 757 907	67,2	93,6
313 Ministerstvo práce a soc.věcí	586 363 319	757 986 679	607 593 568	80,2	103,6
314 Ministerstvo vnitra	59 120 028	92 396 321	60 908 379	65,9	103,0
315 Ministerstvo životního prostředí	10 600 190	22 702 918	14 377 205	63,3	135,6
317 Ministerstvo pro místní rozvoj	21 903 621	28 576 464	18 524 027	64,8	84,6
321 Grantová agentura ČR	4 463 976	4 669 819	4 406 866	94,4	98,7
322 Ministerstvo průmyslu a obchodu	64 964 781	56 734 498	52 696 879	92,9	81,1
327 Ministerstvo dopravy	67 960 485	107 226 660	74 796 910	69,8	110,1
328 Český telekomunikační úřad	394 416	730 764	6 421 555	878,7	1 628,1
329 Ministerstvo zemědělství	39 352 980	58 649 515	37 994 691	64,8	96,5
333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy	199 254 357	249 476 945	202 294 488	81,1	101,5
334 Ministerstvo kultury	10 308 955	15 237 781	9 925 636	65,1	96,3
335 Ministerstvo zdravotnictví	26 762 026	17 979 837	16 883 614	93,9	63,1
336 Ministerstvo spravedlnosti	21 520 258	31 981 728	22 054 064	69,0	102,5
343 Úřad pro ochranu osob. údajů	108 370	160 432	96 809	60,3	89,3
344 Úřad prům. vlastnictví	121 567	203 311	122 598	60,3	100,8
345 Český statistický úřad	1 724 905	1 248 881	847 130	67,8	49,1
346 Český úřad zeměměřický a katastrální	2 338 567	3 616 053	2 342 552	64,8	100,2
348 Český báňský úřad	114 269	168 368	109 857	65,2	96,1
349 Energetický regulační úřad	183 498	287 170	185 447	64,6	101,1
353 Úřad pro ochranu hospodářské soutěže	169 516	245 064	180 566	73,7	106,5
355 Ústav pro studium totalitních režimů	122 606	185 661	136 777	73,7	111,6
358 Ústavní soud	157 672	230 827	151 884	65,8	96,3
359 Úřad Národní rozpočtové rady	15 733	23 776	15 612	65,7	99,2
361 Akademie věd ČR	5 054 161	7 081 402	5 268 371	74,4	104,2
362 Národní sportovní agentura	5 521 422	4 604 366	5 705 413	123,9	103,3
371 Úřad pro dohled nad hospod. politick. stran a politick. hnutí	15 833	31 525	16 222	51,5	102,5
372 Rada pro rozhlasové a televizní vysílání	85 000	66 475	45 506	68,5	53,5
373 Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře	14 524	22 048	14 776	67,0	101,7
374 Správa státních hmotných rezerv	2 481 958	2 537 924	8 834 364	348,1	355,9
375 Státní úřad pro jadernou bezpečnost	274 570	458 870	298 176	65,0	108,6
376 Generální inspekce bezpečnostních sborů	289 754	473 466	313 908	66,3	108,3
377 Technologická agentura ČR	5 715 000	5 664 988	5 224 980	92,2	91,4
378 Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost	276 506	529 141	321 615	60,8	116,3
381 Nejvyšší kontrolní úřad	613 699	787 908	721 034	91,5	117,5
Celkem kapitoly 301-381	1 209 408 788	1 599 101 358	1 237 052 923	77,4	102,3
396 Státní dluh	34 590 381	49 966 880	32 168 014	64,4	93,0
397 Operace státních finančních aktiv	5 595	19 155 000	1 632	0,0	29,2
398 Všeobecná pokladní správa	161 317 520	225 017 874	169 585 365	75,4	105,1
Celkem	1 405 322 285	1 893 241 112	1 438 807 934	76,0	102,4

Zdroj: MF

Tabulka č. 3 Výdaje státního rozpočtu na podporu občanů, firem, zdravotnictví a sociálních služeb vynaložené v souvislosti s COVID-19 (mld. Kč)

A. Přímá opatření	leden-září
Kompenzace výpadku příjmů pro obce a města	1,2
Uvolnění prostředků krajům z rezervy na řešení krizových stavů	0,0
Navýšení prostředků na platy pracovníkům Vězeňské služby ČR	0,0
Navýšení prostředků na platy pracovníkům Celní správy	0,0
Navýšení prostředků na platy vojáků z povolání	0,0
Navýšení prostředků na platy bezpečnostních sborů, včetně hasičských	0,0
Ošetrovné pro zaměstnance	0,9
Mimořádný příspěvek pro zaměstnance v karanténě/izolaci	1,9
Mimořádná okamžitá pomoc v souvislosti s COVID-19	0,01
Ošetrovné pro OSVČ	0,001
Program Antivirus (A, A Plus, B)	1,4
Program COVID-Sport	0,001
Program COVID-Sport II	0,0
Program COVID - Sport III Lyžařská střediska	0,0
Program Restart sportu	0,105
Program MPO "Country for the Future"	0,0
Program Technologické agentury "Trend"	0,0
Program Technologické agentury "Éta"	0,0304
Opatření k minimalizaci dopadů na sektor kultury - neziskové subjekty působící v kultuře	0,073
Opatření k minimalizaci dopadů na sektor kultury - příspěvkové organizace	0,032
Program COVID-Kultura I, II, III, IV	0,003
Program COVID-Bus (včetně programu COVID-Bus linka)	0,2
Program COVID-Gastro-Uzavřené provozovny	0,000003
Program COVID-Veletrhy/kongresy	0,0
Program COVID 2021	0,0
Program COVID - Nepokryté náklady	0,003
Výdaje v oblasti školství v souvislosti s COVID-19	2,6
Výdaje na programy na podporu dopravy (COVID-letišť, COVID-vodní doprava aj.)	0,0
Navýšení prostředků na podporu zemědělství	0,0
Program AgricoVID - Potravinářství I, II	0,0
Program COVID-Nájemné I, II, III	0,001
Program COVID-Lázně a COVID-Lázně 2021	0,13
Program COVID-Ubytování I, II	0,3
Program COVID-Podpora cestovního ruchu	0,00004
Program COVID-Školy v přírodě	0,0
Výzva Letní kempy 2021	0,0
Komunikační kampaň - provoz linky 1212	0,005
Program COVID - Adventní trhy	0,15
Program COVID 2022 - Sektorová podpora	0,4
Program COVID - Nepokryté náklady - Sektorová podpora	0,6
Celkem	10,1
B. Výdaje v oblasti zdravotnictví a sociálních služeb	leden-září
Nákup vakcín	7,9
Chytrá karanténa 2.0	0,2
Programy pro technologická řešení boje proti COVID-19	0,05
Zvýšené osobní náklady pracovníků ve zdravotnictví a sociálních službách	0,0
Zvýšené provozní náklady v sociálních službách	0,0
Program prevence negativních dopadů psychické a fyzické zátěže pro pracovníky ve zdravotnictví	0,004
Zvýšení platby státu za státního pojištěnce	43,6
Celkem	51,7
A. + B. Celkem	61,8

Zdroj: MF

Tabulka č. 4 Dopady válečného konfliktu na Ukrajině na výdaje státního rozpočtu k 30. září 2022, vč. výdajů státních fondů a příspěvkových organizací, bez výdajů ÚSC (tis. Kč)

Kategorie	Specifikace pomoci	Celkem
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Pomoc do zahraničí	427 647
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Ubytování	2 374 672
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Stravování	59 824
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Sociální dávky	6 991 132
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Zdravotnictví	3 545 943
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Školství	194 776
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Doprava	193 772
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Platy a související	708 727
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Materiální pomoc	3 020
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Služby	285 671
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Ostatní	751 257
Výdaj státního rozpočtu (vč. transferů ÚSC)	Celkem	15 536 442
Výdaj státního rozpočtu (bez transferů ÚSC)	Celkem	13 878 869

Pozn.: neobsahují informace evidované v utajovaném režimu

Zdroj: Údaje předložené správci kapitol

II. Zpráva o řízení státního dluhu

1 Vývoj a stav státního dluhu

1.1 Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2022

Státní dluh se od 1. ledna do 30. září 2022 zvýšil z 2 465,8 mld. Kč na 2 890,4 mld. Kč, tj. o 424,6 mld. Kč, resp. 17,2 %, přičemž vnitřní státní dluh vzrostl o 344,3 mld. Kč a korunová hodnota vnějšího státního dluhu se zvýšila o 80,3 mld. Kč.

Tabulka č. 10: Vývoj státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2022 (mil. Kč)

	Stav 1.1.2022	Výpůjční operace (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy (c)	Změna (a-b+c)	Stav 30.9.2022
STÁTNÍ DLUH CELKEM	2 465 786	1 089 789	663 090	-2 091	424 608	2 890 394
Vnitřní dluh	2 292 062	841 260	496 732	-225	344 303	2 636 365
Státní pokladniční poukázky	33 334	421 706	351 005		70 701	104 035
Státní dluhopisy pro občany	38 868	43 246	329		42 918	81 786
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na domácím trhu	2 219 801	371 401	145 399	-231	225 771	2 445 571
Krátkodobé zápůjčky	0	4 907		3	4 910	4 910
Směnky a nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti	60			3	3	63
Vnější dluh	173 724	248 529	166 358	-1 866	80 305	254 029
Středně- a dlouhodobé dluhopisy vydané na zahraničních trzích	74 086		67 815	-1 048	-68 863	5 223
Přijaté úvěry	83 728		3 043	-751	-3 794	79 934
Krátkodobé zápůjčky	15 910	248 529	95 500	-67	152 962	168 873

Zdroj: MF

Na konci 3. čtvrtletí 2022 nadále zůstává v měnové skladbě státního dluhu dominantní měnou česká koruna s podílem na celkovém státním dluhu dosahujícím více než 90 %. Podíl eura v měnové skladbě se oproti počátku roku 2022 zvýšil na více než 9 %, zatímco podíl ostatních měn je zanedbatelný.

Tabulka č. 11: Měnová skladba státního dluhu

	1.1.2022	mld. Kč	%	30.9.2022	mld. Kč	%
CELKEM	v původní měně	2 465,79	100,00	v původní měně	2 890,39	100,00
CZK	2 303 159 868 793,95	2 303,16	93,40	2 615 114 078 727,73	2 615,11	90,48
EUR	6 311 561 041,56	156,91	6,36	10 671 561 041,56	261,99	9,06
CHF	0,00	0,00	0,00	314 304 368,81	8,07	0,28
JPY	30 000 000 000,00	5,72	0,23	30 000 000 000,00	5,22	0,18

Poznámka: K 30. 9. 2022 byly dluhy ve výši 159 mil. CHF pokryty českou korunou v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny prostřednictvím devizových swapů, které nejsou součástí státních finančních pasiv tvořících státní dluh podle § 36 odst. 8 zákona o rozpočtových pravidlech.

Zdroj: MF

1.2 Emise a splátky dluhových instrumentů a realizace zápůjček

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 probíhala pravidelná emisní činnost státu, a to zejména za účelem financování splátek státního dluhu a průběžného krytí schodku státního rozpočtu, když Ministerstvo financí (dále též „ministerstvo“) prodalo korunové státní dluhopisy se splatností nad jeden rok v celkové jmenovité hodnotě 390 021 mil. Kč.

Celkové výpůjční operace státu v 1. – 3. čtvrtletí 2022 dosáhly 1 089 789 mil. Kč, přičemž výpůjční operace vnitřního dluhu představovaly 841 260 mil. Kč a výpůjční operace vnějšího dluhu pak 248 529 mil. Kč.

Celkové splátky státního dluhu v 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily 663 090 mil. Kč, přičemž splátky vnitřního dluhu činily 496 732 mil. Kč a splátky vnějšího dluhu činily 166 358 mil. Kč.

1.2.1 Státní pokladniční poukázky

V 1. – 3. čtvrtletí 2022 bylo realizováno celkem 29 aukcí státních pokladničních poukázek, a to se splatnostmi 4, 13 a 26 týdnů. Celkové výpůjční operace realizované prostřednictvím emisí státních pokladničních poukázek činily 421 706 mil. Kč, přičemž veškeré tyto operace byly realizovány na primárním trhu. Celková jmenovitá hodnota splátek pak činila 351 005 mil. Kč. Celková jmenovitá hodnota státních pokladničních poukázek v oběhu se tak v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 zvýšila z 33 334 mil. Kč na 104 035 mil. Kč, tedy o 70 701 mil. Kč.

Tabulka č. 12: Přehled aukcí státních pokladničních poukázek v 1. – 3. čtvrtletí 2022

Číslo emise	Datum emise	Datum splatnosti	Prodáno (mil. Kč)	Částka získaná primární aukcí (mil. Kč)	Doba splatnosti (dny)	Výnos (% pa)
839	14.1.2022	11.2.2022	6 810,00	6 790,99	28	3,600
840	21.1.2022	22.7.2022	-	-	182	-
841	28.1.2022	25.2.2022	3 125,00	3 115,31	28	4,000
842	11.2.2022	11.3.2022	9 826,00	9 793,70	28	4,240
843	25.2.2022	25.3.2022	17 923,00	17 864,09	28	4,240
844	11.3.2022	8.4.2022	18 151,00	18 088,11	28	4,470
845	25.3.2022	22.4.2022	19 965,00	19 892,59	28	4,680
846	8.4.2022	6.5.2022	18 617,00	18 547,90	28	4,790
847	22.4.2022	20.5.2022	17 495,00	17 428,85	28	4,880
848	29.4.2022	27.5.2022	6 360,00	6 335,41	28	4,990
849	6.5.2022	3.6.2022	11 175,00	11 130,07	28	5,190
850	13.5.2022	10.6.2022	12 136,00	12 084,40	28	5,490
851	20.5.2022	17.6.2022	34 075,00	33 930,12	28	5,490
852	27.5.2022	24.6.2022	11 447,00	11 398,59	28	5,460
853	3.6.2022	1.7.2022	11 064,00	11 017,04	28	5,480
854	10.6.2022	8.7.2022	12 070,00	12 017,75	28	5,590
855	17.6.2022	15.7.2022	12 007,00	11 952,25	28	5,890
856	24.6.2022	22.7.2022	15 358,00	15 281,34	28	6,450
857	1.7.2022	29.7.2022	9 250,00	9 203,47	28	6,500
858	8.7.2022	7.10.2022	12 136,00	11 935,37	91	6,650
859	15.7.2022	12.8.2022	10 097,00	10 046,21	28	6,500
860	22.7.2022	21.10.2022	13 565,00	13 340,75	91	6,650
861	29.7.2022	26.8.2022	13 155,00	13 088,83	28	6,500
862	12.8.2022	9.9.2022	31 210,00	31 053,01	28	6,500
863	19.8.2022	18.11.2022	14 746,00	14 504,02	91	6,600
864	26.8.2022	23.9.2022	16 355,00	16 272,73	28	6,500
865	9.9.2022	9.12.2022	25 218,00	24 804,18	91	6,600
866	16.9.2022	14.10.2022	15 655,00	15 576,25	28	6,500
867	23.9.2022	23.12.2022	22 715,00	22 342,81	91	6,590
Celkem			421 706,00	418 836,15		

Zdroj: MF

1.2.2 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydávané na domácím trhu

V 1. – 3. čtvrtletí 2022 byly na primárním trhu prodány prostřednictvím 57 aukcí korunové střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 304 100 mil. Kč, z toho 240 478 mil. Kč činily emise fixně úročených státních dluhopisů, 62 197 mil. Kč emise variabilně úročených státních dluhopisů a 1 425 mil. Kč emise státních dluhopisů bez výnosu.

Ministerstvo vydalo na domácím primárním trhu čtyři nové emise fixně úročených korunových střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů se splatností v roce 2026, 2028, 2030 a 2035, a jednu novou emisi variabilně úročených korunových střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů se splatností v roce 2024. Zároveň ministerstvo přistoupilo na základě zájmu ze strany primárních dealerů a dealerů u některých benchmarkových emisí k dalšímu navýšení celkové jmenovité hodnoty v oběhu, mimo jiné i s cílem navýšení likvidnosti těchto dluhopisů na sekundárním trhu a tím posílení jejich atraktivnosti v prostředí zvýšené nejistoty na globálních finančních trzích.

Dále ministerstvo vydalo na domácím trhu novou emisi státního eurodluhopisu podle českého práva se splatností v roce 2024. V aukci konané dne 20. dubna 2022 prodalo státní eurodluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 171 mil. EUR a v aukci konané dne 18. května 2022 pak prodalo státní eurodluhopisy v celkové jmenovité hodnotě 573 mil. EUR.

Tabulka č. 13: Přehled aukcí střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů v 1. – 3. čtvrtletí 2022

Číslo emise a tranše	Datum tranše (emise)	Datum splatnosti	Jmenovitá hodnota tranše (mil. Kč)	Částka získaná primární aukcí ¹ (mil. Kč)	Kupón (%)	Výnos do splatnosti (% pa)	Průměrný spread proti PRIBORU bps
139, 10. tranše	14.1.2022	31.10.2031	4 141,72	4 212,98	VAR	-	-28,517
138, 12. tranše	14.1.2022	23.6.2032	6 971,37	6 106,31	1,75	3,163	-
125, 20. tranše	14.1.2022	24.4.2040	2 305,19	1 738,00	1,50	3,317	-
105, 20. tranše	28.1.2022	23.7.2029	4 000,00	3 868,20	2,75	3,252	-
138, 13. tranše	28.1.2022	23.6.2032	4 063,39	3 571,71	1,75	3,130	-
142, 3. tranše	28.1.2022	30.7.2037	2 410,00	2 055,54	1,95	3,165	-
130, 13. tranše	11.2.2022	29.11.2029	4 475,00	3 595,94	0,05	2,901	-
138, 14. tranše	11.2.2022	23.6.2032	9 720,00	8 732,22	1,75	2,899	-
125, 21. tranše	11.2.2022	24.4.2040	2 000,00	1 552,60	1,50	3,131	-
105, 21. tranše	25.2.2022	23.7.2029	4 201,00	4 129,62	2,75	3,008	-
145, 1. tranše	25.2.2022	30.5.2035	6 105,00	6 444,15	3,50	2,985	-
53, 13. tranše	25.2.2022	26.11.2057	335,00	417,73	4,85	3,609	-
139, 11. tranše	11.3.2022	31.10.2031	5 028,28	5 057,26	VAR	-	-12,169
145, 2. tranše	11.3.2022	30.5.2035	9 260,05	9 210,24	3,50	3,550	-
125, 22. tranše	11.3.2022	24.4.2040	1 274,42	894,13	1,50	3,810	-
89, 23. tranše	25.3.2022	17.9.2025	5 080,00	4 765,45	2,40	4,351	-
138, 15. tranše	25.3.2022	23.6.2032	6 175,30	5 104,48	1,75	3,826	-
145, 3. tranše	25.3.2022	30.5.2035	3 652,30	3 499,31	3,50	3,910	-
89, 24. tranše	8.4.2022	17.9.2025	3 100,00	2 873,65	2,40	4,744	-
139, 12. tranše	8.4.2022	31.10.2031	3 173,61	3 204,91	VAR	-	-15,745
145, 4. tranše	8.4.2022	30.5.2035	1 170,00	1 127,41	3,50	3,856	-
147, 1. tranše	22.4.2022	22.10.2024	13 712,97	13 805,87	VAR	-	-29,738
148, 1. tranše	22.4.2022	26.2.2026	6 879,04	7 124,44	6,00	4,964	-
148, 2. tranše	13.5.2022	26.2.2026	15 004,20	15 290,59	6,00	5,433	-
139, 13. tranše	13.5.2022	31.10.2031	3 999,61	4 016,74	VAR	-	-9,436
147, 2. tranše	27.5.2022	22.10.2024	4 442,96	4 474,99	VAR	-	-46,516
148, 3. tranše	27.5.2022	26.2.2026	14 912,70	15 404,93	6,00	5,015	-
145, 5. tranše	27.5.2022	30.5.2035	4 026,59	3 606,64	3,50	4,578	-
148, 4. tranše	3.6.2022	26.2.2026	11 250,31	11 599,05	6,00	5,069	-
139, 14. tranše	3.6.2022	31.10.2031	4 447,79	4 467,30	VAR	-	-11,172
103, 34. tranše	3.6.2022	13.10.2033	2 858,99	2 197,41	2,00	4,669	-
147, 3. tranše	17.6.2022	22.10.2024	6 386,00	6 427,70	VAR	-	-49,146
148, 5. tranše	17.6.2022	26.2.2026	6 571,00	6 583,98	6,00	5,939	-
145, 6. tranše	17.6.2022	30.5.2035	2 174,00	1 761,73	3,50	5,591	-
148, 6. tranše	15.7.2022	26.2.2026	6 000,00	6 097,51	6,00	5,490	-
139, 15. tranše	15.7.2022	31.10.2031	5 150,91	5 168,49	VAR	-	-13,015
145, 7. tranše	15.7.2022	30.5.2035	2 445,00	2 216,59	3,50	4,465	-
147, 4. tranše	29.7.2022	22.10.2024	3 198,69	3 217,66	VAR	-	-50,499
148, 7. tranše	29.7.2022	26.2.2026	12 452,39	12 605,77	6,00	5,607	-
149, 1. tranše	12.8.2022	12.12.2028	7 497,78	8 052,22	5,50	4,140	-
150, 1. tranše	12.8.2022	30.9.2030	5 644,58	6 051,54	5,00	3,945	-
139, 16. tranše	12.8.2022	31.10.2031	4 377,87	4 396,14	VAR	-	-12,178
135, 7. tranše	26.8.2022	12.12.2024	1 425,00	1 260,58	0,00	5,486	-
149, 2. tranše	26.8.2022	12.12.2028	5 470,00	5 721,40	5,50	4,631	-
150, 2. tranše	26.8.2022	30.9.2030	6 000,00	6 205,92	5,00	4,482	-
149, 3. tranše	2.9.2022	12.12.2028	2 274,56	2 340,66	5,50	4,938	-
150, 3. tranše	2.9.2022	30.9.2030	6 010,00	6 101,41	5,00	4,765	-
145, 8. tranše	2.9.2022	30.5.2035	2 073,21	1 852,19	3,50	4,621	-
148, 8. tranše	9.9.2022	26.2.2026	8 008,39	8 167,90	6,00	5,350	-
150, 4. tranše	9.9.2022	30.9.2030	7 534,70	7 641,77	5,00	4,780	-
138, 16. tranše	9.9.2022	23.6.2032	2 105,90	1 641,70	1,75	4,596	-
149, 4. tranše	16.9.2022	12.12.2028	6 280,00	6 521,85	5,50	4,760	-
150, 5. tranše	16.9.2022	30.9.2030	6 694,90	6 876,86	5,00	4,584	-
139, 17. tranše	16.9.2022	31.10.2031	4 136,58	4 151,14	VAR	-	-8,731
149, 5. tranše	23.9.2022	12.12.2028	7 100,00	7 302,44	5,50	4,943	-
150, 6. tranše	23.9.2022	30.9.2030	6 000,00	6 089,20	5,00	4,768	-
145, 9. tranše	23.9.2022	30.5.2035	911,70	811,71	3,50	4,660	-
Celkem			304 099,95	299 415,86			
			(mil. EUR)	(mil. EUR)	(%)	(% pa)	bps
146, 1. tranše	22.4.2022	24.4.2024	170,50	168,38	0,00	0,626	-
146, 2. tranše	20.5.2022	24.4.2024	572,70	564,39	0,00	0,760	-
Celkem			743,20	732,77			

¹ Bez alikvotních úrokových výnosů.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 bylo na sekundárním trhu uskutečněno 133 přímých prodejů korunových střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu ministerstva v celkové jmenovité hodnotě 42 675 mil. Kč. Dále bylo uskutečněno 5 přímých prodejů státního eurodluhopisu podle českého práva v celkové jmenovité hodnotě 257 mil. EUR.

Řádné splátky střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu v 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily 145 399 mil. Kč, přičemž byly dány splátkou jistiny 102. emise státních dluhopisů vydané v roce 2017 a splacené při své splatnosti dne 24. února 2022 v celkové jmenovité hodnotě 5 846 mil. Kč, splátkou jistiny 126. emise státních dluhopisů vydané v roce 2020 a splacené při své splatnosti dne 19. dubna 2022 v celkové jmenovité hodnotě 69 037 mil. Kč a splátkou jistiny 52. emise státních dluhopisů vydané v roce 2007 a splacené při své splatnosti dne 12. září 2022 v celkové jmenovité hodnotě 70 516 mil. Kč.

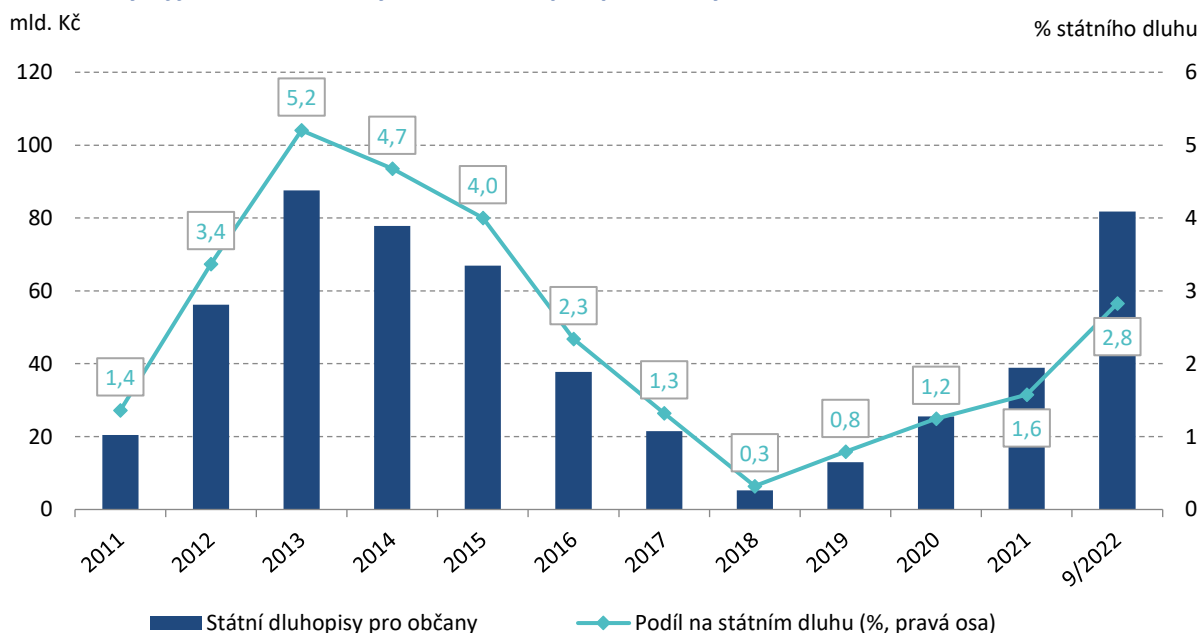
Celková jmenovitá hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu v oběhu se zvýšila z 2 219 801 mil. Kč na počátku roku 2022 o 225 771 mil. Kč na 2 445 571 mil. Kč na konci 3. čtvrtletí 2022.

1.2.3 Státní dluhopisy pro občany

Jako výsledek prozatím posledního uskutečněného 13. upisovacího období byly dne 3. ledna 2022 vydány Dluhopisy Republiky v celkové jmenovité hodnotě 41,1 mld. Kč, přičemž se jednalo o rekordní poptávku, která překonala nejen celkovou jmenovitou hodnotu doposud prodaného Dluhopisu Republiky, ale představovala také nejvyšší poptávku v historii všech doposud uskutečněných úpisů státních dluhopisů určených primárně pro občany, které se konaly od roku 2011.

V souvislosti s touto emisí a předpokladem dosažení druhého nejvyššího stavu jmenovité hodnoty těchto státních dluhopisů v oběhu na konci roku 2022 bylo přistoupeno k odložení zahájení dalšího upisovacího období, jelikož cílem není maximalizovat prodeje těchto státních dluhopisů bez ohledu na ostatní faktory emisní činnosti státu a zároveň je nezbytné ponechat dostatečný prostor pro refinancování korunových splátek státního dluhu na domácím dluhopisovém trhu také prostřednictvím ostatních dostupných nástrojů.

Graf č. 22: Vývoj jmenovité hodnoty státních dluhopisů pro občany v oběhu

Zdroj: MF

Na počátku roku 2022 činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany v oběhu 38 868 mil. Kč. Dne 3. ledna 2022 došlo k vydání emise reinvestičního Dluhopisu Republiky v celkové jmenovité hodnotě 113 mil. Kč a emise proti-inflačního Dluhopisu Republiky v celkové jmenovité hodnotě 41 019 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 došlo rovněž k vydání sedmnácti tranší dluhopisů určených pro občany ve

formě reinvestice výnosů v celkové jmenovité hodnotě 2 115 mil. Kč. Celkem tak byly vydány státní dluhopisy určené pro občany ve jmenovité hodnotě 43 246 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 dále došlo ke splacení dluhopisů pro občany před datem splatnosti na základě uplatnění práva držitelů v celkové jmenovité hodnotě 329 mil. Kč. Na konci 3. čtvrtletí 2022 tak činila jmenovitá hodnota státních dluhopisů určených pro občany celkem 81 786 mil. Kč, tj. 2,8 % celkového státního dluhu.

1.2.4 Střednědobé a dlouhodobé státní dluhopisy vydané na zahraničních trzích

Na počátku roku 2022 činila korunová hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v oběhu 74 086 mil. Kč. Dne 24. května 2022 byla splacena 6. emise 10letých státních dluhopisů denominovaná v euro z roku 2012 v celkové jmenovité hodnotě 2,75 mld. EUR, jejíž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 67 815 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 došlo ke snížení korunové hodnoty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v důsledku kurzových rozdílů o 1 048 mil. Kč. Na konci 3. čtvrtletí 2022 tak korunová hodnota střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v oběhu dosáhla hodnoty 5 223 mil. Kč.

1.2.5 Státní dluhopisy celkem

Celková jmenovitá hodnota státních dluhopisů v oběhu vzrostla v 1. – 3. čtvrtletí 2022 o 270 526 mil. Kč z 2 366 088 mil. Kč na 2 636 615 mil. Kč.

Podíl státních pokladničních poukázek na celkovém státním dluhu na počátku roku 2022 činil 1,4 %, zatímco na konci 3. čtvrtletí 2022 se zvýšil na 3,6 %. Podíl ostatních státních dluhopisů se přitom snížil z 94,6 % k 1. lednu 2022 na 87,6 % k 30. září 2022.

1.2.6 Přijaté úvěry

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 nedošlo k přijetí žádné nové tranše úvěrů od mezinárodních institucí.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 se uskutečnily splátky úvěrů od Evropské investiční banky v celkové výši 3 043 mil. Kč, v tom 1 500 mil. Kč představovala řádná splátka druhé tranše úvěru na výstavbu dálnice D8 – B, 1 056 mil. Kč řádná splátka sedmé tranše úvěru na odstraňování povodňových škod z roku 2002, 183 mil. Kč dílčí splátky úvěru na dálniční obchvat Plzně, 154 mil. Kč dílčí splátky úvěru pro Masarykovu univerzitu, 62 mil. Kč dílčí splátky úvěru na prevenci povodní, 67 mil. Kč dílčí splátky úvěru na odstraňování povodňových škod z roku 2002 a 22 mil. Kč dílčí splátky úvěru na výstavbu Pražského okruhu část A.

V důsledku kurzových rozdílů pak došlo ke snížení korunové hodnoty úvěrů přijatých od Evropské investiční banky o 38 mil. Kč a celkem se tak korunová hodnota těchto úvěrů v 1. – 3. čtvrtletí 2022 snížila z 26 550 mil. Kč na 23 469 mil. Kč.

Na počátku roku 2022 dosahovala korunová hodnota úvěru od Rozvojové banky Rady Evropy určeného na financování výdajů spojených s pandemií koronaviru SARS-CoV-2 výše 7 458 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke snížení korunové hodnoty tohoto úvěru o 93 mil. Kč a na konci 3. čtvrtletí 2022 tak činila tato hodnota 7 365 mil. Kč.

Na počátku roku 2022 činila korunová hodnota zápůjček z titulu finanční pomoci z nástroje na podporu zmírnění rizik nezaměstnanosti v mimořádné situaci v důsledku rozšíření onemocnění COVID-19 (tzv. „SURE“) 49 720 mil. Kč. V důsledku kurzových rozdílů došlo ke snížení korunové hodnoty těchto zápůjček od Evropské unie o 620 mil. Kč a na konci 3. čtvrtletí 2022 tak činila tato hodnota 49 100 mil. Kč.

Korunová hodnota všech přijatých úvěrů tak ke konci 3. čtvrtletí 2022 činila 79 934 mil. Kč.

1.2.7 Krátkodobé zápůjčky a repo operace, devizové swapy a státem vystavené směnky

K datu 20. února 2015 v souvislosti s nabytím účinnosti změny zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtových pravidel) byly do evidence státního dluhu zařazeny rovněž dluhy ze státem vystavených smének, jejichž stav ke konci 3. čtvrtletí 2022 činil 7 mil. Kč.

Na počátku roku 2022 činila korunová hodnota zápůjček v podobě depozitních operací denominovaných v cizích měnách 15 910 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 byly od zahraničních protistran přijaty zápůjčky

ve formě depozitních operací ve výši 9 145 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu přijetí činil 225 262 mil. Kč, a rovněž zápůjčky ve formě depozitních operací ve výši 948 mil. CHF, jejichž korunový ekvivalent k datu přijetí činil 23 267 mil. Kč, tj. celkem byly přijaty tyto zápůjčky v korunové hodnotě 248 529 mil. Kč. Od domácích protistran pak byly přijaty zápůjčky ve formě depo operací ve výši 200 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu přijetí činil 4 907 mil. Kč. Celkem tak byly v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 přijaty zápůjčky denominované v cizích měnách v korunovém ekvivalentu 253 436 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 byly splaceny zápůjčky přijaté od zahraničních protistran ve formě depozitních operací ve výši 3 235 mil. EUR, jejichž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 79 498 mil. Kč, a rovněž zápůjčky ve formě depozitních operací ve výši 633 mil. CHF, jejichž korunový ekvivalent k datu splatnosti činil 16 002 mil. Kč, tj. celkem byly splaceny tyto zápůjčky v korunové hodnotě 95 500 mil. Kč.

Výše uvedené krátkodobé zápůjčky splatné v 1. – 3. čtvrtletí 2022 byly realizovány převážně při záporných úrokových sazbách, čímž bylo dosaženo dodatečných příjmů státního rozpočtu, resp. snížení výdajů na obsluhu státního dluhu. Celková korunová hodnota zápůjček denominovaných v cizích měnách na konci 3. čtvrtletí 2022 činila 173 783 mil. Kč, z čehož 168 873 mil. Kč bylo přijato od zahraničních protistran a 4 910 mil. Kč od domácích protistran.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 byly v rámci řízení disponibilní likvidity státní pokladny realizovány devizové swapy k pokrytí frankových dluhů v celkové výši 473 mil. CHF. Jejich celková hodnota se v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 snížila o 315 mil. CHF a na jeho konci činila 159 mil. CHF, resp. 4 084 mil. Kč v korunovém vyjádření.

1.2.8 Nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti

K datu 1. ledna 2022 v souvislosti s nabytím účinnosti změny zákona č. 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) byly do vykazování státního dluhu České republiky v národní metodice zařazeny rovněž dluhy státu odpovídající původní výši jmenovité hodnoty dříve vydaných státních dluhopisů po datu jejich splatnosti nebo po datu, ke kterému vlastník státních dluhopisů požádal o jejich splacení před stanoveným datem splatnosti v souladu s příslušnými emisními podmínkami a způsobem těmito emisními podmínkám odpovídajícím, a to maximálně po dobu, než dojde k promlčení práva spojeného s dluhopisy ve lhůtě stanovené zvláštními právními předpisy platnými v době, kdy mohlo být právo uplatněno poprvé.

Na počátku roku 2022 dosahovaly nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů po datu splatnosti celkové výše 58 mil. Kč. V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 se stav těchto jmenovitých hodnot snížil o 3 mil. Kč a na 55 mil. Kč.

1.3 Vývoj na finančních trzích a ratingové hodnocení České republiky

V průběhu 1. pololetí 2022 docházelo na domácím trhu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů k postupnému nárůstu výnosů státních dluhopisů po celé délce výnosové křivky, a to v důsledku tržní nejistoty vyvolané vývojem situace na Ukrajině a jejím dopadům na domácí a zahraniční finanční trhy, ale také v důsledku pokračující výrazně restriktivní měnové politiky České národní banky v podobě zvyšování základních měnově-politických sazeb, když v průběhu 1. pololetí 2022 zvýšila čtyřikrát svou dvoutýdenní repo sazbu, a to na začátku února o 75 bazických bodů na 4,50 % p. a., dále na konci března s účinností od 1. dubna 2022 o dalších 50 bazických bodů na 5,00 % p. a., dále na začátku května o dalších 75 bazických bodů na 5,75 % p. a. a naposledy na konci června o dalších 125 bazických bodů na 7,00 % p. a. V průběhu 3. čtvrtletí 2022 došlo ke stabilizaci základních měnově-politických sazeb České národní banky, přičemž výnosy státních dluhopisů zůstaly pod svými letošními maximy z června toho roku.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 zaznamenávala výnosová křivka státních dluhopisů stále inverzní tvar, když výnosy státních dluhopisů s kratší dobou do splatnosti dosahovaly vyšších hodnot než výnosy dluhopisů s delší dobou do splatnosti. Na konci září 2022 dosahoval výnos 3letého státního dluhopisu hodnoty 5,6 % p. a., 5letého 5,4 % p. a. a 10letého dluhopisu 5,2 % p. a. Z dlouhodobého hlediska se ale nominální výnosy státních dluhopisů vzhledem k vývoji inflace v reálném vyjádření pohybují stále v záporných hodnotách.

Graf č. 23: Vývoj výnosů státních dluhopisů a měnově-politické sazby ČNB

Zdroj: MTS, MF

Česká republika má přiděleno nejvyšší celkové ratingové hodnocení ze všech zemí střední a východní Evropy a několik let se již pohybuje také nad průměrným ratingovým hodnocením členských zemí eurozóny. Dlouhodobě patří mezi spolehlivé emitenty státních dluhopisů, což potvrzují vysoká ratingová hodnocení všech hlavních ratingových agentur s mezinárodní působností.

V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 došlo k potvrzení stávajícího ratingového hodnocení při zachování stabilního výhledu ze strany ratingové agentury S&P Global Ratings, JCR a ACRA. Dále v květnu agentura Fitch Ratings potvrdila stávajícího ratingového hodnocení na úrovni AA-, avšak zrevidovala výhled ze stabilního na negativní v důsledku nejistot vyplývajících z aktuálního vývoje situace na Ukrajině a jejich dopadů na tuzemskou ekonomiku i s ohledem na vysokou závislost České republiky na ruských energetických zdrojích, a to zejména na zemním plynu. V červenci agentura Scope Ratings a poté v srpnu agentura Moody's rovněž potvrdily svá stávající úvěrová hodnocení, přičemž změnila výhled ze stabilního na negativní. Do zhoršeného výhledu se podle agentur promítá zejména zvýšené riziko vzniku výpadků v dodávkách plynu z Ruska, což by mohlo způsobit recesi s negativními dopady pro hospodářský růst.

Tabulka č. 14: Ratingové hodnocení České republiky

Ratingová agentura	Domácí dlouhodobé závazky	Výhled	Zahraniční dlouhodobé závazky	Výhled	Udělen/potvrzen
Moody's	Aa3	Negativní	Aa3	Negativní	5.8.2022
S&P Global Ratings	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	29.4.2022
Fitch Ratings	AA-	Negativní	AA-	Negativní	6.5.2022
JCR	AA	Stabilní	AA-	Stabilní	14.4.2022
R&I	AA-	Stabilní	AA-	Stabilní	2.8.2021
Scope Ratings	AA	Negativní	AA	Negativní	8.7.2022
ACRA	AA	Stabilní	AA	Stabilní	24.2.2022

Zdroj: Moody's, S&P Global Ratings, Fitch Ratings, JCR, R&I, Scope Ratings, ACRA

2 Příjmy a výdaje kapitoly Státní dluh

Dne 20. února 2015 nabyl účinnosti zákon č. 25/2015 Sb., kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů. V rámci změny rozpočtových pravidel došlo k doplnění odstavce 8 do paragrafu 34. V důsledku této změny ministerstvo počínaje rokem 2016 realizuje vzájemný zápočet rozpočtových příjmů a výdajů kapitoly 396 – Státní dluh (dále též „kapitoly“), které vzniknou v důsledku finančních operací spojených s řízením likvidity státní pokladny nebo s řízením státního dluhu uskutečněných v průběhu určitého období v rámci rozpočtového roku¹³.

V 1. – 3. čtvrtletí 2022 bylo vypořádání úrokových příjmových a výdajových toků se státním rozpočtem, tj. převody mezi vypořádacím a rozpočtovým účtem kapitoly, realizováno s měsíční periodicitou. Jelikož v každém měsíci 1. – 3. čtvrtletí 2022 úrokové výdajové toky převýšily úrokové příjmové toky, tj. celková bilance příjmových a výdajových toků byla záporná, byly v těchto měsících výsledkem vzájemného zápočtu úrokových příjmů a výdajů vždy výdaje a kapitola tak vykázala výhradně úrokové výdaje.

Celkové rozpočtované i skutečné příjmy v 1. – 3. čtvrtletí 2022 byly nulové, stejně jako v 1. – 3. čtvrtletí 2021.

Výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily 32 168 mil. Kč, což je 70,0 % rozpočtu po změnách a 64,4 % schváleného rozpočtu¹⁴. Tyto výdaje byly dány převážně úrokovými výdaji ve výši 32 009 mil. Kč, což je 70,6 % rozpočtu po změnách, poplatky spojené s obsluhou státního dluhu (dále též „poplatky“) činily 159 mil. Kč, což je 26,5 % rozpočtu po změnách.

Z celkových úrokových výdajů ve výši 32 009 mil. Kč činí úrokové výdaje na vnitřní dluh 28 231 mil. Kč a úrokové výdaje na vnější dluh 3 689 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazující úrok majitelům vybraných účtů státní pokladny snižené o saldo úroků ze zůstatků na platebních účtech ministerstva pak činí 88 mil. Kč.

V 1. – 3. čtvrtletí 2021 činily výdaje kapitoly 34 590 mil. Kč, přičemž úrokové výdaje činily 34 396 mil. Kč a poplatky 195 mil. Kč. Výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2022 tak byly o 2 422 mil. Kč nižší než celkové výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2021. Úrokové výdaje byly přitom v 1. – 3. čtvrtletí 2022 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2021 nižší o 2 387 mil. Kč, zatímco poplatky byly meziročně nižší o 35 mil. Kč.

Tabulka č. 15: Výdaje kapitoly Státní dluh (mil. Kč)

Ukazatel	Skutečnost 1. - 3. čtvrtletí 2021	Rozpočet 2022		Skutečnost 1. - 3. čtvrtletí 2022	%	Index 2022/2021
		Schválený	Po změnách			
1	2	3	4	5	6 = 5 : 4	7 = 5 : 2
Výdaje kapitoly celkem	34 590	49 967	45 967	32 168	70,0	93,0
1. Úrokové výdaje celkem	34 396	49 367	45 367	32 009	70,6	93,1
na vnitřní dluh	30 262	44 817	40 817	28 231	69,2	93,3
na instrumenty peněžního trhu	-878	1 000	-3 000	-11 953	398,4	1 360,9
na státní dluhopisy pro občany	407	2 250	2 250	2 343	104,1	575,2
na středně- a dlouhodobé dluhopisy	30 733	41 567	41 567	37 841	91,0	123,1
na vnější dluh	4 025	4 300	4 300	3 689	85,8	91,6
na středně- a dlouhodobé dluhopisy	4 395	3 500	3 500	3 119	89,1	71,0
na přijaté zápůjčky a úvěry	-370	800	800	570	71,3	-154,1
platební účty	109	250	250	88	35,4	81,5
2. Poplatky	195	600	600	159	26,5	81,8

Zdroj: MF

Vzhledem k nulovým příjmům kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2022 jsou celkové i úrokové výdaje kapitoly rovny čistým celkovým, resp. čistým úrokovým výdajům. Čisté úrokové výdaje vnitřního dluhu jsou složeny z čistých

¹³ V průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 byl realizován vzájemný zápočet úrokových příjmů a výdajů kapitoly. V rámci poplatků k vzájemnému zápočtu nedochází.

¹⁴ Zákon č. 57/2022 o státním rozpočtu České republiky na rok 2022 byl schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR dne 10. 3. 2022. Před tím, než tento zákon vstoupil v účinnost, byly realizovány výdaje kapitoly 396 – Státní dluh v režimu rozpočtového provizoria.

úrokových výdajů instrumentů peněžního trhu, z čistých úrokových výdajů státních dluhopisů pro občany a z čistých úrokových výdajů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu.

V 1. – 3. čtvrtletí 2022 čisté úrokové výdaje na vnitřní dluh činily 28 231 mil. Kč oproti 30 262 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2021. Meziročně tak byly tyto výdaje nižší o 2 031 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu se meziročně zvýšily z 30 733 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2021 na 37 841 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2022, tj. o 7 108 mil. Kč, resp. 23,1 %. Tyto výdaje byly určeny především výplatami výnosů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu v celkové výši 32 923 mil. Kč¹⁵, dále diskonty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu ve výši 9 962 mil. Kč a rovněž čistými výdajovými toky spojenými s přímými prodeji střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu ministerstva ve výši 2 305 mil. Kč, snižovány byly naopak příjmovými toky spojenými s emisemi střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů na primárním trhu, kdy prémie činily 5 021 mil. Kč a alikvotní úrokové výnosy 2 328 mil. Kč.

Meziroční růst čistých úrokových výdajů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu byl dán především významně nižšími příjmovými toky spojenými s premiemi z těchto emisí na primárním trhu o 4 192 mil. Kč, a to zejména v důsledku růstu výnosů státních dluhopisů vydávaných v 1. – 3. čtvrtletí 2022 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2021, dále růstem výplat výnosů střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na domácím trhu o 3 590 mil. Kč v důsledku růstu stavu vydaných dluhopisů a výrazného zvýšení úrokových sazeb, též růstem čistých výdajů spojených s přímými prodeji střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů z majetkového účtu ministerstva o 2 644 mil. Kč, rovněž zvýšením výdajů na diskonty střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na primárním trhu o 148 mil. Kč a konečně poklesem čistých příjmů ze zpětných odkupů státních dluhopisů o 51 mil. Kč. Naopak v 1. – 3. čtvrtletí 2022 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2021 došlo k poklesu čistých výdajů na výměnné operace státních dluhopisů o 2 740 mil. Kč a k růstu příjmových toků spojených s alikvotními úrokovými výnosy o 776 mil. Kč.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily 11 953 mil. Kč, přičemž byly dány zejména přijatými úroky z operací řízení korunové likvidity státní pokladny (reverzních repo operací s kolaterálem v podobě poukázek ČNB, SPP a SDD a depozitních operací) ve výši 15 134 mil. Kč, příjmy z úroků z přijatých zápůjček v podobě depozitních operací denominovaných v cizích měnách ve výši 46 mil. Kč a rovněž prostředky přijatými z titulu zápůjčních facilit státních dluhopisů ve formě kolateralizovaných zápůjček ve výši 3 mil. Kč.

Čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu v 1. – 3. čtvrtletí 2022 byly naopak snižovány výdajovými toky spojenými s diskonty emisí státních pokladničních poukázek ve výši 2 870 mil. Kč a rovněž úrokovými výdaji z titulu devizových swapových operací souvisejících s cizoměnovým zdrojem financování ve výši 360 mil. Kč.

Oproti 1. – 3. čtvrtletí 2021, kdy čisté úrokové příjmy instrumentů peněžního trhu činily 878 mil. Kč, tak tyto vzrostly o 11 075 mil. Kč. Tento růst byl dán především výrazným růstem čistých úroků z operací řízení korunové likvidity státní pokladny o 14 255 mil. Kč zejména v důsledku výrazného zvýšení základních úrokových sazeb ČNB v průběhu roku 2021 a 1. pololetí 2022 z 0,25 % p. a. až na 7,00 % p. a. Naopak ke snížení čistých příjmů přispěl růst výdajů na diskonty státních pokladničních poukázek v 1. – 3. čtvrtletí 2022 oproti 1. – 3. čtvrtletí 2021 o 2 824 mil. Kč v důsledku meziročního růstu průměrných výnosů do splatnosti a vyšší celkové jmenovité hodnoty vydaných státních pokladničních poukázek a rovněž růst čistých úrokových výdajů na devizové swapy o 388 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany dosáhly v 1. – 3. čtvrtletí 2022 výše 2 343 mil. Kč, přičemž byly dány zejména reinvesticemi výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 2 326 mil. Kč, dále výplatami výnosů státních dluhopisů pro občany ve výši 160 tis. Kč a výplatami poměrného výnosu při splacení těchto dluhopisů před stanovenou dobou splatnosti na základě uplatnění práva držitelů ve výši 16 mil. Kč. Čisté úrokové výdaje na státní dluhopisy pro občany se tak oproti 1. – 3. čtvrtletí 2021 meziročně zvýšily

¹⁵ Po zahrnutí vlivu retrocese úroků z dluhopisů prodaných EIB ve výši cca 32 mil. Kč.

o 1 935 mil. Kč především v důsledku skutečnosti, že v 1. – 3. čtvrtletí 2022 se do rozpočtových výdajů postupně zvyšuje dopad emisí Dluhopisů Republiky vydávaných v předchozích letech a také z důvodu růstu výnosů protiinflačních Dluhopisů Republiky v souvislosti s akcelerací inflace.

Čisté úrokové výdaje na vnější dluh v 1. – 3. čtvrtletí 2022 byly dány čistými úrokovými výdaji střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích a čistými úrokovými výdaji na přijaté zápůjčky a úvěry. V 1. – 3. čtvrtletí 2022 tyto výdaje činily 3 689 mil. Kč oproti 4 025 mil. Kč v 1. – 3. čtvrtletí 2021 a poklesly tak meziročně o 336 mil. Kč.

Čisté úrokové výdaje z titulu střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů vydaných na zahraničních trzích v 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily celkem 3 119 mil. Kč, včetně vlivu zajišťovacích derivátových operací. Vzhledem k tomu, že v 1. – 3. čtvrtletí 2021 dosáhly tyto výdaje celkem 4 395 mil. Kč, došlo k jejich meziročnímu poklesu o 1 276 mil. Kč, tj. o 29,0 % především v důsledku splátky 5. emise státních dluhopisů denominované euro v roce 2021.

Čisté úrokové výdaje z přijatých zápůjček a úvěrů dosáhly v 1. – 3. čtvrtletí 2022 výše 570 mil. Kč, zatímco v 1. – 3. čtvrtletí 2021 činily -370 mil. Kč, tj. vzrostly meziročně o 940 mil. Kč. Tyto výdaje byly dány především úrokovými výdaji spojenými s úvěry přijatými od Evropské investiční banky, které v 1. – 3. čtvrtletí 2022 činily 509 mil. Kč, přičemž se meziročně zvýšily o 351 mil. Kč v důsledku výrazného růstu úrokových sazeb. Úrokový výdaj spojený s 1. tranší finanční pomoci v rámci evropského nástroje SURE pak činil 61 mil. Kč.

Součástí úrokových výdajů kapitoly bylo v 1. – 3. čtvrtletí 2022 také peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 13 a 15 až 17 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla) ve výši 89 mil. Kč. V 1. – 3. čtvrtletí 2022 došlo rovněž k převodu úroků ze zůstatku na korunovém souhrnném účtu státní pokladny v ČNB do rozpočtu kapitoly v celkové výši 697 tis. Kč.

Z hlediska rozpočtové skladby byla převážná část úrokových výdajů ve výši 31 075 204 tis. Kč zaznamenána na položce 5141 – Úroky vlastní, další část ve výši 192 821 tis. Kč na položce 5146 – Úrokové výdaje na finanční deriváty k vlastním dluhopisům, další část ve výši 651 589 tis. Kč na položce 5147 – Úrokové výdaje na finanční deriváty kromě výdajů na deriváty k vlastním dluhopisům a poslední část ve výši 89 170 tis. Kč na položce 5811 – Výdaje na náhrady za nezpůsobenou újmu. Z poplatků byla rozhodující část ve výši 158 488 tis. Kč zaznamenána na položce 5144 – Úplaty dluhové služby, zatímco 743 tis. Kč na položce 5362 – Platby daní státnímu rozpočtu.

Zatímco celkové čisté výdaje kapitoly v 1. – 3. čtvrtletí 2022 dosáhly 32 168 mil. Kč, v 1. – 3. čtvrtletí 2021 celkové čisté výdaje činily 34 590 mil. Kč. Meziročně se tak čisté výdaje kapitoly vzrostly o 2 422 mil. Kč.

V kapitole 396 – Státní dluh bylo v průběhu 1. – 3. čtvrtletí 2022 realizováno jedno rozpočtové opatření, které snížilo výdajový specifický ukazatel Obsluha státního dluhu, o 4 000 000 000 Kč, konkrétně výdajový okruh Úroky státního dluhu. V důsledku tohoto rozpočtového opatření byl schválený rozpočet výdajů kapitoly 396 – Státní dluh snížen ze 49 966 880 286 Kč na 45 966 880 286 Kč.

3 Řízení likvidity státní pokladny v 1. – 3. čtvrtletí roku 2022

V rámci řízení likvidity korunové státní pokladny byly v 1. – 3. čtvrtletí 2022 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek České národní banky v celkové jmenovité hodnotě 9 970 486 mil. Kč, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 9 622 836 mil. Kč. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 5,3 % p. a. V rámci řízení likvidity eurové státní pokladny byly v 1. – 3. čtvrtletí 2022 provedeny krátkodobé investice s použitím kolaterálu poukázek České národní banky a střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů České republiky v celkové jmenovité hodnotě 2 750 mil. EUR, splátky přitom dosáhly celkové jmenovité hodnoty 900 mil. EUR. V rámci těchto operací byla dosažena průměrná úroková sazba 0,6 % p. a. Celkový čistý příjem z operací s použitím kolaterálu poukázek České národní banky činil 15 131,6 mil. Kč.

Celkový příjem v 1. – 3. čtvrtletí 2022 ze zápůjček poskytnutých v souladu s § 35 odst. 5 zákona o rozpočtových pravidlech majitelům účtů podle § 3 písm. h) zákona o rozpočtových pravidlech, činil 2,2 mil. Kč. Peněžní plnění nahrazující úrok majitelům účtů podle § 3 písm. h) bodů 11 až 13 a 15 až 17 zákona o rozpočtových pravidlech činilo v 1. – 3. čtvrtletí 2022 celkem 89,2 mil. Kč. Úročením zůstatku běžného účtu bylo dosaženo příjmu 0,7 mil. Kč. Celkové čisté výdaje z těchto operací činily 86,2 mil. Kč.

K 30. září 2022 byly na majetkových účtech ministerstva evidovány poukázky České národní banky v celkové jmenovité hodnotě 435 701 mil. Kč, které představovaly hodnotu kolaterálu aktivních investičních operací a státní pokladniční poukázky v celkové jmenovité hodnotě 100 000 mil. Kč určené jako kolaterál výpůjčních repo operací pro případ posilování likvidity státní pokladny.

Tabulka č. 16: Porovnání čistých příjmů státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem v 1. – 3. čtvrtletí 2021 a 1. – 3. čtvrtletí 2022 (mil. Kč)

Čisté příjmy	1. - 3. čtvrtletí 2021	1. - 3. čtvrtletí 2022	Index 2022/2021
z REPO operací	851	15 132	1 778,1
z DEPO operací	-80	-86	107,8
z devizových swapů	28	-360	-1 286,2
ze záůjčníců facilit	10	3	32,6
Celkem čisté příjmy dosažené při řízení likvidity státní pokladny a státního dluhu	809	14 688	1 815,6
Emisní činnost a výpůjční operace v cizí měně se záporným výnosem ¹	698	46	6,6
Celkem čisté příjmy státního rozpočtu z operací v rámci řízení likvidity státní pokladny a výpůjčních operací se záporným výnosem	1 507	14 734	977,7

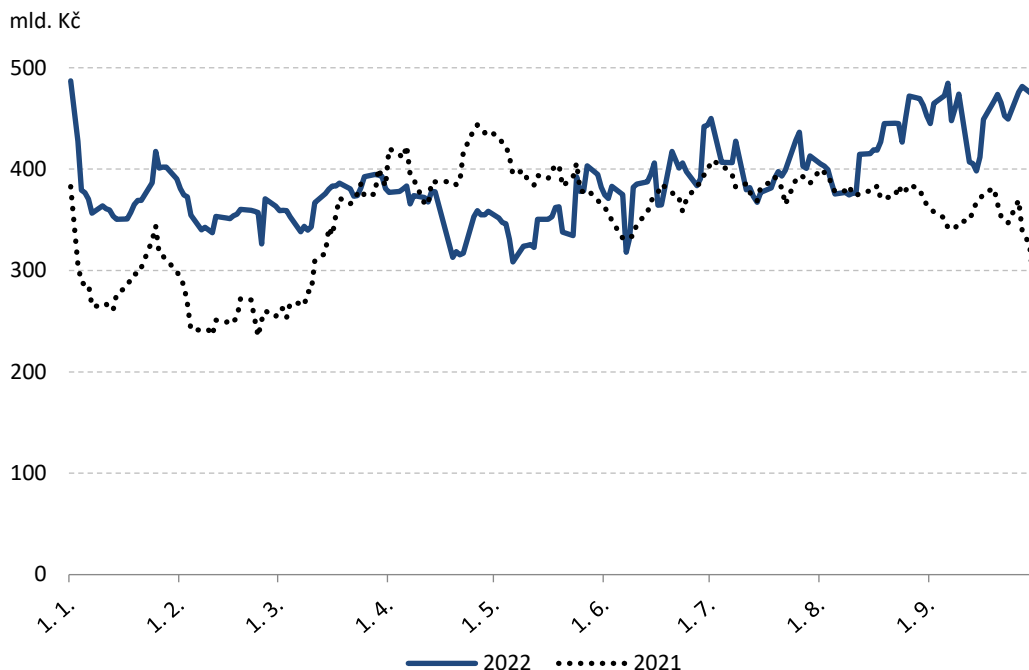
¹ Se zohledněním budoucích výdajů v podobě výplat kupónů do splatnosti těchto dluhopisů, pokud nebyly bez výnosu.

Zdroj: MF

Zatímco v 1. – 3. čtvrtletí 2022 dosáhly celkové čisté úrokové příjmy 14 688 mil. Kč, ve stejném období roku 2021 příjmy dosáhly 809 mil. Kč. Investováním peněžních prostředků státní pokladny bylo dosaženo v 1. – 3. čtvrtletí 2022 o 13 879 mil. Kč vyšších příjmů než ve stejném období roku 2021. Ministerstvo v 1. – 3. čtvrtletí 2022 dosáhlo vyššího výnosu z operací v rámci řízení likvidity korunové státní pokladny oproti stejnému období roku 2021 zejména z důvodu zvyšování základních úrokových sazeb České národní banky.

Tak jako v každém roce je stav státní pokladny nejvíce ovlivněn vývojem salda státního rozpočtu, emisní činností, splátkami střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů a příjmy od Evropské komise.

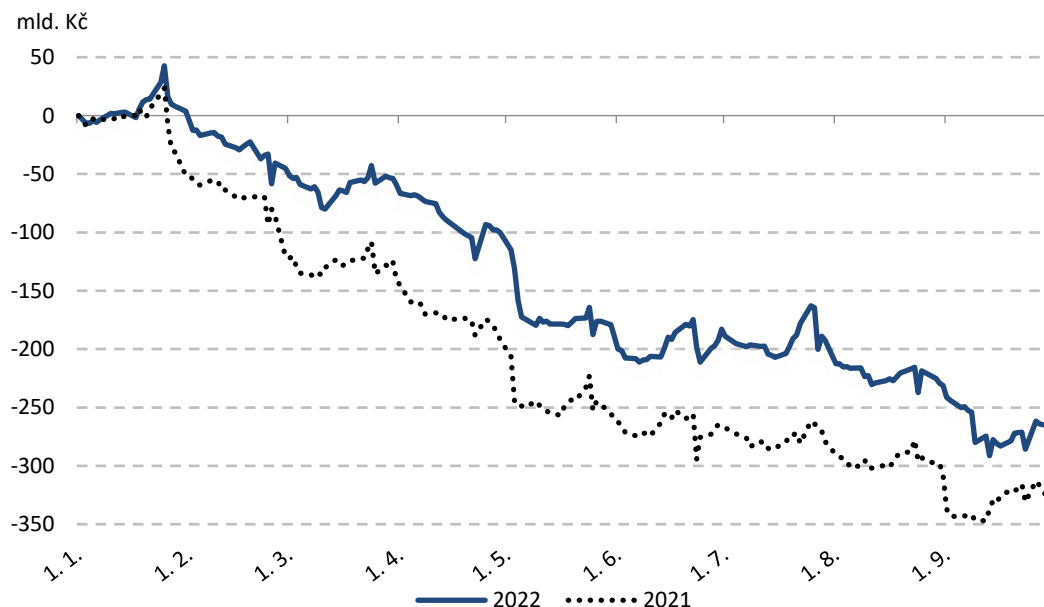
Graf č. 24: Státní pokladna za 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 a 2022 (mld. Kč)

Zdroj: ČNB a MF

Hospodaření státního rozpočtu za 1. – 3. čtvrtletí 2022 skončilo schodkem ve výši 270,9 mld. Kč a ve srovnání s 1. – 3. čtvrtletím 2021 se vyvíjelo příznivěji z důvodu vyšších příjmů státního rozpočtu. Za meziročním zlepšením stály na výdajové straně především menší restrikce související s průběhem letošní a loňské epidemie a tomu odpovídající kompenzace na počátku roku a specifika rozpočtového provizoria omezující výdaje státu dvanáctinou loňského rozpočtu v průběhu 1. čtvrtletí 2022. Příjmové straně pomohly meziročně vyšší daňové výnosy. Výrazné rozdíly ve výkyvech salda státního rozpočtu v obou letech způsobuje především časový nesoulad ve dnech splatnosti daně z přidané hodnoty (DPH) a splatných vratek DPH, přičemž velkou roli hraje rovněž časové rozvržení převodu prostředků z Národního fondu do státního rozpočtu, jakož i další změny v rozložení některých výdajů státního rozpočtu v čase.

Graf č. 25: Vývoj státního rozpočtu za 1. – 3. čtvrtletí roku 2021 a 2022 (mld. Kč)

Zdroj: ČNB a MF

4 Tabulková příloha

Příloha č. 1: Vývoj státního dluhu České republiky v 1. – 3. čtvrtletí 2022 (mld. Kč)

Název	Stav k 1. 1. 2022	Výpůjční operace (a)	Splátky (b)	Kurzové rozdíly a ostatní vlivy (c)	Změna (a - b + c)	Stav k 30. 9. 2022
STÁTNÍ DLU CELKEM	2 465,8	1 089,8	663,1	-2,1	424,6	2 890,4
Vnitřní dluh	2 292,1	841,3	496,7	-0,2	344,3	2 636,4
Státní pokladniční poukázky	33,3	421,7	351,0		70,7	104,0
49. emise dlouhodobých dluhopisů (2006)	79,0				0,0	79,0
52. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	70,5		70,5		-70,5	0,0
53. emise dlouhodobých dluhopisů (2007)	21,1	0,3			0,3	21,4
58. emise dlouhodobých dluhopisů (2009)	88,6				0,0	88,6
63. emise dlouhodobých dluhopisů (2011)	88,3				0,0	88,3
78. emise dlouhodobých dluhopisů (2013)	149,0				0,0	149,0
89. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	121,0	8,2			8,2	129,2
90. emise dlouhodobých dluhopisů (2014)	119,0				0,0	119,0
94. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	148,4				0,0	148,4
95. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	149,0				0,0	149,0
97. emise dlouhodobých dluhopisů (2015)	120,0				0,0	120,0
100. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	124,0				0,0	124,0
102. emise střednědobých dluhopisů (2017)	5,8		5,8		-5,8	0,0
103. emise dlouhodobých dluhopisů (2017)	145,8	3,2			3,2	149,0
105. emise dlouhodobých dluhopisů (2018)	138,9	8,7			8,7	147,6
106. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	2,9	0,0	0,1		0,0	2,9
107. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,9	0,0	0,0		0,0	0,9
108. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,4	0,0	0,0		0,0	0,4
110. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	5,1	0,6	0,0		0,6	5,7
111. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,1				0,0	0,1
112. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	1,2				0,0	1,2
113. emise dlouhodobých dluhopisů (2019)	0,0				0,0	0,0
114. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
115. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	1,6	0,1	0,0		0,1	1,7
116. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
117. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,0
118. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,0	0,2	0,0		0,2	2,2
119. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
120. emise střednědobých dluhopisů (2020)	119,0				0,0	119,0
121. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	148,2				0,0	148,2
122. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
123. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	2,0	0,3	0,0		0,2	2,3
124. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
125. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	48,2	7,7			7,7	55,9
126. emise střednědobých dluhopisů (2020)	69,0		69,0		-69,0	0,0
127. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,1				0,0	0,1
128. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	4,0				0,0	4,0
129. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	12,4			-0,2	-0,2	12,3
130. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	76,0	4,5			4,5	80,5
131. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	0,0				0,0	0,0
132. emise dlouhodobých dluhopisů (2020)	5,2				0,0	5,2
133. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,0	0,0	0,0		0,0	0,0
134. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	3,2	0,3	0,0		0,3	3,5
135. emise střednědobých dluhopisů (2021)	39,0	1,4			1,4	40,4
136. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,1	0,0	0,0		0,0	0,1
137. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	4,3	0,6	0,0		0,6	4,9
138. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	82,0	37,7			37,7	119,7
139. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	48,5	37,0			37,0	85,5
140. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	0,1				0,0	0,1
141. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	5,4				0,0	5,4
142. emise dlouhodobých dluhopisů (2021)	9,1	5,5			5,5	14,5
143. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	0,0	0,1			0,1	0,1
144. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	0,0	41,0			41,0	41,0
145. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	0,0	44,2			44,2	44,2
146. emise střednědobých dluhopisů (2022)	0,0	24,6		-0,1	24,6	24,6
147. emise střednědobých dluhopisů (2022)	0,0	27,7			27,7	27,7
148. emise střednědobých dluhopisů (2022)	0,0	92,6			92,6	92,6
149. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	0,0	28,6			28,6	28,6
150. emise dlouhodobých dluhopisů (2022)	0,0	39,4			39,4	39,4
Krátkodobé zápůjčky	0,0	4,9		0,0	4,9	4,9
Směnky a nesplacené jmenovité hodnoty státních dluhopisů	0,1			0,0	0,0	0,1
Vnější dluh	173,7	248,5	166,4	-1,9	80,3	254,0
6. emise státních dluhopisů denominovaná v euro (2012)	68,4		67,8	-0,6	-68,4	0,0
1. emise státních dluhopisů denominovaná v japonských jenech (2006)	5,7			-0,5	-0,5	5,2
Úvěry od EIB	26,5		3,0	0,0	-3,1	23,5
Úvěry od CEB	7,5			-0,1	-0,1	7,4
Úvěry od EK v rámci nástroje SURE	49,7			-0,6	-0,6	49,1
Krátkodobé zápůjčky	15,9	248,5	95,5	-0,1	153,0	168,9

Zdroj: MF

III. Situační zpráva státní pokladny

Státní pokladna (dále též „SP“) zahrnuje souhrn peněžních prostředků, které jsou odděleně vedeny na

- příjmových a výdajových účtech státního rozpočtu,
- účtech státních finančních aktiv (SFA),
- účtech MF pro řízení likvidity státní pokladny a pro řízení státního dluhu,
- účtech správců daní, poplatků nebo jiných obdobných peněžitých plnění, na kterých jsou spravovány daňové příjmy, které jsou následně určeny rozpočtům územních samosprávných celků, státním fondům, Národnímu fondu (NF), rezervním fondům organizačních složek státu, do státních finančních aktiv a na účtech určených ke správě peněžních prostředků z vybraných cel určených k odvodům do vlastních zdrojů Evropské unie,
- účtech rezervních fondů a FKSP organizačních složek státu,
- účtech cizích a podobných prostředků organizačních složek státu, jež nejsou součástí příjmů nebo výdajů státního rozpočtu, na zvláštním účtu Ministerstva spravedlnosti podle zákona o použití peněžních prostředků z majetkových trestních sankcí, na účtech závodního stravování, sdružených prostředků apod.,
- účtech příspěvkových organizací,
- účtech státních fondů a Národního fondu,
- zvláštních účtech MF podle zákona, kterým se ruší Fond národního majetku ČR (FNM),
- účtech státní organizace Správa železnic,
- účtech územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle zákona o rozpočtových pravidlech,
- účtech veřejných výzkumných institucí určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech veřejných vysokých škol určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu, státních fondů a NF a dalších prostředků podle rozpočtových pravidel,
- účtech Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR, včetně zvláštního účtu veřejného zdravotního pojištění, účtech resortních, oborových, podnikových a dalších zdravotních pojišťoven a svazů zdravotních pojišťoven,
- účtech dalších právnických osob vedených se souhlasem Ministerstva financí u České národní banky,
- účtech Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., nebo účtech jiných právnických osob založených podle zákona upravujícího pojišťování a financování vývozu se státní podporou, které nemají bankovní licenci a
- účtech České exportní banky, a.s., určených k příjmu prostředků poskytovaných ze státního rozpočtu nebo od Exportní garanční a pojišťovací společnosti, a.s., a dalších prostředků, které si na ně Česká exportní banka, a.s., převede nebo je na ně přijme.

Účty podřízené státní pokladně jsou podřízeny jednotlivým souhrnným účtům státní pokladny. Celkový součet peněžních prostředků na účtech podřízených jednotlivým souhrnným účtům SP nesmí být záporný. Přebytky prostředků na jednotlivých souhrnných účtech státní pokladny může Ministerstvo financí krátkodobě ukládat nebo investovat na finančním trhu s cílem minimalizace výdajů spojených s řízením likvidity státní pokladny a řízením státního dluhu.

Od roku 2013 dochází v souvislosti s novelou zákona o rozpočtových pravidlech k dalšímu postupnému rozšiřování okruhu prostředků příslušejících do SP a jejich zapojení do financování a řízení likvidity SP. Přehled o objemech a druzích prostředků zahrnovaných do státní pokladny (vedených v korunách) podává následující tabulka.

Tabulka č. 17: Souhrnné účty státní pokladny (mil. Kč)

Ukazatel	30.9.2021 (1)	30.9.2022 (2)	Rozdíl (2-1)	Index v % (2:1)
1. Státní rozpočet - saldo příjmů a výdajů	-326 272	-270 877	55 395	83,0
v tom - příjmy	1 079 051	1 167 931	88 880	108,2
- výdaje	1 405 323	1 438 808	33 485	102,4
2. Prostředky na účtech státních finančních aktiv				
- saldo příjmů a výdajů	311 298	311 987	689	100,2
3. Příjmy rozpočtů spravované FÚ, CÚ, ČBÚ				
- saldo příjmů a výdajů	18 469	21 319	2 850	115,4
v tom - příjmy celkem	253 427	297 132	43 705	117,2
- výdaje celkem	234 958	275 813	40 855	117,4
4. Fondy organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	5 527	4 558	-969	82,5
5. Cizí prostředky organizačních složek státu				
- saldo příjmů a výdajů	42 926	42 590	-336	99,2
6. Účty příspěvkových organizací				
- saldo příjmů a výdajů	43 734	49 764	6 030	113,8
7. Účty státních fondů a Národního fondu				
- saldo příjmů a výdajů	62 264	94 820	32 556	152,3
8. Účet bývalého Fondu národního majetku				
- saldo příjmů a výdajů	37 239	27 020	-10 219	72,6
9. Účty územních samosprávných celků				
- saldo příjmů a výdajů	35 815	48 129	12 314	134,4
10. Zdravotní pojišťovny a svazy ZP				
- saldo příjmů a výdajů	58 089	55 989	-2 100	96,4
11. Ostatní subjekty				
- saldo příjmů a výdajů	37 208	41 365	4 157	111,2
A. Prostředky státní pokladny celkem (součet 1. až 11.)	326 297	426 664	100 367	130,8
B. Financování státní pokladny:	-254 229	-365 040	-110 811	143,6
- dluhopisové	-253 140	-362 803	-109 663	143,3
- účet hospodaření státního rozpočtu	-1 089	-2 237	-1 148	205,4
C. Celková pozice státní pokladny (A+B)	72 068	61 624	-10 444	85,5

Jak je patrné z tabulky, státní pokladna byla v 1. až 3. čtvrtletí 2022 v největší míře tvořena prostředky na účtech státních finančních aktiv, státních fondů a Národního fondu, zdravotních pojišťoven a svazů ZP, příspěvkových organizací, cizími prostředky organizačních složek státu, prostředky bývalého Fondu národního majetku, územních samosprávných celků, prostředky rozpočtů spravované na účtech finančních a celních úřadů a Českého báňského úřadu a prostředky ostatních subjektů v souladu se zákonem o rozpočtových pravidlech.

Celková pozice souhrnných účtů SP ke konci září 2022 ve výši 61,6 mld. Kč byla tvořena součtem:

- schodku **státního rozpočtu ve výši 270,9 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy v objemu 1 167,9 mld. Kč a výdaji ve výši 1 438,8 mld. Kč,
- účtů **státních finančních aktiv ve výši 312,0 mld. Kč**, na kterých Ministerstvo financí eviduje kromě prostředků jako jsou např. rezerva na důchodovou reformu, prostředky úrazového pojištění, jaderného účtu nebo zvláštní účelové prostředky také další zdroje, např. peněžní prostředky získané emisemi a prodeji státních dluhopisů, nebo rezerva peněžních prostředků z vydávání a prodeje státních dluhopisů, z přijatých zápůjček a úvěrů, z jiných zdrojů financování státního dluhu a ze sjednaných finančních zajištění nebo srovnatelných zajištění podle práva cizího státu sloužících jako zdroje ministerstva pro vyloučení tržních rizik, rizik z neumístění státních dluhopisů na finančním trhu a jiných možných rizik souvisejících s financováním schodku státního rozpočtu a státního dluhu. Ministerstvo financí v rámci výkonu řízení státních finančních aktiv sjednává obchody s tuzemskými i zahraničními osobami za účelem omezení úrokových a měnových nebo jiných rizik. Vytváření rezervy peněžních prostředků zákon o rozpočtových pravidlech pouze umožňuje, nikoli přikazuje, přičemž tento zdroj prostředků od roku 2013 postupně ztrácí na významu a vlivem legislativních změn (rozšiřování okruhu subjektů, jejichž účty jsou podřízeny

souhrnnému účtu státní pokladny) a vývoje na finančních trzích je jeho role pouze marginální. Rezervu peněžních prostředků, která byla v minulých letech vytvářena emisní činností při souvztažném růstu hrubého státního dluhu, tak nahrazují ostatní disponibilní peněžní prostředky centrálního systému řízení souhrnných účtů státní pokladny. Ministerstvo financí údaje o výši rezervy peněžních prostředků nepublikuje, neboť pro účastníky trhu mohou být tyto údaje zavádějící a snadno chybně interpretovatelné bez souvislosti s celkovou disponibilní likviditou státní pokladny, což by mohlo vést k nežádoucímu ovlivňování účastníků trhu i veřejného mínění. Výše rezervy peněžních prostředků je proto sledována pouze pro interní potřeby Ministerstva financí (v rámci výkonu řízení státního dluhu a řízení likvidity státní pokladny),

- zůstatku příjmů a výdajů **rozpočtů spravovaných finančními a celními úřady a ČBÚ ve výši 21,3 mld. Kč**, představujícího rozdíl mezi příjmy (nárokem) z celostátního výnosu daní a skutečným převodem daňových příjmů územním rozpočtům (jde o prostředky na účtech finančních úřadů určené pro územní orgány – kraje a obce – za daň z přidané hodnoty, daně z příjmů fyzických osob, daně z příjmů právnických osob a některé další daňové příjmy, korigované provedenými převody do územních rozpočtů prostřednictvím převodových účtů); obdobně jde o příjmy a poplatky náležející Státnímu fondu dopravní infrastruktury a Státnímu fondu životního prostředí, o převody sdílených příjmů (cla) do rozpočtu EU a státního rozpočtu, o převod odvodu z loterií a hazardních her a odvodu za odnětí půdy do státního rozpočtu, některé příjmy Českého báňského úřadu (úhrady z dobývacího prostoru a z vydobytých nerostů) a jejich převod obcím, resp. do státního rozpočtu a další prostředky,
- zůstatku na účtech **fondů organizačních složek státu** v celkové výši **4,6 mld. Kč**, představujícího saldo prostředků přijatých do rezervních fondů a fondů kulturních a sociálních potřeb a prostředků čerpaných,
- zůstatku na účtech **cizích prostředků organizačních složek státu** v celkové výši **42,6 mld. Kč**, představujícího saldo přijatých a čerpaných cizích a zvláštních mimorozpočtových prostředků jako jsou např. soudní a jiné úschovy prostředků, prostředky zabavené v rámci trestního řízení (§ 78 a 79 trestního řádu), prostředky na narovnání škod v trestním řízení (§ 309 trestního řádu), prostředky dočasně inkasované pro zajištění celního dluhu v rámci celního řízení, srážky ze mzdy zaměstnanců z titulu exekuce, peněžní částky (konta) vězňů, pacientů a chovanců v léčebných a jiných ústavech, prostředky spojené s placením náhrad výdajů za odborné úkony prováděné na žádost (SÚKL, úhrady za žádosti o registraci léčiv, povolení výroby léčiv, vydání certifikátů atd.), omylem došlé peněžní prostředky, sdružené prostředky, zálohy na soudní řízení a na návrhy konkurzů a insolvenčního řízení, kauce v trestním řízení, složené jistoty (na předběžná opatření), prostředky jistot k zajištění pohledávek podle § 4b zákona č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách atd. Patří sem též mzdy, platy, jejich náhrady, ostatní platby za provedenou práci a související výdaje (pojistné na sociální a veřejné zdravotní pojištění, přiděl do FKSP) vč. např. cestovného pracovníků OSS za měsíc prosinec, vyplácené v lednu následujícího roku podle § 46 zákona o rozpočtových pravidlech, prostředky, které správci kapitol soustřeďují v rámci finančního vypořádání od příjemců prostředků ze státního rozpočtu apod.,
- zůstatku na účtech **příspěvkových organizací** v celkové výši **49,8 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **státních fondů a Národního fondu** (v Kč) v celkové výši **94,8 mld. Kč**; na státní fondy připadá částka 47,1 mld. Kč a na Národní fond částka 47,7 mld. Kč,
- zůstatku na účtu bývalého **Fondu národního majetku** v celkové výši **27,0 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **územních samosprávných celků** v celkové výši **48,1 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **zdravotních pojišťoven a svazů ZP** v celkové výši **56,0 mld. Kč**,
- zůstatku na účtech **ostatních subjektů** ve výši **41,4 mld. Kč**, které se nejvíce týkají akciové společnosti Exportní garanční a pojišťovací společnost (9,6 mld. Kč), státní organizace Správa železnic (6,6 mld. Kč), akciové společnosti Česká exportní banka (5,1 mld. Kč), veřejných výzkumných institucí (1,2 mld. Kč), veřejných vysokých škol (549 mil. Kč) a ostatních právnických osob se souhlasem Ministerstva financí (18,2 mld. Kč),
- zůstatku **dluhopisového financování státní pokladny ve výši -362,8 mld. Kč**, které představuje dočasné reinvestování určených prostředků státní pokladny formou nákupu pokladničních poukázek ČNB, a tím

získání úrokových výnosů, resp. úsporu úrokových nákladů v případě odkupu vlastních státních pokladničních poukázek Ministerstvem financí,

- zůstatku **financování** státní pokladny **prostřednictvím účtu hospodaření státního rozpočtu¹⁶ ve výši -2,2 mld. Kč**, který slouží pro financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol z úvěrů od Evropské investiční banky a ze státních finančních aktiv.

Zůstatek prostředků státní pokladny (celková pozice) ke konci září 2022 dosáhl 61,6 mld. Kč a jeho snížení proti stavu ke konci září 2021 souviselo nejvíce s nárůstem dluhopisového financování SP o 109,7 mld. Kč, tj. o 43,3 %. Opačně působil nárůst prostředků zahrnovaných do SP o 100,4 mld. Kč, tj. o 30,8 %. Meziroční zvýšení prostředků zahrnovaných do SP bylo ovlivněno především snížením schodku státního rozpočtu a nárůstem zůstatku na účtech státních fondů a Národního fondu a na účtech územních samosprávných celků. Opačně působil především meziroční snížení na účtech bývalého Fondu národního majetku a zdravotních pojišťoven.

¹⁶ Účet hospodaření státního rozpočtu (ÚHSR) je oboustranným rozpočtovým účtem, na který se v poslední den roku převádí z účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů částka určená na krytí deficitu státního rozpočtu (včetně odhadované rezervy na „dodatky“) z emisní činnosti MF. V případě nedostatku prostředků na účtu prostředků získaných emisí a prodejem státních dluhopisů se situace řeší vytvořením pasiva v potřebné výši na ÚFSD. V průběhu roku ÚHSR slouží rovněž k financování některých specifických výdajů rozpočtových kapitol (navýšením deficitu) z úvěrů EIB a ze SFA (nejedná se o výdaje kapitoly SD a OSFA). Věcně jde o financování výdaje jiné kapitoly, ke kterému dá kapitola SD nebo OSFA rozpočtovým opatřením povolení zvýšit výdaj. Kapitola výdaj provede, zvýší se schodek státního rozpočtu a ten je uhrazen buď z úvěru EIB anebo z účtu SFA, kdy výdaj z účtu aktiv představuje financující operaci a transfer (nikoliv příjem či výdaj státního rozpočtu).